

Návrhy opatření ke zlepšení hospodaření obce Chropyně

Bc. Monika Hrabalová

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Monika Hrabalová**
Osobní číslo: **M20686**
Studijní program: **N0413A050031 Management a marketing**
Specializace: **Management veřejné správy a regionálního rozvoje**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Návrhy opatření ke zlepšení hospodaření obce Chropyně**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Předložte teoretická východiska financování a hospodaření obcí.
- Představte způsoby rozpočtování a metody hodnocení hospodaření obcí.

II. Praktická část

- Zpracujte socioekonomickou analýzu obce Chropyně.
- Proveďte hodnocení hospodaření obce Chropyně.
- Podejte návrhy opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření obce Chropyně včetně jejich ekonomického rozboru.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. 6th ed. New York: Worth publishers, 2019, 806 s. ISBN 978-1-3191-0525-9.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jiří Macháček, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **20. dubna 2022**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připoštl-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 25.3.2022

Jméno a příjmení: MICHKA HRABALOVA

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na hospodaření obce Chropyně. Hlavním cílem práce je na základě analýzy hospodaření uvést návrhy opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření obce. Práce se skládá ze dvou částí, z teoretické a praktické. V první části bylo podstatné uvést teoretické poznatky z oblasti charakteristiky obce, hospodaření, rozpočtování obce a finanční analýzy. V analytické části byla provedena socioekonomická analýza, finanční analýza, analýza rozpočtů, příjmů a výdajů rozpočtu obce ve sledovaném období. Polostrukturovaný rozhovor včetně uvedených analýz slouží jako podklad k vytvoření SWOT analýzy obce, ze které následně vychází část návrhová. Návrhová část obsahuje konkrétní návrhy a doporučení vedoucí ke zlepšení hospodaření obce Chropyně. Součástí navrhovaných opatření je i projektový záměr vedoucí ke snížení obecních výdajů.

Klíčová slova: rozpočet obce, rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje, finanční analýza, SWOT analýza

ABSTRACT

The diploma thesis focuses on the management of the Chropyně municipality. The main goal of the thesis is to analyze the management of the Chropyně municipality and on the basis of the findings to present proposals for measures for improvement economics of the Chropyně municipality. The work consists of two parts, theoretical and practical. In the first part of the work, it was essential to present the most important findings in the field of characteristics of the municipality, management, budgeting of the municipality and financial analysis. In the analytical part, a socio-economic analysis, financial analysis, analysis of budgets, budget revenues and municipal budget expenditures in the monitored period were performed. The semi-structured interview, including the above analyzes, serves as a basis for creating a SWOT analysis of the municipality, from which the last part is based. The last part contains specific proposals and recommendations leading to the improvement of the management of the Chropyně municipality. The proposed measures also include a project plan leading to a reduction in municipal expenditures.

Keywords: municipal budget, budget revenues, budget expenditures, financial analysis, SWOT analysis

Ráda bych poděkovala Ing. Jiřímu Macháčkovi, Ph.D. za odbornou pomoc, trpělivost a rady při vedení mé diplomové práce. Také děkuji zaměstnancům obecního úřadu a Správy majetku města Chropyně za poskytnutí potřebných podkladů a za jejich ochotu odpovědět na všechny mé dotazy.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA OBCE	13
1.1 POSTAVENÍ OBCE.....	13
1.2 ORGÁNY OBCE	13
1.3 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE OBCE	15
2 MAJETEK OBCE	16
2.1 MAJETEK OBCE A JEHO ROZDĚLENÍ	16
2.2 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM OBCE.....	18
3 HOSPODAŘENÍ OBCE	20
3.1 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	20
3.2 ROZPOČET	20
3.3 ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM.....	22
3.4 STRUKTURA ÚZEMNÍHO ROZPOČTU	22
3.5 FUNKCE ROZPOČTU	24
3.6 ROZPOČTOVÝ PROCES	24
3.7 ROZPOČTOVÝ VÝHLED	26
3.8 SKLADBA ROZPOČTU	27
3.9 PŘÍJMY ROZPOČTU OBCE	29
3.10 VÝDAJE ROZPOČTU OBCE	33
3.11 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	35
3.12 PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ.....	35
4 FINANČNÍ ANALÝZA	37
4.1 ZDROJE DAT PRO FINANČNÍ ANALÝZU	38
4.2 METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	39
4.2.1 Vertikální analýza	39
4.2.2 Horizontální analýza	39
4.3 POMĚROVÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	43
5 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE CHROPYNĚ	44
5.1 HISTORIE OBCE CHROPYNĚ	44
5.2 DEMOGRAFIE OBCE	45
5.3 OBČANSKÁ VYBAVENOST A SLUŽBY	46

5.4	CESTOVNÍ RUCH	49
5.5	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	49
5.6	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	50
5.7	TRH PRÁCE A PODNIKATELSKÝ SEKTOR	51
5.8	OBECNÍ SPRÁVA	54
6	FINANČNÍ ANALÝZA	56
6.1	UKAZATELE PLATEBNÍ SCHOPNOSTI	56
6.1.1	Ukazatel běžné likvidity (likvidita III. stupně)	56
6.1.2	Ukazatel hotovostní likvidity (okamžitá likvidita, likvidita I. stupně)	57
6.2	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI	57
6.2.1	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	57
6.2.2	Koeficient samofinancování	58
6.2.3	Ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele	58
6.3	UKAZATEL AUTARKIE	59
7	ANALÝZA ROZPOČTŮ OBCE CHROPYNĚ	60
8	ANALÝZA PŘÍJMŮ ROZPOČTU OBCE CHROPYNĚ	62
8.1	DAŇOVÉ PŘÍJMY	63
8.2	NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	67
8.3	KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	69
8.4	PŘIJATÉ TRANSFERY	70
9	ANALÝZA VÝDAJŮ ROZPOČTU OBCE CHROPYNĚ	73
9.1	DRUHOVÉ TRÍDĚNÍ VÝDAJŮ	73
9.2	ODVĚTOVÉ TRÍDĚNÍ VÝDAJŮ	76
10	POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR	81
11	SWOT ANALÝZA OBCE	84
11.1	INTERNÍ PROSTŘEDÍ OBCE	84
11.1.1	Silné stránky obce	84
11.1.2	Slabé stránky obce	85
11.2	EXTERNÍ PROSTŘEDÍ OBCE	86
11.2.1	Příležitosti pro obec	86
11.2.2	Hrozby pro obec	86
12	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE CHROPYNĚ	87
12.1	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE	87
12.1.1	Daňové příjmy	87
12.1.2	Nedaňové příjmy	89
12.1.3	Kapitálové příjmy	89
12.1.4	Přijaté transfery	90
12.1.5	Další doporučení	92

12.2	NÁVRH PROJEKTOVÉHO ZÁMĚRU „FOTOVOLTAICKÁ ELEKTRÁRNA NA STŘECHU BUDOVY SPRÁVY MAJETKU MĚSTA CHROPYNĚ“	93
ZÁVĚR		101
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		104
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		109
SEZNAM OBRÁZKŮ		110
SEZNAM TABULEK		111
SEZNAM PŘÍLOH		113

ÚVOD

Hospodaření obcí by mělo být transparentní a efektivní. Obce by se svým majetkem měly nakládat účelně a hospodárně. Také většinu obyvatel obcí zajímá, jak obec, ve které žijí, nakládá s finančními prostředky, jaké výdaje v podobě dalších investic jsou naplánovány a v neposlední řadě, zda by nemohlo dojít ke zlepšení obecního hospodaření. Z uvedených důvodů vznikla tato diplomová práce.

Diplomová práce si klade za cíl uvést návrhy opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření obce Chropyně. Aby bylo dosaženo hlavního cíle práce je nutné splnit dílčí cíl, a to provést analýzu hospodaření na jejímž základě je možné představit konkrétní návrhy a doporučení vedoucí ke zlepšení hospodaření obce.

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část práce je zaměřena na definici základních pojmů z oblasti charakteristiky obce, majetku obce, dále z oblasti obecního hospodaření a finanční analýzy.

Na teoretickou část navazuje část analytická, která je podkladem pro část návrhovou. V analytické části je provedena socioekonomická analýza podávající komplexní přehled o obci Chropyně, dále finanční analýza složená z vybraných ukazatelů. Následuje analýza rozpočtů, analýza příjmů rozpočtu a výdajů rozpočtu obce. Hospodaření obce Chropyně je analyzováno v letech 2017–2021, přičemž jsou k vybraným analýzám doplněny zjištěné informace k roku 2022. Na základě provedených analýz a rozhovoru s paní starostkou je vypracována SWOT analýza obce, která dodává podnět pro tvorbu návrhové části.

V návrhové části jsou předloženy konkrétní návrhy opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření obce, reagují na skutečnosti zjištěné z provedených analýz. Tato část je rozdělena na dvě oblasti, nejdříve jsou definovány návrhy a doporučení vedoucí ke zlepšení hospodaření obce, zvýšení příjmů rozpočtu, poté je představen projektový záměr vedoucí ke snížení výdajů obce.

Shrnutí nejdůležitějších poznatků diplomové práce je obsaženo v závěru práce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je uvést návrhy opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření obce. Dílčím cílem práce je provedení analýzy hospodaření obce, která bude provedena v letech 2017–2021. Navíc budou k vybraným analýzám přidány informace k roku 2022.

V teoretické části práce bude využita metoda literární rešerše dostupných zdrojů zabývajících se problematikou hospodaření obcí, informace budou čerpány z odborné literatury a z internetu. Metoda komparace má za cíl, v části teoretické, srovnání jednotlivých pohledů autorů na konkrétní problematiku, ale také v části praktické, např. srovnání vývoje počtu obyvatel obce Chropyně.

Metoda socioekonomické analýzy, podávající souhrnný přehled o obci, bude zpracována v analytické části, a to za pomoci sběru dat a pozorování.

K naplnění dílčího cíle, tedy k analýze rozpočtů, výdajů a příjmů rozpočtu obce, bude využita metoda sekundární analýzy dokumentů. Metoda je založena na sběru a rozboru dokumentů. K diplomové práci budou potřebná data z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a ze závěrečných účtů obce v letech 2017–2021. Také čerpání dat z dokumentů zprostředkovaných od jiné osoby, je považováno za metodu sekundární analýzy dokumentů, tato varianta bude uskutečněna zejména při získávání informací k roku 2022.

Další informace budou získány prostřednictvím kvalitativní metody polostrukturovaného rozhovoru se starostkou obce.

Metoda syntézy bude využita ke spojení poznatků získaných analytickými metodami v celek.

SWOT analýza obce bude vypracována na základě zjištěných poznatků z provedených analýz a polostrukturovaného rozhovoru. Na jejím základě bude předložena návrhová část práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA OBCE

1.1 Postavení obce

Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Územní celek, který obec tvoří, je vymezen hranicí území obce. Obec je považována za veřejnoprávní korporaci a vlastní majetek. V právních vztazích obec vystupuje svým jménem a nese plnou zodpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Obec chrání veřejný zájem jak při plnění svých úkolů, tak při pečování o všestranný rozvoj území obce a potřeby svých občanů (Česko, 2000a).

1.2 Orgány obce

Obecní chod je zprostředkován díky soustavě orgánů, jimiž jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad, výbory zastupitelstva a komise rady (Lochmannová, 2017, s. 31).

Zastupitelstvo obce je podle autora Čmejreka (2008, s. 36) považováno za základní orgán obecní samosprávy. Při stanovení počtu členů zastupitelstva je nutné brát v potaz počet obyvatel dané obce. Do 500 obyvatel je stanoven počet členů zastupitelstva 5 až 15, od 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů, nad 3 000 do 10 000 je počet členů zastupitelstva 11 až 25, od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů, od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů a nad 150 000 obyvatel je členů 35 až 55.

Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. vzniká mandát člena zastupitelstva zvolením. Členové zastupitelstva mají možnost předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání. Úkolem člena zastupitelstva je mimo jiné povinnost se zúčastňovat zasedání zastupitelstva, které je veřejné. Aby rozhodnutí nebo usnesení zastupitelstva bylo považováno za platné je třeba nadpoloviční většina hlasů všech členů zastupitelstva obce. Do pravomoci zastupitelstva se řadí činnosti, které spadají pod výkon samostatné působnosti a zastupitelstvo obce o nich rozhoduje. Patří sem například:

- schvalování rozpočtu, závěrečného účtu, programu rozvoje obce,
- zřizování nebo naopak rušení příspěvkových organizací,
- navrhování změn katastrálních území obce,
- volení, z členů zastupitelstva, nebo odvolávání z funkce starostu, místostarostu nebo člena rady (Česko, 2000a).

Rada obce je podle § 99 zákona č. 128/ 2000 Sb. orgánem výkonným v oblasti samostatné působnosti a při svém výkonu odpovídá zastupitelstvu. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy, ti jsou voleni ze členů zastupitelstva obce. Schůze rady obce jsou neveřejné a uskutečňují se podle potřeby. Jejimi pravomoci jsou připravovat návrhy zastupitelstvu obce na projednání a zajišťování plnění přijatých usnesení. Radě obce také přísluší zaručovat, aby obec hospodařila dle schváleného rozpočtu, může provádět rozpočtová opatření dle usnesení zastupitelstva (Česko, 2000a).

Starosta, jak již bylo zmíněno, je volen zastupitelstvem a tomu také za svou činnost odpovídá. Má funkci zastupovat obec navenek. Pravomoci starosty jsou stejné jako každého člena zastupitelstva, ale řada činností je navíc, jako například:

- jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu se souhlasem krajského úřadu,
- nese odpovědnost za informování občanů a veřejnosti o činnosti obce,
- dále má pravomoc svolávat zastupitelstvo a radu obce,
- společně s místostarostou obce podepisuje právní předpisy nebo usnesení zastupitelstva obce apod. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 175).

Obecní úřad, v jehož čele stojí starosta, dále tvoří místostarosta nebo místostarostové, tajemník, v případě že je tato funkce zřízena, a další zaměstnanci obecního úřadu (Provazníková, 2015, s. 28).

Horzinková a Novotný (2013, s. 182) uvádějí, že hlavní náplní práce obecního úřadu je plnění úkolů, které mu přidělilo zastupitelstvo a rada obce, také je nápomocný výborům a komisím při jejich činnosti. Tyto úkoly plní v rámci samostatné působnosti. Vyjma věcí, které spadají do působnosti zastupitelstva, rady nebo jejich orgánů vykonává státní správu v přenesené působnosti.

Obce s pověřeným obecním úřadem nebo obce s rozšířenou působností zřizují funkci tajemníka obecního úřadu. U ostatních obcí to není povinností, potom funkci tajemníka vykonává starosta. Tajemník obecního úřadu zodpovídá za svou práci starostovi obce, zúčastňuje se zasedání zastupitelstva i schůzí rady obce. Náplní jeho práce je plnění úkolů, které mu udělilo zastupitelstvo, rada obce nebo starosta. Plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele, stanovuje platy všem zaměstnancům obce v rámci obecního úřadu a další (Česko, 2000a).

Orgány zastupitelstva obce a rady obce jsou:

- výbory
- komise

Čmejrek (2008, s. 46) nebo Provazníková (2015, s. 28) uvádějí, že zastupitelstvo má možnost zřízení iniciativních a kontrolních orgánů, jimiž jsou výbory. Zastupitelstvo ale vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky. Výbor kontrolní má na starosti kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady.

Dále může zastupitelstvo zřídit v částech obce například výbor národnostní menšiny, výbor osadní nebo místní. Taktéž má rada obce možnost zřídit své poradní a iniciativní orgány tzv. komise, tyto orgány mohou být rovněž zřízeny pro výkon přenesené působnosti (Provazníková, 2015, s. 28).

1.3 Příspěvkové organizace obce

Za jednu z nejvyužívanějších forem organizací je považována příspěvková organizace, jejímž účelem je realizace vybraných veřejných služeb a statků místní samosprávy. Činnost těchto organizací má neziskový charakter (Toth a kol., 2014, s. 29–30).

Při vzniku organizace je obec povinna vydat tzv. zřizovací listinu obsahující název organizace, sídlo, vymezení hlavního účelu, majetku, práv a další. Příspěvková organizace se poté zapisuje do obchodního rejstříku. Účelem zřizování příspěvkových organizací je využívat majetek efektivněji a hospodárněji, rovněž zajistit veřejně prospěšné činnosti. Příspěvková organizace je právnická osoba, ale v některých ohledech je specifická a sice, že nemá vlastní majetek k hospodaření, pouze majetek předaný svým zřizovatelem, tedy obcí. Nově vydaná novela však příspěvkovým organizacím nabývat majetek umožnila, ale jen takový, který je potřebný k jejich činnosti (Deník veřejné správy, © 2017).

2 MAJETEK OBCE

Další kapitola je věnována majetku obce, obsahuje rozdělení majetku a teoretické poznatky k hospodaření s majetkem obce.

2.1 Majetek obce a jeho rozdělení

Macháček (2011, s. 88–91) považuje majetek obce za základ územní samosprávy, bez kterého by představitelé obce byli považováni za správce, kteří nemají možnost ovlivňovat provoz majetku a jeho další rozvoj. V České republice byla taková situace do konce devadesátých let. Význam majetku pro obce spočívá ve třech základních hlediscích, které ovlivňují proces rozhodování obecních představitelů.

- obec je vlastníkem majetku, bez vlastnictví by obce majetek pouze spravovaly a o majetku by rozhodoval vlastník,
- obec poskytuje veřejné statky, tudíž nepředpokládá tržní formy řízení a hospodaření,
- majetek představuje významný ekonomický nástroj k dosažení cílů sociálně ekonomického rozvoje území.

Autor Macháček (2011, s. 106) nebo Havlan a kol. (2013, s. 63) uvádějí, že neexistuje žádná právní úprava toho, jaké množství majetku má obec vlastnit. Přece však se od obce předpokládá, že bude vlastnit takové množství majetku a v takové struktuře, aby byla schopná uspokojit potřeby občanů v oblasti zdravotnictví, školství, sociální péče, rovněž v oblasti dopravy, bydlení atd.

Členění majetku je různé, obvykle se ale majetek rozděluje na:

- hmotný, nehmotný a finanční,
- movitý a nemovitý,
- dlouhodobý a krátkodobý (Macháček, 2011, s. 106).

Hmotný majetek představují věci, které mají užitnou hodnotu, byty a nebytové prostory, za nehmotný majetek lze považovat práva a majetkové hodnoty (např. majetkový podíl ve společnosti s ručením omezením). Finanční majetek se skládá z peněžních prostředků, obligací a cenných papírů.

Nemovitý majetek jsou pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem, přičemž pozemek je vymezen hranicí. Pozemek neboli parcela má parcelní číslo, stavební pozemek

je určený k zastavení nebo je již zastavený, což znamená že majetek, který není nemovitý je movitý.

Rozdělení na dlouhodobý a krátkodobý majetek má využití v účetnictví (Macháček, 2011, s. 106–107).

Dle Pekové (2004, s. 359–360) majetek jednotlivých článků územní samosprávy, tj. obcí a krajů představuje zejména:

- hmotný majetek, a tedy
  - nemovitosti (pozemky, budovy, městské komunikace),
  - movité věci (interní zařízení budov, stroje, přístroje),
  - majetková práva a pohledávky,
  - peněžní prostředky a cenné papíry;
- nehmotná aktiva (software atd.)

Z hlediska účetního se majetek rozděluje na:

- dlouhodobý, který se využívá dlouhodobě, jedná se o tzv. stálá aktiva. Dlouhodobý majetek se dále rozděluje na dlouhodobý hmotný majetek s dobou použitelnosti více jak 1 rok a s cenou vyšší než 40 000 Kč. Dlouhodobý nehmotný majetek s cenou vyšší jak 60 000 Kč a doba použitelnosti musí být opět vyšší jak 1 rok. Dlouhodobý finanční majetek kupříkladu střednědobé a dlouhodobé cenné papíry, a
- krátkodobý, který se zpravidla spotřebovává najednou v průběhu rozpočtového roku. Jedná se o oběžná aktiva, jimiž mohou být zásoby, peněžní prostředky v hotovosti, na účtech, krátkodobý finanční majetek, pohledávky z obchodního styku, časová rozlišení související s kursovými rozdíly a další.

Peková (2004, s. 360) uvádí hledisko vlastnictví, které v účetnictví třídí majetek v rámci pasiv na:

- vlastní zdroje k financování stálých a oběžných aktiv,
- cizí zdroje, tzv. závazky krátkodobé se splatností do 1 roku (např. kontokorentní účet), dlouhodobé závazky se splatností nad 1 rok (např. investiční úvěry) a
- přechodná pasiva (např. kursové pasivní rozdíly).

Majetek lze podle Provazníkové (2015, s. 210) rozčlenit v závislosti na základních funkcích, které je nutné, aby samospráva zaručovala. Potom se dělí následovně:

- majetek sloužící veřejně prospěšným účelům,
- majetek určený k obecnímu nebo regionálnímu podnikání,
- majetek, sloužící k výkonu samosprávy (budova obecního úřadu).

Nahodil a kol. (2014, s. 29) ve své publikaci kromě výše uvedených tří kategorií rozdělení majetku uvádí navíc majetek sloužící k nákupu cenných papírů.

2.2 Hospodaření s majetkem obce

Podle zákona o obcích a krajích musí obce hospodařit se svým majetkem hospodárně a účelně. Svůj majetek musí obec chránit, aby nebyl odcizen, poškozen nebo zneužit. Územní samosprávné celky mohou s majetkem hospodařit zcela samostatně, bez zásahu státu nebo jiných orgánů veřejné správy. V rámci smluvních vztahů má obec možnost majetek:

- prodávat (jednorázový příjem),
- pronajímat (dlouhodobý příjem),
- darovat nebo půjčit,
- vkládat majetek například do obchodních společností,
- svěřovat příspěvkovým organizacím obce,
- ručit majetkem v případě úvěru,
- majetek může pojišťovat, zdědit,
- také vytvářet, nakupovat
- a další (Provazníková, 2015, s. 215).

Majetek může obec získat nákupem nebo tzv. bezúplatným nabytím, tedy převodem majetku z vlastnictví České republiky do vlastnictví obce (Nahodil a kol., 2014, s. 29).

Aby bylo hospodaření obce s majetkem efektivní, je podstatné majetek správně evidovat prostřednictvím inventarizace. Inventarizace může být řádná, v tomto případě se provádí ke dni účetní uzávěrky, nebo mimořádná. Je zajišťována fyzickou a dokladovou inventarizací a následně srovnáním skutečného stavu majetků (Nahodil a kol., 2014, s. 29).

První fází inventarizace je přípravná fáze, jde o určení, kdo ji bude provádět, v další fázi je zjišťován skutečný stav majetku se stavem účetním, jsou zjištěny inventarizační rozdíly, u kterých jsou následně posouzeny jejich příčiny a možné způsoby odstranění (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 266–267).

Řízení a rozvoj obcí lze podpořit systematickým hospodařením s obecním majetkem, zejména dlouhodobým a dynamickým plánováním politiky investic veřejného sektoru. Hospodaření obce, které je účelné a správné, vede k lepší efektivnosti soukromého i veřejného sektoru a rovněž k vyšším daňovým výtěžkům (Macháček, 2011, s. 91).

3 HOSPODAŘENÍ OBCE

3.1 Rozpočtová soustava v České republice

Dle Pekové (2011, s. 95) a Buchty (2016, s. 43) rozpočtovou soustavu představují veřejné rozpočty a ostatní mimorozpočtové peněžní fondy (státní fond, fondy zdravotního pojištění), jež jsou vytvářeny, používány a přerozdělovány na principu neekvivalentnosti, nenávratnosti a nedobrovolnosti.

Státní rozpočet a mimorozpočtové účelové fondy vytváří finanční systém státu. Analogicky rozpočet a mimorozpočtové fondy představují finanční systém subjektu územní samosprávy, a to obce nebo kraje (Peková, 2011, s. 94). Státní rozpočet je dle (Hejdukové, 2015, s. 57) nejdůležitějším a základním prvkem veřejných financí, který obsahuje největší podíl příjmů rozpočtové soustavy a je považován za významný makroekonomický nástroj. Veřejné finance nebo také veřejná ekonomika se soustředí na získávání daňových příjmů, na výdaje vlády a jejich vliv na alokaci zdrojů a distribuci příjmů (Rosen a Gayer, 2014, s. 13).

V publikaci od Hejdukové (2016, s. 27) najdeme tvrzení, že prostřednictvím rozpočtové soustavy jsou přerozdělovány příjmy a výdaje ve společnosti. Uvádí možnost dvojího pojetí rozpočtové soustavy, a to jako soustavu veřejných rozpočtů nebo jako soustavu orgánů a institucí zajišťujících hladký chod veřejných financí, což je dle Buchty (2016, s. 43) tzv. širší pojetí rozpočtové soustavy.

Z rozpočtové soustavy jsou v každém státě objemově nejdůležitější veřejné rozpočty, které mají určité úrovně, jimiž jsou nadnárodní rozpočet, ústřední rozpočet, rozpočty územní samosprávy a rozpočty veřejných podniků a veřejnoprávních neziskových organizací (Peková, 2011, s. 98) a (Buchta, 2016, s. 44).

Význam místních rozpočtů, mezi které se řadí rozpočty obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí a statutárních měst, roste, a to díky decentralizaci veřejné správy a veřejných financí (Buchta, 2016, s. 53) a (Hejduková, 2015, s. 39).

3.2 Rozpočet

Podle autorky Hejdukové (2015, s. 42) a Pekové (2011, s. 94) je rozpočet definován jako základní nástroj finančního hospodaření obce, který je zpravidla sestavován na kalendářní rok. Hejduková (2015, s. 28) a Buchta (2016, s. 52) uvádějí, že na rozpočet může být nahlíženo jako na peněžní fond, účetní bilanci, finanční plán nebo nástroj veřejné politiky.

Rozpočet zabezpečuje a financuje všechny důležité funkce, potřeby a úkoly státu i dalších úrovní územní samosprávy. Rozpočet je považován za nástroj financování cíleně naprogramovaných potřeb v rámci zajišťování různých veřejných statků a transferů. Využívání rozpočtu je povinné ze zákona (Peková, 2011, s. 98).

Provazníková (2015, s. 51), Buchta (2016, s. 139), Nahodil a kol. (2014, s. 25) definují rozpočet jako decentralizovaný peněžní fond, který je mimo jiné i prostředkem pro obecní i regionální rozvoj.

Lee, Johnson a Joyce (2013, s. 14) považují rozpočet za základní dokument, nebo soubor dokumentů, které popisují finanční stav obce a její budoucí plány. Informují o výdajích, příjmech, činnostech, cílech obce či o tom, co již bylo splněno.

Rozpočet představuje roční finanční plán místní samosprávy, který definuje její provozní a rozvojové priority pro následující rok a popisuje, jak budou plány financovány (Farvaque-Vitkovič. 2014, s. 94).

Rozpočet je finančním plánem, který zahrnuje příjmy, výdaje a operace související s tvorbou a použitím peněžních fondů. Díky tomu, že je sestavován, jak již bylo zmíněno, na jeden kalendářní rok, považuje se rozpočet za plán operativní, tudíž jen omezeně slouží k dlouhodobým strategickým plánům (Sedmíhradská, 2015, s. 28).

Cílem a základní charakteristikou veřejného rozpočtu je dle Sedmíhradské (2015, s. 29) a Hejdukové (2015, s. 28) jeho vyrovnanost. Vyrovnaný rozpočet znamená schválení a následná realizace jen těch výdajů, u nichž existuje rozpočtové krytí.

Účetní pojetí považuje rozpočet za bilanci, která sleduje příjmy a výdaje, jak bylo uvedeno výše, rozpočet by měl být z účetního hlediska vyrovnaný. Ve skutečnosti ale rozpočet může být jak vyrovnaný, tak přebytkový nebo schodkový (Buchta, 2016, s. 45). Schodek za určité období je přebytek výdajů nad příjmy, pokud příjmy převyšují výdaje, vzniká přebytek (Rosen a Gayer, 2014, s. 452).

Většina států má požadavek na vyrovnaný rozpočet, což je nutí každoročně svůj rozpočet vyrovnávat (Gruber, 2019, s. 96).

Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. Tento zákon také obsahuje tvrzení, že rozpočet může být schválen taktéž jako přebytkový, pokud některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v budoucích letech nebo k splacení jistiny úvěru. Schodkový rozpočet lze schválit pouze

v případě, pokud bude schodek pokryt z peněžních prostředků z minulých let nebo smluvně zajištěným úvěrem, půjčkou či z příjmu z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku, tedy obce (Česko, 2000b).

Pokud je výsledek rozpočtového hospodaření obce kladný, tzn. existuje zůstatek finančních prostředků, potom se tento zůstatek převádí do dalšího roku a kryje rozpočtové výdaje nebo se převádí do peněžních fondů (Česko, 2000b).

Gruber (2019, s. 14) poukazuje na analogii rozpočtu domácností a veřejného rozpočtu. Uvádí, že vláda či domácnosti hospodaří s určitým rozpočtem, přičemž přebytek příjmů nad výdaji lze uložit do budoucna na financování budoucích výdajů. V případě, kdy výdaje převyšují nad příjmy, jsou placeny z úspor nebo půjček od jiných subjektů. Při hromadění půjček, dochází ke zvyšování dluhů, které musejí být splaceny z budoucích peněžních příjmů. U veřejného rozpočtu představují odliv prostředků veřejné výdaje a přílivem peněz jsou příjmy z daní. Pokud příjmy převyšují výdaje, pak se jedná o rozpočtový přebytek, naopak jestli příjmy nedosahují výdajů, vzniká rozpočtový deficit.

Deficit porovnává meziroční výpadek příjmů ve vztahu k výdajům, dluh naopak vyměřuje akumulaci minulých schodků v průběhu času (Gruber, 2019, s. 14).

3.3 Rozpočtové provizorium

Pokud rozpočet není schválen do nového rozpočtového období, obec nakládá se svými financemi dle rozpočtového provizoria (Provazníková, 2015, s. 51)

Zastupitelstvo obce stanoví pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti vlastního hospodaření. Rozpočtové příjmy a výdaje, vzniklé během rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení (Česko, 2000b).

3.4 Struktura územního rozpočtu

Struktura a obsah rozpočtu nejsou zákonem upravené, proto si je obec zpracovává sama. Zákon taktéž neupravuje, jak má být rozpočet podrobný, ale součástí musí být závazné ukazatele, kterými se řídí výkonné orgány obce, právnické osoby a další subjekty (Sedmihradská, 2015, s. 31).

Rozpočet se rozděluje na běžný a kapitálový, což je z hlediska praktičnosti výhodné, dochází totiž k oddělení opakujících se a jednorázových příjmů a výdajů. Výhodou je jednoduché rozdělení, avšak nevýhodou je, že určité příjmy a výdaje se pravidelně neopakují

(Sedmihradská, 2015, s. 30). Provazníková (2015, s. 61) v souvislosti s rozdělením rozpočtu na běžný nebo dle ní dlouhodobý neboli investiční (kapitálový), poukazuje na přehlednost, díky které lze dobře analyzovat na co jsou daňové i nedaňové příjmy využívány.

Běžný rozpočet (někdy i provozní) bilancuje běžné příjmy i výdaje, ze kterých se majoritní část opakuje několikrát do roka. Finance z běžného rozpočtu se využívají především na neinvestiční potřeby. Běžné výdaje jsou financovány běžnými příjmy. Běžný rozpočet je sestavován buď jako vyrovnaný, přičemž příjmy a výdaje jsou shodné, ale může být také deficitní, v tomto případě běžné výdaje převyšují běžné příjmy, což ukazuje neschopnost obce hradit své provozní výdaje. Běžný rozpočet jak vyrovnaný, tak deficitní není pro obec dobrou zprávou z hlediska hospodaření. Z dlouhodobého hlediska vede k dobrému hospodaření pouze ta možnost, kdy příjmy běžného rozpočtu jsou vyšší než výdaje (Provazníková, 2015, s. 61). Podle autora Buchty (2016, s. 45) by měl být běžný rozpočet dlouhodobě vyrovnaný případně přebytkový, v jiném případě by měla být věnována pozornost veřejným výdajům.

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • daňové: <ul style="list-style-type: none"> – svěřené daně – sdílené daně – místní (a regionální) daně – správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> – všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) – veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) – vzdělání – péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) – bydlení – komunální služby – na podnikání – ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) – placené úroky – běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> • nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> – uživatelské poplatky za služby – příjmy z pronájmu majetku – příjmy od vlastních neziskových organizací – zisk z podnikání – ostatní 	
<ul style="list-style-type: none"> • přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> – běžné dotace ze státního rozpočtu – běžné dotace ze státních fondů – od územních rozpočtů – ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Obr. 1: Struktura běžného rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 61)

Kapitálový rozpočet obsahuje příjmy a výdaje, které jsou neopakovatelné, jsou tedy jednorázové. Kapitálové výdaje se používají k investování ve veřejném sektoru, přičemž je nutné zvážit jejich účelnost z dlouhodobého hlediska (Buchta, 2016, s. 45). Jelikož výdaje na investiční činnost jsou velké a v praxi obcím ve většině případů chybí potřebné peněžní prostředky, dochází k financování investic z návratných zdrojů (Provazníková, 2015, s. 62).

Na rozdíl od běžného rozpočtu totiž nemusí být rozpočet kapitálový vyrovnaný (Buchta, 2016, s. 45).

Příjmy	Výdaje
– z prodeje majetku	– na investice
– kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	– kapitálové dotace jiným rozpočtům
– příjmy z půjček apod.	– na nákup obligací, akcií
– příjmy z emise vlastních obligací	– poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
– přebytek běžného rozpočtu	– splátky dříve přijatých půjček
– dary na investice apod.	– krytí deficitu běžného rozpočtu

Obr. 2: Struktura kapitálového rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 62)

3.5 Funkce rozpočtu

Alokační, distribuční a stabilizační funkce jsou základními funkcemi veřejného rozpočtu (Nahodil a kol., 2014, s. 61). Hejduková (2015, s. 29) kromě těchto tří funkcí uvádí navíc funkci politickou.

Alokační funkce – jedná se o funkci, pomocí které státní nebo veřejný rozpočet zajišťuje veřejné statky (Hejduková, 2015, s. 29).

Distribuční funkce je považována za nejdůležitější funkci jak státního, tak veřejného rozpočtu. Funkce charakterizuje přerozdělování veřejných příjmů a bohatství ve společnosti prostřednictvím transferů obyvatelstvu, zajišťuje tak zmírnění nerovností v rámci sociálního zabezpečení (Hejduková, 2015, s. 29) a (Peková, 2011, s. 99–100).

Stabilizační funkce vyjadřuje funkci rozpočtu, díky které jsou zabezpečovány makroekonomické cíle. V zásadě pomocí příjmů a výdajů veřejného rozpočtu, ovlivňuje ekonomický růst a zaměstnanost (Buchta, 2016, s. 50).

Politická funkce rozpočtu se projevuje při financování volebních klání a programů s vazbou na rozpočtové omezení (Hejduková, 2015, s. 29).

3.6 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces vyjadřuje soubor činností, které je nutné vykonat k zabezpečení a financování obecní politiky. Je to proces, jež uvádí do souladu plánované příjmy a výdaje obce (Provazníková, 2015, s. 63).

Rozpočtový proces náleží do společných rozpočtových pravidel spolu s rozpočtovou skladbou a rozpočtovými zásadami (Macháček, 2011, s. 145).

Buchta (2016, s. 52) uvádí nutnost postupovat dle určitých zásad při sestavování rozpočtu, přičemž rozhodujícím prvkem je rozpočtová skladba. Rozpočtový proces je rovněž důležitý a je zpravidla delší než rozpočtové období. Provazníková (2015, s. 63) uvádí dobu rozpočtového procesu 1,5 – 2 roky.

Jednotlivé kroky procesu rozpočtu obcí upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V zákoně jsou dané podmínky jednotlivých kroků, ale obecně je obcím ponechána při tvorbě rozpočtu volnost (Sedmíhradská, 2015, s. 37).

Mezi základní etapy rozpočtového procesu řadí Buchta (2016, s. 52), Peková (2011, s. 121) a Sedmíhradská (2015, s. 37) sestavování návrhu rozpočtu, projednání a schválení rozpočtu, plnění rozpočtu, případně schvalování úprav a dále kontrolu, která je průběžná a následná. Provazníková (2015, s. 63) navíc doplňuje následující fáze, analýzu minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období, přehled o skutečném plnění rozpočtu (závěrečný účet) a aktualizaci programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

Některé fáze rozpočtového procesu probíhají současně. Než začne nový rozpočtový rok, je v procesu příprava návrhu rozpočtu, následné projednávání a schvalování zastupitelstvem. Obec hospodaří dle schváleného rozpočtu celý rozpočtový rok, pokud se objeví nějaká neočekávaná událost, je rozpočet v průběhu upravován pomocí rozpočtových opatření, která se provádí z důvodu metodických, organizačních nebo věcných změn. Na konci rozpočtového roku následuje vyúčtování, příprava a schvalování závěrečného účtu a kontrola hospodaření (Sedmíhradská, 2015, s. 37–38, 129). Dle Pekové (2011, s. 122) je po skončení rozpočtového roku zásadní, aby proběhla následná kontrola plnění rozpočtu obce a sestavení výsledné bilance rozpočtu, která má za úkol posoudit přehled plnění příjmů a výdajů v předešlém období.

Sestavování návrhu rozpočtu je v kompetenci finančního odboru obce. Po úspěšném sestavení se návrh projednává ve finančním výboru a radě obce. V další fázi je rozpočet schválen zastupitelstvem obce. Přehled o skutečném plnění rozpočtu a závěrečný účet má za úkol vypracovat finanční odbor a rada obce (Provazníková, 2015, s. 64).

Obr. 3: Etapy rozpočtového procesu (Provazníková, 2015, s. 64)

Účastníci rozpočtového procesu jsou zastupitelstvo, finanční odbor, ostatní odbory a v neposlední řadě i starosta/rada obce. Mezi externí účastníky lze zařadit občany obce, zájmové skupiny, kraje, další orgány ústřední vlády a subjekty, které jsou s rozpočtem obce spjaty (Sedmíhradská, 2015, s. 39).

Provazníková (2015, s. 63) uvádí, že povinností rozpočtu je jeho reálnost, pravdivost a úplnost. Podle Pekové (2011, s. 123) musí rozpočtový proces splňovat zásadu publicity, tzn. návrh rozpočtu i průběh jeho plnění je veřejnosti přístupný a je zveřejňován. Nahodil (2014, s. 70) navíc uvádí zásadu jednotnosti a přehlednosti, dále zásadu každoročního schvalování a sestavování.

3.7 Rozpočtový výhled

Na rozdíl od rozpočtu je rozpočtový výhled dlouhodobějšího charakteru. Z rozpočtového výhledu je sestavován roční rozpočet (Hejduková, 2015, s. 28).

Sestavování rozpočtového výhledu nebylo povinné pro územní samosprávné celky v České republice až do roku 2001 (Provazníková, 2015, s. 66).

Podle zákona č. 250/2000 Sb., je střednědobý rozpočtový výhled sestavován na 2 až 5 let, které následují po roku, na který byl sestavený roční rozpočet. Obec musí zveřejnit návrh

střednědobého výhledu na úřední desce nejméně 15 dní předtím, než bude zahájeno jeho projednávání zastupitelstvem územního samosprávného celku. Poté je rozpočtový výhled zveřejněn na internetových stránkách obce do té doby, než je schválen nový výhled rozpočtu (Česko, 2000b).

Podle Provazníkové (2015, s. 66) je rozpočtový výhled nástroj sloužící ke střednědobému plánování financí a měly by ho používat i ty nejmenší obce ČR. Jak by měl být výhled podrobný není zákonem upraveno, nicméně obec musí uvést alespoň ukazatele celkové příjmy a výdaje, celkové pohledávky a závazky.

Máče (2013, s. 409) považuje rozpočtový výhled za výstup řízení v horizontu několika let, jež má upřesňovat budoucí výdaje rozpočtu.

Rozpočtový výhled může být rovněž využit při hodnocení dlouhodobých dopadů jak minulých, tak současných rozhodnutí (Sedmihradská, 2015, s. 47).

Největším problémem obcí při tvorbě výhledů rozpočtu jsou neustále se měnící daňová určení, což má velký vliv na odhad celkových příjmů a výdajů obcí (Provazníková, 2015, s. 68). Sedmihradská (2015, s. 47) poukazuje na další nedostatek rozpočtového výhledu, a sice nemožnost zasazení kapitálových dotací, k jejichž schválení dojde v budoucnosti, a následně tedy není možné do výhledu zakomponovat ani z nich financované investice.

3.8 Skladba rozpočtu

Rozpočtová skladba dle Pekové (2011, s. 142) slouží k úpravě způsobu třídění veškerých peněžních operací jak veřejných rozpočtů, tak mimorozpočtových peněžních fondů státu, obcí i krajů.

V současnosti je rozpočtová skladba upravována vyhláškou Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, která je platná od 1.1.2022 (Česko, 2021).

Rozpočtová skladba rozděluje příjmy a výdaje veřejného rozpočtu. Pomocí skladby rozpočtu jsou příjmy a výdaje tříděny jako peněžní operace tzn. příjem peněz na bankovní účet nebo výdaj peněžních prostředků z bankovního účtu. Předešlé tvrzení tedy popisuje spojení s pokladním plněním územního rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 101).

Třídění příjmů a výdajů má dodržovat zásadu jednotnosti a závaznosti, zásadu dlouhodobé stability, srozumitelnosti a kompatibility s mezinárodními statistickými standardy (Peková, 2011, s. 121) a (Provazníková, 2015, s. 102).

Rozpočtová skladba obsahuje čtyři základní způsoby rozdělení:

- odpovědnostní, druhové, odvětvové a konsolidační (Macháček, 2011, s. 147) nebo (Provazníková, 2015, s. 101).

Prvním členěním je odpovědnostní, které pro obce není povinné. Obce ho nevyžívají i proto, že nemá žádnou metodickou úpravu, jak by měla struktura rozpočtu vypadat (Macháček, 2011, s. 147). Odpovědnostní členění příjmů a výdajů je povinné pouze pro státní rozpočet České republiky (Hejduková, 2015, s. 57). Dle Buchty (2016, s. 132) odpovědnostní nebo také kapitolní třídění definuje soubor působnosti a odpovědnosti subjektu za část prostředků rozpočtu a je zrcadlem institucionálního pojetí rozpočtové soustavy.

Druhové členění rozpočtové skladby dle autorek Sedmihradské (2015, s. 29) a Provazníkové (2015, s. 102) charakterizuje tři okruhy peněžních operací, jimiž jsou příjmy, výdaje a financování. Druhové třídění je považováno za základní v celé soustavě rozpočtů a souvisí se všemi peněžními operacemi (Peková, 2011, s. 143). Toto třídění je propojeno s účetnictvím, přičemž příjmy a výdaje jsou členěny dle určitých kritérií, jimiž jsou běžná a kapitálová, návratná a nenávratná, domácí a zahraniční, povinná a nedobrovolná platba. Druhové třídění používá čtyřmístný číselný kód, pomocí kterého jsou třídy rozděleny na seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé příjmové a výdajové položky (Buchta, 2016, s. 132).

Odvětvové třídění člení příjmy a výdaje dle odvětví. Tato klasifikace má demonstrovat účel a funkci, tedy na co subjekt své prostředky vynakládá. Náleží sem třídění do šesti skupin, jimiž jsou zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví národního hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika nezaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana a poslední skupinou je všeobecná veřejná správa a služby (Buchta, 2016, s. 133).

Konsolidační členění dle Hejdukové (2015, s. 56) využívají především územní samosprávné celky. Díky tomuto členění je zabraňováno duplicitám v rozpočtové soustavě. Slouží k třídění příjmů a výdajů v interním prostředí soustavy veřejných rozpočtů včetně veřejných peněžních fondů (například slouží k převodu peněžních prostředků mezi rozpočty obcí a krajů). V rámci konsolidačního třídění se používají záznamové jednotky, celostátní číselník (Buchta, 2016, s. 133).

Hejduková (2015, s. 55) uvádí nad rámec základních způsobů členění rozpočtové skladby ještě další, jimiž jsou třídění zdrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturální a transferové. Tyto třídící klasifikace rozdělují příjmy a výdaje pomocí jiných parametrů a opět je upravuje vyhláška č. 412/2021 Sb. (ČESKO, 2021).

3.9 Příjmy rozpočtu obce

Základní funkcí veřejných příjmů je zajišťování finančních prostředků, které pokryjí veřejné výdaje (Hejduková, 2015, s. 66) a (Peková, 2011, s. 315).

Zákon č. 250/2000 Sb., obsahuje výčet příjmů, které obec tvoří, a sice příjmy z vlastního majetku, příjmy z hospodářské a vlastní činnosti, příjmy z místních poplatků, příjmy ze správní činnosti, peněžní dary, daňové výnosy a dotace od státu či kraje jsou taktéž součástí této skupiny (Česko, 2000b).

Rozdělení veřejných příjmů je závislé na několika hlediscích, přičemž jedno z důležitých členění je třídění dle zdroje, odkud jsou příjmy získávány, stupně návratnosti, závaznosti nebo třídění dle časového hlediska, níže budou rozvedeny jen některé z nich (Hejduková, 2015, s. 66). Peková (2011, s. 315) ve své publikaci uvádí, že závazné rozdělení veřejných příjmů zabezpečuje rozpočtová skladba, která bere v potaz výše uvedená hlediska (čas, návratnost a další).

Hledisko návratnosti třídí příjmy na návratné a nenávratné (Peková, 2011, s. 316). Nenávratné příjmy obsahují například příjmy z hospodářské činnosti, z hospodaření s majetkem, dále do této skupiny náleží příjmy z výkonu státní správy (kupříkladu v podobě poplatků), dotace z rozpočtu státu nebo příjmy z národních fondů a další. Naopak návratné příjmy jsou návratné prostředky v podobě úvěru nebo bezúročné výpomoci z rozpočtu kraje nebo státu (Buchta, 2016, s. 141).

Toth a kol. (2014, s. 98) rozdělují příjmy z pohledu územního rozvoje na vlastní příjmy a cizí zdroje. Přičemž za vlastní příjmy jsou považovány ty zdroje, o nichž samospráva rozhoduje samostatně. Cizí zdroje poté mohou být návratné i nenávratné.

Provazníková (2015, s. 95) uvádí tři základní kategorie návratných příjmů, jimiž jsou úvěry od komerčních bank či institucí, emise komunálních dluhopisů nebo akcií a poslední kategorií jsou návratné půjčky a výpomoci finančního charakteru od jiných subjektů. Uvedené typy návratných příjmů jsou spjaty s úrokovým zatížením. Zvláštním případem je tzv. překlenovací neboli krátkodobý úvěr, který obce využívají k překlenutí časového

nesouladu mezi skutečným plněním příjmů a nutností financovat běžné výdaje. Kapitálové výdaje a investice by měly být financovány pomocí střednědobého či dlouhodobého úvěru.

Rozdělení příjmů na běžné a kapitálové (kapitálové budou popsány níže v této kapitole) plyne z časového hlediska (Hejduková, 2015, s. 66). V rozpočtu obce jsou příjmy rozděleny do tří skupin, běžné, kapitálové a ostatní (Buchta, 2016, s. 139). Běžné příjmy jsou svěřené, sdílené, místní poplatky, správní poplatky, nedaňové, poplatky za služby, příjmy od organizací, zisk podniků obce, úroky, transfery a dotace. Ostatní příjmy Provazníková (2015, s. 89) definuje jako skupinu, do které spadají všechny ostatní nedaňové příjmy. Dle Buchty (2016, s. 139) jsou ostatní příjmy doplňkové.

Příjmy jsou rozčleněny dle druhového třídění do čtyř základních příjmových tříd:

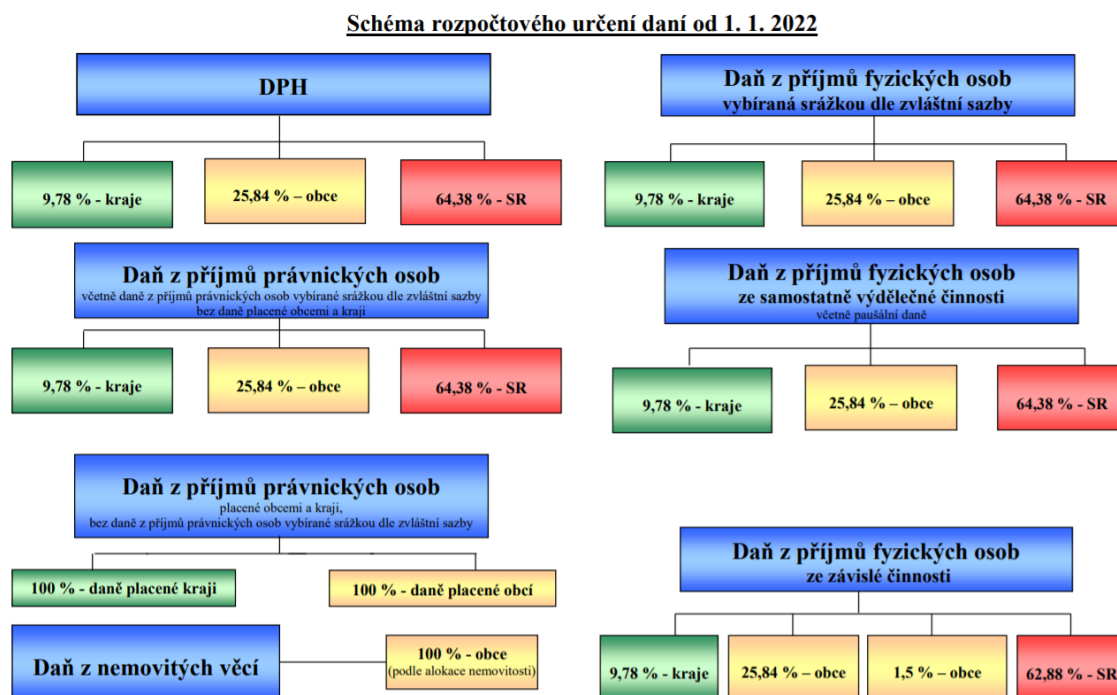
- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy (třídy 1.–3. v rozpočtové skladbě, tedy předešlé tři třídy spolu tvoří skupinu tzv. vlastních příjmů),
- a přijaté dotace, které se dále člení (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 239).

Maaytová a Ochrana (2015, s. 109) definují **daňové příjmy** jako nejzásadnější složku veřejných příjmů. Taktéž Buchta (2016, s. 141) považuje daňové příjmy za příjmy, které jsou pro obec rozhodující. Provazníková (2015, s. 110) ve své publikaci zmiňuje, že daňové příjmy zastávají cca polovinu příjmů obcí a mají velký vliv na jejich finanční stabilitu.

Příjmy daňového charakteru jsou přerozdělovány napříč rozpočtovou soustavou České republiky. Dle rozpočtového určení daní (RUD) jsou vymezeny svěřené daně, případně i sdílené daně plynoucí do jednotlivých veřejných rozpočtů, tj. do rozpočtu státu, krajů a obcí, dochází tak k přerozdělování daňových výnosů mezi územními celky. Význam přerozdělování finančních prostředků skrze daňové určení roste a územní samospráva jich díky tomu získává čím dál více (Peková, 2011, s. 321).

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní upravuje rozpočtové určení spotřebních daní, daní z příjmů, DPH, silničních daní a daní z nemovitých věcí. Příjemcem jsou obce, kraj a Státní fond dopravní infrastruktury. Za hrubý výnos daně se považují peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, které jsou sniženy o vrácené prostředky (Česko, 2000c).

Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2022 je zobrazeno na obrázku níže.

Obr. 4: Schéma rozpočtového určení daní (Finanční správa, © 2013–2018)

Do daňových příjmů spadají sdílené a svěřené daně a mají velký vliv na rozpočet obce. Sdílené daně zahrnují účast vyšší vládní úrovně, která je kontroluje a ovlivňuje, nižším úrovním jsou příjmy z těchto daní přerozděleny (Provazníková, 2015, 88). Svěřená daň je například daň z nemovitosti a spadá do vlastních příjmů (Buchta, 2016, s. 140). Na druhé straně DPH a daň z příjmů jak fyzických, tak právnických osob spadají do skupiny daní sdílených (Nahodil, 2014, s. 25). Dle Buchty (2016, s. 147) prochází daňové příjmy obdobím změn. Navíc kromě daní jsou do příjmů zahrnuty i cla či různé příspěvky. Novinkou je například zavedení odvodu z loterií a jiných podobných her (Provazníková, 2015, s. 115). Podle zákona č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her, který nabyl účinnosti 1.1.2017, do sdílených daní patří i daň z hazardních her (Česko, 2016).

Daňové příjmy zahrnují místní daně neboli místní poplatky a poplatky správní. Správní poplatky jsou obce povinny vybírat dle zákona o správních poplatcích a jedná se o poplatky za provedené správní úkony, jimiž jsou například provedení výpisu z matrik nebo vystavení dokladů. Mezi místní poplatky lze zahrnout poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství a další, nicméně jejich výnos představuje jen malou část daňových příjmů (Provazníková, 2015, s. 115).

Nedaňové příjmy může obec pomocí svých závěrů a rozhodnutí ovlivňovat, na rozdíl od příjmů daňových. Jedná se o příjmy z pronájmu či prodeje majetku a příjmy z podnikatelské

činnosti obce. Nedaňovými příjmy jsou také příjmy z poplatků za veřejné statky (Buchta, 2016, s. 140).

Provazníková (2015, s. 89) do této skupiny řadí dále příjmy z pokut a z mimorozpočtových fondů. Nedaňovými příjmy mohou být taktéž finanční dary nebo finanční prostředky získané ze sbírek.

Macháček (2011, s. 148) uvádí, že v nedaňových příjmech z vlastní činnosti je zahrnuto školné, příjmy z prodeje zboží, z podílu na zisku podniků s vkladem majetku obce, výnosy z pronájmu či prodeje obecního majetku obce atd.

Kapitálové příjmy jsou příjmy plynoucí z prodeje dlouhodobého majetku, který je pořizován z investičních prostředků. Do této kategorie spadají dary, příspěvky na investice, příjmy z prodeje akcií či majetkových podílů (Nahodil, 2014, s. 25) a (Macháček, 2011, s. 149).

Kapitálové příjmy jsou nedaňové a člení se na nenávratné a návratné příjmy (Peková, 2011, s. 317). Tyto příjmy plynou z prodeje majetku nebo jeho podílu, jsou to dále výnosy z úvěrů, splátek nebo z emisí obligací (Buchta, 2016, s. 139).

Hejduková (2015, s. 62) řadí do nenávratných kapitálových příjmů příjmy z privatizace nebo prodeje majetku obce, naopak do návratných kapitálových příjmů řadí investiční úvěry či příjmy z emise cenných papírů.

Macháček (2011, s. 149) poukazuje na účelnost samostatného sledování především příjmů z prodeje nemovitostí.

Přijaté dotace a transfery Buchta (2016, s. 140) definuje jako nenávratné příjmy obecního rozpočtu. Macháček (2011, s. 149) uvádí, že dotace (třída 4.) jsou nenávratné a neopětované dotace a dary od různých vládních úrovní, zahraničních vlád či institucí.

U dotací neboli transferů platí tzv. vertikální finanční vztahy, to znamená že dotace poskytuje vyšší vládní úroveň nižším (Provazníková, 2015, s. 86).

Rozdělení dotací je závislé na tom, zda jsou vázány na dotační titul či nikoli a dále se člení podle poskytovatele dotací, kterými mohou být veřejné rozpočty, fondy nebo vlády ze zahraničí a mezinárodní organizace (Macháček, 2011, s. 149).

Dotace se dělí na účelové specifické, které jak již název napovídá jsou již předem určeny na daný účel. Dále všeobecné neúčelové dotace, které obec získá po dodržení určitých pravidel,

využití je pak ale zcela na jejich uvážení. Oba druhy dotací mohou být použity k financování jak běžných, tak kapitálových výdajů (Provazníková, 2015, s. 90).

Podle autorů Rosena a Gayera (2010, s. 528–531) jsou dotace velmi důležitým zdrojem příjmů státu a jednotlivých oblastí. V zásadě existují dva typy dotací, účelové a neúčelové. Přičemž naprostá většina dotací spadá do první skupiny, tedy do účelových dotací. Účelové dotace se mohou dále rozdělit na dotace se spoluúčastí (příjemce obdrží určitou částku a zbytek financuje sám) a bez spoluúčasti (příjemce obdrží částku na financování celého projektu). Neúčelové dotace autoři definují jako sdílení veřejných příjmů a dají se použít na cokoliv.

Buchta (2016, s. 140) uvádí rozdělení dotací na nárokovatelné a nenárokovatelné. Nárokovatelné jsou zprostředkovávány obcím už při schvalování rozpočtu státu. Druhá skupina nenárokovatelných dotací je poskytována obcím až na základě jejich žádosti.

Transfery jsou druhou největší skupinou zdrojů příjmů obecního rozpočtu. Transfery pochází ze státních fondů nebo z některých kapitol státního rozpočtu a jsou převáděny prostřednictvím garantovaných programů. Mohou pocházet ale i z rozpočtů regionálních rad a z rozpočtů krajů. Největší část transferů pochází ze státního rozpočtu a dělí se na dva typy, **příspěvek na výkon státní správy obcí a ostatní dotace**. Ostatní dotace se rozdělují na neinvestiční a investiční. Neinvestiční jsou například dotace pro soukromé školy nebo podporu asistentů pedagogů, na uhrazení přímých nákladů na vzdělávání (platy, pomůcky), zatímco investiční dotace se využívají zejména ke zkvalitňování veřejných služeb, vodovodů a kanalizací, čističek odpadních vod, obnovy ekologické stability krajiny (Matej, © 2017).

3.10 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje jsou nenávratné platby, které lze použít na běžné i kapitálové účely, jsou opětované i neopětované. Mohou být i návratné v tom případě, pokud obec poskytne půjčku jinému članku rozpočtové soustavy (Provazníková, 2015, s. 105).

Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb., do výdajů rozpočtu obcí patří zejména výdaje spojené s vlastní činností obce, výdaje spjaté s výkonem státní správy a výdaje prostřednictvím kterých obec podporuje činnosti veřejných subjektů, dále obec hradí závazky plynoucí z půjček, úvěrů i závazky z uzavřených smluv v rámci její hospodářské činnosti (Česko, 2000b).

Druhové členění dělí výdaje do základní dvou tříd, které se následně člení podrobněji. Výdaje se dělí na:

- běžné a
- kapitálové (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 239).

Běžné výdaje zastávají rozhodující skupinu výdajů obecních rozpočtů. Jejich účelem je financování veřejných statků, proto obce zřizují příspěvkové organizace a organizační složky (Buchta, 2016, s. 141). První skupina výdajů zahrnuje pravidelné, snadno předvídatelné výdaje, které lze dobře plánovat (Hejduková, 2015, s. 64).

Běžné výdaje obsahují neinvestiční výdaje na nákup zboží a služeb, výdaje spjaté s lidskými zdroji jako je pojistné nebo mzdy. Další položkou patřící do této skupiny jsou poskytnuté neinvestiční dotace a půjčky (Provazníková, 2015, s. 105) nebo (Macháček, 2011, s. 149).

Nahodil (2014, s. 25) zahrnuje do této kategorie výdaje na energii, na nájemné, sociální dávky, placené pokuty a úroky.

Běžné výdaje jsou převážně výdaje plynoucí ze zákonů a slouží k zabezpečování lokálních veřejných statků (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 242).

Kapitálové výdaje jsou považovány za nákupy investičního charakteru. Jedná se o opěťované výdaje, které slouží k pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku (Provazníková, 2015, s. 105). Výdaje kapitálové mohou být vynaloženy na nákup cenných papírů, na kapitálové dotace poskytnuté jiným subjektům, jako jsou investiční příspěvky nebo na splátky úvěrů atd. (Nahodil, 2014, s. 25).

Kapitálové neboli investiční výdaje jsou mimořádného charakteru. Nicméně jsou předem plánované, protože jsou to výdaje většího objemu, například výdaje na čističku odpadních vod (Hejduková, 2015, s. 64). Financování těchto investic provádí obec prostřednictvím kapitálových dotací ze státního rozpočtu, které jsou nenávratné, účelové a nenárokové, proto o ně obec musí žádat. Krytí kapitálových výdajů je zajištěno investičním úvěrem, popřípadě je možné využít komunální obligace nebo půjčky (Buchta, 2016, s. 141).

Provazníková (2015, s. 195) uvádí, že lépe srozumitelným rozdělením výdajů obcí je tzv. odvětvové, které třídí výdaje do šesti skupin. Výdaje je možné třídit rovněž dle charakteru infrastruktury (výdaje na ekonomickou a sociální infrastrukturu), podle funkce veřejných financí (alokační, stabilizační a redistribuční) nebo podle hlediska rozpočtového plánování (plánované a neplánované).

3.11 Závěrečný účet

Závěrečný účet popisuje výsledky hospodaření minulého rozpočtového období (Maaytová a Ochrana, 2015, s. 173).

Jakmile rozpočtový rok skončí, skutečné údaje o plnění rozpočtu jsou zaznamenávány do závěrečného účtu obce, ten je pak projednáván a schvalován obecním zastupitelstvem. Občanům je přístupný, mohou tedy podávat návrhy a posuzovat naplňování volebních programů zvolených stran (Hejduková, 2015, s. 43).

Plnění rozpočtu příjmů a výdajů je v závěrečném účtu obsaženo v plném rozdělení dle rozpočtové skladby, součástí závěrečného účtu jsou i údaje o finančních operacích, což slouží k celkovému zhodnocení finančního hospodaření a hospodaření s majetkem obce (Horzinková a Novotný, 2013, s. 153).

Sedmíhradská (2015, s. 145) zdůrazňuje, že závěrečný účet je z odpovědnostního hlediska ještě důležitější než schválený rozpočet. Závěrečný účet označuje jako nástroj politické odpovědnosti.

3.12 Přezkoumávání hospodaření

Územní samosprávné celky, tj. obce, kraje a hlavní město Praha, městské části hlavního města Prahy a dobrovolné svazky obcí mají povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření. Povinnost požádat o přezkoumání je dána zákonem u obcí a hl. města Prahy. Kraj o přezkoumání hospodaření žádat nemusí, povinnost přezkoumání pro kraje je dána zákonem o krajích (Ministerstvo financí, © 2021).

Předmětem zkoumání dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, jsou údaje o ročním hospodaření územního celku, které tvoří součást závěrečného účtu. Přezkoumávání hospodaření obcí provádí krajský úřad nebo auditor, pokud si ale obec vybere na přezkoumání hospodaření auditorskou společnost, je povinná tuto skutečnost oznámit příslušnému krajskému úřadu (Česko, 2004). Pokud vykonal přezkoumání hospodaření obce auditor nebo auditorská společnost, podléhá toto přezkoumání doзору státu (Ministerstvo financí, © 2021).

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření nahrazuje kontrolní protokol podle kontrolního řádu a zpracovává se na základě výsledků přezkoumání hospodaření. Musí obsahovat informace o místě přezkoumání, zjištěných chybách a nedostacích při přezkoumání, označení materiálů a dokladů použitých k přezkoumání a závěr z přezkoumání. Dle zákona

jsou povinné náležitosti závěru zprávy o přezkoumání upozornění na případná rizika, která mohou mít dopad negativního charakteru na hospodaření obce, uvést podíl pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku, také podíl zastaveného majetku na celkovém majetku obce. Povinností je rovněž uvést tvrzení, že dluh územního celku nepřesáhl 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky (Česko, 2004).

4 FINANČNÍ ANALÝZA

Čtvrtá kapitola obsahuje teoretické poznatky převážně z literatury od Knápkové a kol. (2017), Otrusinové a Kubíčkové (2011), od autora Máče (2012 a 2018) a Špičky (2017).

Knápková a kol. (2017, s. 17) vymezuje finanční analýzu jako komplexní zhodnocení finanční situace účetní jednotky, která je nezbytnou součástí finančního řízení.

Cílem finanční analýzy je podle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 85) identifikace finančního zdraví, přičemž se nejedná pouze o posuzování hospodaření v minulém období, ale také o zjištění, které ukazatele hospodaření ovlivnily ať už negativně nebo pozitivně. Pozitivní faktory mohou v budoucnu sloužit jako opora s následným využitím, kdežto negativní faktory mohou způsobovat v budoucnu finanční problémy. Uvedené cíle lze uplatnit i u municipálních jednotek, ovšem je nutné zohlednit specifika spojená s jejich fungováním a procesy, jakožto důsledek odlišného principu financování.

Hlavním zdrojem pro provedení finanční analýzy je finanční účetnictví. Data obsažená ve finančním účetnictví a dalších účetních výkazech poskytují přehled o majetkové a finanční situaci sledované účetní jednotky. Získané informace mohou poté sloužit jako podklad pro finanční rozhodování účetní jednotky (Máče, 2012, s. 483).

Podle autorek Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 270) nebo Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 111) je finanční analýza ve veřejném sektoru považována za prostředek ke zkvalitnění rozhodování v rámci všech úrovní územní samosprávy a je významným nástrojem řízení.

Mezi hlavní oblasti finanční analýzy ve veřejné správě patří běžné hospodaření, kde se zaměřuje na analýzu hospodaření v běžné části rozpočtu (na analýzu příjmů, výdajů, běžně se opakujících či náhodných, rovněž zkoumá i jejich druhy). Další oblasti jsou investiční činnosti a jejich financování nebo hospodaření s majetkem. Finanční analýza, která je kvalitně zpracovaná, se stává předpokladem pro provedení finanční kontroly, jelikož hospodaření územní samosprávy jí podléhá (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 270–272).

Dle Pekové (2004, s. 215) se finanční analýza soustřeďuje na analýzu hospodaření v běžném rozpočtu, analýzu druhů příjmů a výdajů, analýzu salda běžného rozpočtu, analýzu dosahovaných úspor, analýzu hospodaření v kapitálovém rozpočtu, analýzu zajišťování a financování oprav a údržby, analýzu vytváření a využití rezerv, analýzu dluhů a analýzu majetku.

4.1 Zdroje dat pro finanční analýzu

Základem pro kvalitní zpracování finanční analýzy s dosažením průkazných výsledků je zisk vstupních dat. Tyto data jsou opatřena z účetních výkazů analyzované účetní jednotky. Podstatnými zdroji tedy jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích tzv. cash flow, přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky. Některé důležité informace jsou obsaženy také ve výroční zprávě. Dále lze čerpat ze zpráv samotného vrcholového vedení, od auditorů, z oficiálních statistik atd. (Knápková a kol., 2017, s. 18).

Části účetní závěrky, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu jsou povinné pouze pro některé účetní jednotky, pokud splní určitá kritéria. Ostatní výše uvedené dokumenty jsou povinnou součástí účetní závěrky (Šteker a Otrusinová 2016, s. 264).

Špička (2017, s. 7–8) uvádí, že zdroje dat lze rozdělit na interní, ke kterým mají přístup jen pracovníci daného subjektu např. denní cash flow, čtvrtletní a měsíční údaje o finanční situaci podniku. Zatímco externí data jsou tvořena pouze z účetní závěrky, výročních zpráv a informací zveřejněných na internetu.

Rozvaha podává informace o majetkové struktuře účetní jednotky a o tom, z jakých zdrojů je majetek financován. Je sestavována k určitému datu a platí bilanční princip, tzn. aktiva se musejí rovnat pasivům. Majetková struktura představuje aktiva a finanční struktura představuje pasiva (Knápková a kol., 2017, s. 24) nebo (Máče, 2018, s. 540).

Výkaz zisku a ztráty je tvořen z položek, jimiž jsou výnosy, náklady a výsledek hospodaření. Výnosy jsou peněžní částky, které účetní jednotka nabyla ze svých činností, ale v účetním období nemusí dojít k jejich inkasu. Náklady jsou definovány jako peněžní částky, které účetní jednotka účelně vynaložila na získání výnosů, reálně však ve stejném období nemuselo dojít k jejich zaplacení. Poslední položka VH (výsledek hospodaření) se potom vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady, může vyjít kladně nebo záporně (Knápková a kol., 2017, s. 40). Máče (2018, s. 551) potom uvádí, že účelem výkazu zisku a ztráty je vysvětlit odkud pochází položka Výsledek hospodaření, která je obsažena v rozvaze.

Dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 89) nejdůležitější účetní výkazy rozvaha a výkaz zisku a ztráty jsou z většiny shodné jak u subjektů veřejného sektoru, tak u subjektů podnikatelské sféry.

Přehled o peněžních tocích neboli cash flow se definuje jako skutečný pohyb peněžních prostředků za dané účetní období, souvisejících s činností dané účetní jednotky. Na základě cash flow lze řídit likviditu účetní jednotky (Máče, 2018, s. 562).

Přehled změn vlastního kapitálu obsahuje jednotlivé položky vlastního kapitálu, rozebírá jejich snížení, zvýšení, zachycuje přehled změn, tedy stav minulého a běžného období (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 92).

Příloha má stanovenou tabulkovou formu a obsahuje doplňkové informace jak textové, tak účetní (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 68).

4.2 Metody finanční analýzy

V této podkapitole bude vysvětlena metoda vertikální analýzy a následně metoda horizontální analýzy.

4.2.1 Vertikální analýza

Vertikální analýza se též nazývá strukturální, jelikož se zabývá strukturou jevů v určitém období. Používá se pro výpočet podílu jedné složky na celku, například pro výpočet jedné výnosové položky na celkovém objemu výnosů. Ve dvou po sobě jdoucích obdobích podává také informaci o vývoji této položky.

4.2.2 Horizontální analýza

Horizontální analýza nazývaná trendová, dokáže popsat změny hodnot jednotlivých položek v porovnání s minulým obdobím, zkoumá tedy vývoj v čase. Existují dva způsoby, kterými lze vyjádřit změny:

- a) absolutně – rozdílem hodnot položky ve dvou po sobě následujících obdobích, zda se hodnota snížila nebo zvýšila a o kolik
- b) procentuálně – podílem absolutní změny vůči zvolené základně, většinou hodnotě předchozího období, zkoumá o kolik procent se hodnota ukazatele změnila v porovnání s minulým obdobím

Analýzu vertikální a horizontální lze využít i při kontrole plnění rozpočtů, při zjišťování vztahu mezi skutečnými a rozpočtovanými údaji. Tyto analýzy totiž odhalí nejvýraznější změny položek, kterým je následně věnována pozornost (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 92–95).

Knápková a kol. (2017, s. 71) řadí obě analýzy do absolutních ukazatelů, které lze přímo získat a použít z účetních výkazů. Absolutní ukazatele se podle ní využívají k analýze vývojových trendů (horizontální analýza) a k procentuálnímu rozboru jednotlivých složek (vertikální analýza).

4.3 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Autorky Knápková a kol. (2017, s. 87), Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 96) považují poměrové ukazatele za základní a nejpoužívanější nástroje finanční analýzy.

Rychlá představa o finanční situaci účetní jednotky je důvodem, proč jsou poměrové ukazatele jednou z nejoblíbenějších metod. Díky poměrům různých položek např. z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, lze získat větší množství ukazatelů (Knápková a kol., 2017, s. 87).

Špička (2017, s. 115), Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 112) uvádějí, že k vyhodnocení finanční situace účetní jednotky slouží následující ukazatele:

- ukazatele zadluženosti neboli struktury financování, likvidity, rentability, aktivity, produktivity, investičního rozvoje a ukazatele autarkie,

přičemž některé z výše uvedených ukazatelů jsou specifické pro finanční analýzu subjektů veřejného sektoru.

Ukazatele zadluženosti neboli struktury financování vyjadřují, v jakém poměru a v jaké velikosti jsou využívány cizí zdroje. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 104) nebo (Špička, 2017, s. 115). Špička (2017, s. 115–116) rovněž zmiňuje důležitost existence různorodých zdrojů financování, přičemž by žádný disponibilní zdroj neměl pokrývat více než 50 % celkového rozpočtu účetní jednotky, takové financování by bylo vysoce rizikové. Mezi ukazatele finanční struktury náleží ukazatel samofinancování, ukazatel věřitelského rizika nebo míra nezávislosti.

Ukazatele likvidity podle Knápkové (2017, s. 93) a Špičky (2017, s. 116) hodnotí schopnost účetní jednotky hradit své krátkodobé závazky. Oba autoři uvádějí základní ukazatele likvidity, konkrétně běžnou, pohotovou a okamžitou neboli hotovostní likviditu. Jednotlivé ukazatele by měly nabývat doporučených hodnot, které jsou shodné jak pro ziskový, tak pro neziskový sektor. Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 99) považují jako jeden z počátečních úkolů finančního řízení každé účetní jednotky zajištění likvidity.

Ukazatele rentability vyjadřují efektivnost hospodaření účetní jednotky. Rentabilita měří, kolik zisku bylo vytvořeno z jedné investované jednotky vstupu. Zisk poté může mít podobu majetku či výnosů (Špička, 2017, s. 116). U municipálních firem, však není cílem tvořit zisk v hlavní činnosti, proto se rentabilita zkoumá v této sféře především v doplňkové činnosti, kde je tvorba zisku podmínkou pro realizaci daných činností. Ukazatel rentability se poté vypočítá jako podíl výstupu a vynaložených prostředků. Dalším ukazatelem, který náleží do této skupiny je např. rentabilita nákladů, poměruje tzv. užitný efekt například s náklady. Pokud je hodnota vyšší, je odezvou účinnějšího využití vynaložených prostředků (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 97–113).

U neziskových organizací je podle Špičky (2017, s. 117) vhodné využít k hodnocení také haléřový ukazatel nákladovosti výnosů hospodářské činnosti nebo tzv. variátor celkových nákladů.

Ukazatele aktivity podle Špičky (2017, s. 117) se používají k hodnocení intenzity využívání majetku municipální jednotky. Máče (2012, s. 483–484) a Knápková a kol. (2017, s. 107–108) uvádí, že ukazatele aktivity lze vyjádřit ve dvou formách, a to v podobě ukazatele počtu obrátek nebo ukazatele doby obratu. Ukazatel počet obrátek udává, jaký je časový interval jednoho obratu, tedy doba nutná k přeměně určitého druhu majetku zpět do peněžní formy. Doba obratu je dobou, po kterou je majetek v určité formě vázán. Mezi nejčastější ukazatele aktivity patří obrat celkových aktiv, doba obratu pohledávek a doba obratu závazků.

Ukazatele produktivity jsou u subjektů veřejné správy považovány za modifikaci ukazatelů rentability, přičemž zisk je nahrazen jinými hodnotami představující objem výkonu. Produktivita se počítá s veličinami z oblasti pracovní síly, konkrétně se jedná o počet pracovníků, odpracovanou dobu atd. Nejčastěji se používají ukazatele produktivity práce z přidané hodnoty a produktivity kapitálu z přidané hodnoty (Otrusinová a Kubíčková, s. 116).

Ukazateli investičního rozvoje jsou koeficient opotřebení dlouhodobého majetku a míra investičního rozvoje (Otrusinová a Kubíčková, 2011 s. 116) nebo (Špička, 2017, s. 117). Špička (2017, s. 117) také vysvětluje, že municipální jednotky mají povinnost investovat jak do svého rozvoje, tak do obnovy opotřebovaného majetku, uvádí rovněž tzv. regulační investice, které jsou vynaložené v souvislosti s předpisy EU.

Ukazatele autarkie posuzují vztah mezi náklady a výnosy nebo mezi příjmy a výdaji. Ukazatele jsou poté autarkie na bázi příjmů a výdajů a autarkie na bázi výnosů a nákladů, oba ukazatele jsou vyjádřeny v procentech (Špička, 2017, s. 115). Ukazatel autarkie by měl dosahovat hodnoty vyšší než 1, znamená to, že výnosy jsou vyšší než náklady. Autarkie je nejtypičtějším ukazatelem finanční analýzy pro veřejný sektor a znamená míru, ve které je municipální jednotka soběstačná (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 112).

Navíc autor Máče (2012, s. 484) zmiňuje další tři ukazatele, které slouží zastupitelům územních samosprávných celků, zejména při hodnocení některých oblastí hospodaření, trendů vývoje a při schvalování závěrečného účtu. Těmito ukazateli jsou **podíl pohledávek a závazků na rozpočtu a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku územního celku**.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE CHROPYNĚ

Chropyně je město, ležící na Hané mezi Kroměříží a Přerovem. Nachází se v okrese Kroměříž, ve Zlínském kraji. Od Kroměříže je obec vzdálena 7 km, a od krajského města Zlín 38 km. K obci náleží i městská část Plešovec vzdálená 2,6 km. Pro lepší představu o lokalizaci obce v rámci ČR je přiložen obrázek níže.

Obr. 5: Lokalizace obce Chropyně v rámci ČR (Kurzy.cz, © 2000–2022)

5.1 Historie obce Chropyně

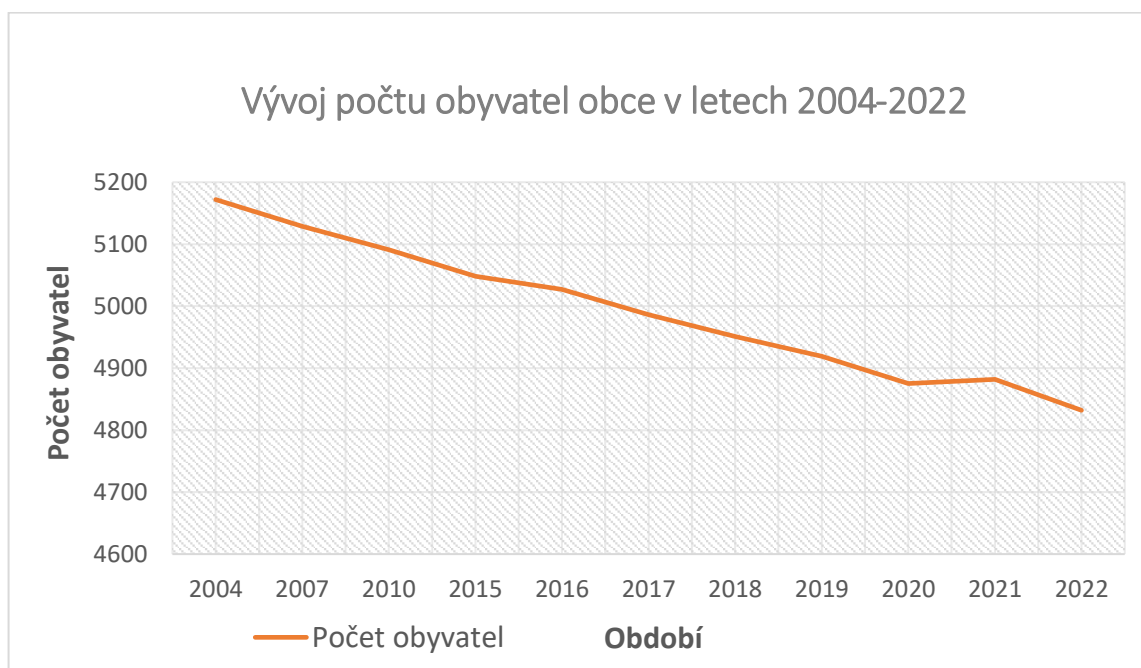
Název města Chropyně je odvozen od obecného jména Chrop (Chrapoun, jehož význam je lenoch, také darebák), s ženskou příponou –ynje, jako bůh, bohyně (Choryně, Čekyně). Pověst o králi Ječmínkovi klade původ staré osady Chropyně do dob předhistorických. První písemné zmínky o tomto místě jsou datovány roku 1261. V 15. století páni z Ludovic udělali z Chropyně střed malého panství, kde vybudovali soustavu rybníků s rozvinutým rybníkářstvím, tím posílili jeho hospodářství. Díky nim byla v roce 1535 ves povýšena na městečko, jehož znakem byla vydra držící ulovenou štikou v tlamě. Od roku 1615 vlastní panství kardinál František Ditrichštejn, o dva roky později jej však směnil olomouckému biskupství, v jehož majetku přetrvalo až do roku 1848. S rozvojem průmyslu a výstavbou cukrovaru v roce 1868 přišly zásadní změny života obce. V roce 1949 byl cukrovar přebudován na plastikářský závod Technoplast, největší podnik v obci, jež zásadně ovlivnil a stále ovlivňuje život obce v různých směrech. Díky Technoplastu se zvýšil počet obyvatel a změnila se jeho sociální struktura, vedle původního jádra se vybudovalo sídliště s činžovnými domy včetně sportovního areálu. Chropyně byla na město povýšena v roce 1970. Znak a praporek byl obci přidělen v roce 1995.

Část Plešovec se ve spojení s Chropyní objevuje už od svých počátků. Existují dvě verze o vzniku Plešovce. Historicky první písemné zprávy se objevují dle první verze roku 1261 a dle druhé verze až roku 1676. Vznik jména Plešovec je zdokumentován též ve dvou verzích. Podle první je jméno odvozeno od slova Pleš (pleso), dle druhé verze obec dostala jméno od slova „peleše“, podle tábořiště nepřátelských vojsk, při dobývání chropynské tvrze, která se v těch místech usadila. V historii se Plešovec správně osamostatnil v 19. st., z dob rakousko-uherské monarchie nejsou dostupné žádné informace. Oficiálně byla obec Plešovec sloučena s městem Chropyně v roce 1976. Při povodních v roce 1997 byl Plešovec nejvíce poškozenou obcí v okrese.

5.2 Demografie obce

K 1. 1. 2022 bylo v Chropyni evidováno 4 832 obyvatel, z toho mužů bylo 2 337 a žen 2 495. Občanů nad 15 let bylo celkem 4 150. Z hlediska pohlaví tedy převládají ženy, v roce 2022 je v Chropyni 51,63 % žen a 48,37 % mužů. Dle statistik z webu Ministerstva vnitra ke stejnému dni žilo v obci 46 cizinců z nichž 32 trvale (Ministerstvo vnitra ČR, © 2022).

Vývoj počtu obyvatel města Chropyně od roku 2004 do roku 2022 znázorňuje graf níže. Data jednotlivých let jsou uvedena vždy k 1. 1. daného roku.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci od roku 2004 do roku 2022 (Ministerstvo vnitra ČR, © 2022; vlastní zpracování)

Z grafu je zřejmé, že ve sledovaných letech dochází k úbytku obyvatel. Mírný nárůst byl zaznamenán v roce 2021, kdy se počet obyvatel zvýšil o 7, ale v roce 2022 se trend opět vrátil ke klesající tendenci. Konkrétně od roku 2015 se snížil celkový počet obyvatel o 216.

Vývoj obyvatel lze pozorovat i v souvislosti s pohybem obyvatelstva. Přirozený pohyb obyvatelstva, což je rozdíl mezi počtem narozených a počtem zemřelých byl v roce 2020 v Chropyni záporný, přesně -12, protože počet narozených v obci byl v uvedeném roce 49 a počet zemřelých 61. Na druhé straně mechanický pohyb neboli migrační saldo, je dáno rozdílem počtu přistěhovalých a vystěhovalých. V roce 2020 nabyl počet přistěhovalých hodnotu 92 a počet vystěhovalých 83, díky tomu nastalo kladné migrační saldo s hodnotou 9. Je však nutné podotknout, že migrační saldo v obci bylo kladné poprvé od roku 2013. Celkový přírůstek se následně vypočítá jako rozdíl mezi přirozeným a mechanickým pohybem obyvatelstva. V roce 2020 byl celkový přírůstek v Chropyni záporný. Záporný celkový přírůstek v obci trvá už od roku 2013 (ČSÚ, © 2022).

Co se týká věkového složení obyvatel k 31.12.2020 v obci Chropyně, nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku 15–64 s celkovým počtem 3 042 obyvatel. Druhou nejpočetnější skupinou jsou lidé nad 65 let, celkem 1 077 obyvatel. Nejmenší početní zastoupení mají děti ve věku 0–14 let, bylo jich přesně 731. V mírné převaze byli muži ve věkové skupině 15–64 let a 0–14 let. Žen bylo o 197 více než mužů pouze ve věkové skupině nad 65 let (ČSÚ, © 2022).

Index stáří, tedy charakteristika věkové struktury obyvatelstva, činil v obci v roce 2020 147,3. Ukazatel vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. Průměrný věk v roce 2020 byl 43,3 let. Přičemž u žen byl průměrný věk 45,0 a u mužů 41,5 let. Kupříkladu v roce 2010 byl index stáří 86,2 a průměrný věk 40,0, poté v roce 2015 byl index stáří 109,7 a průměrný věk 41,5 let, což ve srovnání s rokem 2020 poukazuje na stárnutí obyvatelstva. V oblasti rodinných stavů v obci bylo evidováno 28 sňatků a 6 rozvodů v roce 2020 (ČSÚ, © 2022).

5.3 Občanská vybavenost a služby

Školství a vzdělávání je v obci Chropyně zajištěno v první řadě v rámci **Mateřské školy Chropyně**. MŠ jakožto příspěvková organizace je od města, zřizovatele, finančně podporována prostřednictvím příspěvku. Mateřská škola má jedno pracoviště a sídlí na ulici Tyršova. Výuka dětí v MŠ je nyní rozdělena do šesti tříd, z nichž tři jsou předškolní třídy a tři věkově smíšené. Mateřská škola je v současnosti plně obsazena, kapacita školy je 157

dětí. MŠ má 14 zaměstnanců. Jsou to ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, učitelky a 3 provozní zaměstnanci. Učitelky s dětmi navštěvují divadelní představení, děti se mohou také naučit hrát na flétnu v rámci kroužků, které školka nabízí. Školka pracuje na principu zdravého životního stylu, například zdravé dýchání dětí je podporováno v rámci projektu Veselé pískání. MŠ je zapojena v dětském preventivním programu v péči o chrup, Zdravý úsměv. Budova školky prošla výměnou oken a zateplením v roce 2013, o rok později byla zrekonstruována i venkovní část v projektu Zahrada v přírodním stylu.

Základní škola Chropyně je další příspěvkovou organizací města Chropyně. Příspěvek od obce jako zřizovatele je obdobně jako u školky využíván k financování provozních nákladů školy. Škola je rozdělena na dvě pracoviště, na ulici J. Fučíka se nachází budova pro první stupeň základní školy a školní družina. Pracoviště pro druhý stupeň ZŠ se nachází na ulici Komenského. Budovy mají kapacitu 750 žáků a školní družina 90 žáků. Ve škole je 25 pedagogů, 3 vychovatelky, asistenti pedagogů a další správní zaměstnanci. Budova prvního stupně prošla v roce 2003 výměnou oken a zateplením. Na budově druhého stupně na ulici Komenského byla v roce 2014 zhotovena nová střecha, později proběhla i výměna oken. V obou budovách dosluhují rozvody. V budoucnu bude potřeba zrealizovat několik oprav (nové podlahy, rekonstrukce učeben).

Další příspěvkovou organizací je **Zařízení školního stravování**, které zajišťuje stravu mimo jiné pro Mateřskou školu a pro Základní školu Chropyně. Skládá se ze tří pracovišť, a to na ulici Ječmínkova, kde je hlavní jídelna, dále jídelna v MŠ Tyršova a jídelna v ZŠ Fučíkova, na tyto dvě pracoviště se strava dováží z hlavní jídelny.

V Chropyni se dále nachází pobočka Základní umělecké školy Kroměříž a pobočka soukromé základní umělecké školy D-MUSIC Kroměříž.

Zdravotnická péče je pro občany poskytována ve zdravotním středisku na ulici Moravská, nachází se zde více ordinací praktických lékařů pro dospělé i praktický lékař pro děti. Dále je zde gynekologická, stomatologická ordinace a fyzioterapie, kde jsou poskytovány masáže a rehabilitace. Obyvatelé Chropyně mají k dispozici dvě lékárny. Jedna se nachází u zdravotního střediska a druhá je na náměstí. Budova zdravotního střediska není majetkem města, vlastníky budovy jsou jednotliví lékaři. V obci se dále nachází soukromá optika poskytující odborné měření očních parametrů a individuální poradenství.

Služby občanům Chropyně, SLOCH, příspěvková organizace zajišťuje pro město poskytování **sociálních služeb**. Obec zřídila **Pečovatelskou službu města Chropyně**. PS

poskytuje služby občanům města a občanům z přilehlých obcí, a to v domácnosti klienta nebo v zařízeních sociálních služeb. Pečovatelská služba města Chropyně je terénní i ambulantní sociální službou poskytující péči lidem se sníženou soběstačností, tedy seniorům, tělesně postiženým nebo zdravotně postiženým lidem. Pečovatelské služby zajišťuje od roku 2021 příspěvková organizace zřízená obcí – Služby občanům Chropyně. Město Chropyně má 49 bytů pro klienty pečovatelské služby, které se nachází ve dvou domech na náměstí Svobody a v jednom bytovém domě na ulici Hrázky, tyto domy jsou k sobě přilehlé, je mezi nimi malý dvůr a dohromady vytváří uzavřený komplex. Ve dvou budovách na náměstí Svobody dochází k postupné rekonstrukci bytů z důvodu nevyhovujícího stavu, ke konci roku 2019 bylo 29 bytů již zrekonstruováno.

Dále je analyzována **kultura**, nachází se zde Městské kulturní středisko, ve kterém příspěvková organizace SLOCH pořádá kulturní a společenské akce, koncerty, divadelní představení, plesy, výstavy a další. Nabízí prostory k pronájmu na soukromé akce. SLOCH pořádá též kulturní a společenské akce ve městě. Každý lichý rok jsou ve městě konány Hanácké slavnosti a každoročně na konci léta jsou pořádány Chropynské hody. V průběhu roku se například koná Pálení čarodějnic, stavění a kácení Máje a další. Městská knihovna byla v roce 2021 přestěhována do nové budovy Správy majetku města Chropyně.

Ke **sportovním aktivitám** v Chropyni lze využít fotbalový stadion, fotbalové hřiště s umělým povrchem, atletický stadion, sokolovnu (tělocvičnu), tenisové kurty a koupaliště. Tělocvična je v majetku TJ Chropyně, ostatní sportoviště jsou v majetku města. Pod Tělovýchovnou jednotou v Chropyni pracuje několik oddílů, například gymnastika, národní házená, badminton, karate, stolní tenis a další. V obci svou činnost vykonávají spolky Fotbalový klub Chropyně, Cyklistický oddíl Cykloport V+P Chropyně a další. Turistický oddíl Kamínek a další volnočasové spolky provozují svou činnost v budově bývalé základní školy na náměstí Svobody. Dále je ve městě nové Rodinné centrum Sedmikráska, spolek, otevřeno od roku 2019, sídlí v budově bývalé školy na náměstí Svobody. Rodinné centrum nabízí kroužky i kurzy pro dospělé. Ve městě je rovněž množství dětských hřišť, která se nacházejí zejména na sídlišti, ale i v okrajových částech města, kupříkladu nové dětské hřiště bylo v roce 2021 dostavěno na ulici K. H. Máchy.

Bezpečnost a ochranu života v obci zabezpečuje **Sbor dobrovolných hasičů** města Chropyně. Jednotka má v současnosti 21 členů. V části Plešovec je také Sbor dobrovolných hasičů Plešovec a má 10 členů.

5.4 Cestovní ruch

Na území Chropyně je z hlediska cestovního ruchu významný Zámek Chropyně ze 17. století a přilehlý rybník. Zámecký rybník je chráněné území, národní přírodní památka, důvodem je přítomnost ohroženého druhu kotvice plovoucí. Rybník je také největším hnízdištěm racka chechtavého ve Střední Evropě. Na zámku v Chropyni je k vidění sbírka zbraní a expozice chropyšského občana, hudebního skladatele Dr. Emila Axmana. Návštěvníci si mohou prohlédnout Rytířský nebo Ječmínkův sál, dva pokoje s dobovým nábytkem a zámeckou galerií. Zámek je ve vlastnictví olomouckého Arcibiskupství a spravuje ho Muzeum Kroměřížska. Vedle zámku se nachází barokní kostel, chrám sv. Jiljí z 18. století.

Chropyní vede naučná stezka, seznamující turisty s lužní krajinou, nyní jsou ale informační tabule zanedbané a poškozené vandaly. Stezka vede od městského úřadu, kolem zámku, Zámeckého rybníka, dále vede lužním lesem k Josefince, kde je v současné době neprůchozí lávka přes Malou Bečvu. Spolek Lužňáci, z.s. je dobrovolným spolkem aktivních občanů, který založil veřejnou sbírku na obnovu Lávky k Josefince a rekonstrukci naučné stezky, která v současné době stále probíhá.

V Chropyni byly lázně, v minulosti sem jezdili pacienti s nejrůznějšími nemocemi. Zničily je ale povodně v roce 1997 a v současnosti je na pozůstalé louce vyveden jen pramen minerální vody.

Městské koupaliště Chropyně je dalším místem kam v letních měsících jezdí nejen rodiny s dětmi. Kromě bazénu s vyhřívanou vodou, koupaliště disponuje horolezeckou stěnou, tobogánem, velkou skluzavkou nebo brouzdalištěm pro nejmenší. Do Chropyně často návštěvníky přilákají sportovní události, buďto fotbalové zápasy, zápasy národní házené, gymnastické závody nebo turnaje ve vodním pólu na zmíněném koupališti.

Ubytování v obci nabízí Hotel Ječmínek a Ubytovna u Skokana, kde je k dispozici i saunové a relaxační studio. Širokou nabídku nalezneme ve stravovacích zařízeních, turisté si mohou vybrat například restauraci Stará Orlovna, Hotel Ječmínek nebo restauraci U Rybníka a na náměstí Svobody je také cukrárna a kavárna B & I Café.

5.5 Technická infrastruktura

Pitnou vodu na území Chropyně dodává společnost Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s., přičemž vodní zdroj je na území obce Břest. V Chropyni se nachází od roku 1972 čistička

odpadních vod, která byla zrekonstruována a intenzifikována v roce 2012 (Město Chropyně, © 2016). Nově se v Chropyni nachází 47metrový vodojem, který byl vybudován v roce 2020 z důvodu zajištění patřičného tlaku vody. Postaven byl společností VaK Kroměříž.

Zásobení města **elektrickou energií** zajišťuje 13 trafostanic, a zároveň některé z nich zásobují část Plešovec a sousední obec Zářičí. Do Chropyně vede a prochází ní dálková trasa plynovodu WTL Hrušky–Příbor, která má republikový význam. Obec je připojena na plynovod v trase Kojetín–Hulín, který zprostředkovává zásobování města **plynem** (Město Chropyně, © 2016).

Chropyně disponuje **místním rozhlasem**, který je součástí varovného systému a je bezdrátový. Pro občany je zřízen také Mobilní Rozhlas. **Internetová síť** je pro občany dostupná díky několika firmám, které zprostředkovávají internet pomocí bezdrátové sítě nebo optických spojů (Město Chropyně, © 2016).

Odpadové hospodářství—odvoz komunálního odpadu město Chropyně realizuje prostřednictvím firmy Biopas. Poplatek za odvoz komunálního odpadu je splatný dvakrát do roka ve výši 300 Kč za osobu pro rok 2022. Město má zřízený Sběrný dvůr, jehož provozovatelem je Správa majetku města Chropyně, p. o. Bezplatné odložení odpadu na sběrný dvůr může využít občan s trvalým bydlištěm v obci. V roce 2021 přešla obec Chropyně na nový systém odpadového hospodářství, kdy na každé popisné číslo dodala sadu popelnic (u panelových domů je tomu podobně), a to do konce měsíce června daného roku a současně byly vráceny firmě Biopas staré popelnice. Systém má směřovat k větší vytríděnosti komunálního odpadu.

5.6 Dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura v obci se skládá ze silniční a železniční sítě. Silniční síť představují silnice II/435 Olomouc – Tovačov – Polkovice, Chropyně – Kroměříž, II/436 Kojetín – Chropyně – Kyselovice – Přerov, III/4328 Hulín – Skaštice – Chropyně, III/4349 Chropyně – Zářičí – Troubky. Dopravní zátěž je v obci nejvíce soustředěna na dvou hlavních tazích, přes Náměstí Svobody a na ulici Ječmínkova. Na dálnici D1 je nejbližší napojení přes sousední obec Skaštice. Místní komunikace vedou do všech zastavěných oblastí, jejich stav odpovídá stáří a průběžně dochází k jejich rekonstrukci. Jako problém obec vnímá velkou dopravní zátěž směřující do a ze sídliště, jsou zde neodpovídající komunikace pro tak intenzivní automobilovou dopravu. Rovněž na některých úsecích v obci, které jsou delší, řidiči nedodržují rychlost a ohrožují bezpečnost občanů a ostatních účastníků silniční

dopravy (Město Chropyně, © 2016). V okrajové části obce se nachází čerpací stanice EuroOil.

Železniční doprava v obci Chropyně má značné zastoupení. Stávající trať na koridoru Brno – Přerov je považována za frekventovanou. Stanice Chropyně se nachází na trati Z CZ 300 Brno – Přerov – (Bohumín) a 304 Chropyně – Kojetín – Tovačov. Železniční trať mezi Přerovem a Brnem spadá do kategorie, která má mezinárodní význam, má být modernizována, aby zde mohly jezdit vlaky rychlostí přes 200 km/h (Město Chropyně, © 2016). Rekonstrukci, která zahrnuje zdvoukolejnění tratě chce Správa železnic zrealizovat do 10 let a celkové náklady jsou odhadovány na více než 35 miliard Kč bez DPH (Zuntych, © 2021).

Lze konstatovat, že Město Chropyně má významnou strategickou polohu v rámci regionu vůči dálniční a železniční síti.

Oblast **dopravní obslužnosti** v Chropyni je charakteristická neexistencí městské, tedy vnitřní dopravy, ale dobrou dostupností dopravy autobusové a vlakové. Autobusy z Chropyně nejčastěji jezdí do Kroměříže, a to více než 30x v pracovní dny, dále do Kojetína i Přerova. Nicméně spojení do krajského města Zlín není přímé. V obci se nachází 6 zastávek hromadné dopravy a jedna zastávka v místní části Plešovec. Vlakové spojení s městem Přerov občané s velkou četností využívají. Přerov je železničním uzlem odkud mohou lidé cestovat do celé republiky (Město Chropyně, © 2016).

V rámci **cyklodopravy** se v obci nachází cyklistická trasa č. 47 Moravská stezka. Její součástí je cyklostezka, která je vybudována mezi Chropyní a místní částí Plešovec. Přínosem cyklostezky je mimo jiné zvýšení bezpečnosti i při pěším cestování mezi městem a místní částí. Budování dalších cyklostezek, zejména mezi Chropyní a Zářičím nebo Kroměříží by přispělo ke zkvalitnění tohoto typu dopravy (Město Chropyně, © 2016).

5.7 Trh práce a podnikatelský sektor

Podíl nezaměstnaných osob v Chropyni byl k 31. lednu 2022 2,6 %. Tento ukazatel vyjadřuje procentuální podíl registrovaných nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku. V obci bylo 85 uchazečů o zaměstnání, z toho dosažitelných uchazečů, tedy osob, kterým je 15-64 let, bylo 78. Počet obyvatel ve věkovém rozmezí 15-64 let bylo v obci 3 042. Volných pracovních míst bylo 42. Tabulka níže znázorňuje vývoj

uvedených údajů o nezaměstnanosti za předchozích 5 let, tedy od roku 2017 do roku 2021. Uvedená data jsou vždy k 31.12. daného roku (MPSV, © 2022).

Tab. 1: Údaje o nezaměstnanosti v letech 2017–2021 v obci Chropyně (MPSV, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Dosažitelní uchazeči 15-64	111	99	74	83	81
Obyvatelstvo 15-64	3 297	3 203	3 125	3 088	3 042
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	3,4 %	3,1 %	2,4 %	2,7 %	2,7 %
Počet volných míst	19	20	48	10	27

Podíl nezaměstnaných osob má stabilní hodnotu okolo 3 %. Nejnižší procento nezaměstnaných bylo zaznamenáno v roce 2019, a to 2,4 %. Ve sledovaném období můžeme pozorovat postupný úbytek obyvatel v produktivním věku 15-64 let, ubylo 255 obyvatel a tím dochází také k úbytku počtu dosažitelných uchazečů. Počet pracovních míst má kolísavý charakter.

Ve městě je dle dat z ČSÚ k 31.12.2021 celkem 851 podnikatelských subjektů. Podle odvětvové klasifikace CZ-NACE má v Chropyni největší zastoupení velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel. Druhou nejpočetnější skupinou je průmysl a na třetím místě je stavebnictví. Nejméně ekonomických subjektů se specializuje ve veřejné správě a obraně, peněžnictví a pojišťovnictví a v informační a komunikační činnosti. Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce níže.

Tab. 2: Počet podnikatelských subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v Chropyni k 31.12.2021 (Veřejná databáze, © 2021; vlastní zpracování)

Hospodářská činnost	Počet subjektů
Zemědělství, lesnictví, rybářství	24
Průmysl celkem	161
Stavebnictví	122
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	172
Doprava a skladování	18
Ubytování, stravování a pohostinství	31
Informační a komunikační činnost	9
Peněžnictví a pojišťovnictví	7

Činnosti v oblasti nemovitostí	62
Profesní, vědecké a technické činnost	81
Administrativní a podpůrné činnosti	11
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3
Vzdělávání	10
Zdravotní a sociální subjekty	13
Kulturní zábavní a rekreační činnost	20
Ostatní činnost	79
Celkem	851

Z hlediska počtu podnikatelských subjektů podle právní formy převažují v Chropyni fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona, je jich 78 %, přesně 663 živnostníků. Obchodních společností bylo evidováno 60, což je 7 %. Zbylá procenta představují FO podnikající na základě jiného zákona, zemědělství podnikatelé a akciové společnosti. Na území obce nebylo evidováno žádné družstvo ani státní podnik (Veřejná databáze, © 2021).

Ve městě je Výrobní a logistický areál Chropyně, bývalý Technoplast, tvořící východní část města. Areál má rozlohu 49 ha a nachází se v něm více než 30 podnikajících společností. Převážně se zde realizuje výroba–zpracování plastů, strojírenství, elektrotechnický průmysl, výroba technických tkanin a finálních produktů, nakládání s odpady, výroba energií a automobilový průmysl, také obchod, služby, doprava a skladování. Celkem je v areálu zaměstnáno cca 1 250 zaměstnanců. Vstup nových investorů je ztížen tím, že se areál nachází v ochranném pásmu vodních zdrojů 2. stupně od roku 1980. Z tohoto důvodu byl zpřístupněn seznam limitovaných činností podle vyhlášky č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na území, a nelze zde umístit některé stavby, například servisy, opravy, čerpací stanice, mycí rampy, nádrže topných olejů, skládky a další (Město Chropyně, © 2016).

Tabulka níže obsahuje nejvýznamnější podnikatelské subjekty podnikající ve Výrobním a logistickém areálu Chropyně i s předmětem jejich činnosti.

Tab. 3: Přehled podnikatelských subjektů nacházejících se ve Výrobním a logistickém areálu Chropyně i s předmětem jejich činnosti (Město Chropyně, © 2016; vlastní zpracování)

Podnikatelský subjekt	Předmět činnosti
------------------------------	-------------------------

Fatra, a.s.	výroba tvarovaných obalů z plastů, BOPET fólie a vícevrstvé lamináty pro obalové materiály pro potravinářský průmysl, vstřikované výrobky
Chropynská strojírna, a.s.	zařízení od jednotlivých částí až po automatizované linky, stroje, formy pro vstřikování plastů
Brenntag CR, s. r. o.	obchod s chemickými výrobky
ERCE CZ, s. r. o.	výroba plastových výrobků pro automobilový průmysl
ROKOSPOL, a. s.	vývojová činnost v oblasti výroby polymerních pryskyřic
Energetika Chropyně, a. s.	dodávání energií, vody a tepla
SVITAP J.H.J	výroba technických a průmyslových textilií, produkce technických tkanin, podstřešních a jiných fólií
Semadeni, s. r. o.	výroba plastových uzávěrů, obalů pro farmaceutický a potravinářský průmysl
Remiva, s. r. o.	výroba a recyklace plastů
Výkrm Třebíč, s. r. o.	živočišná výroba

Dalším významným zaměstnavatelem v Chropyni, který zaměstnává cca 50 pracovníků a nachází se mimo Výrobní a logistický areál je společnost Agroječmínek, s.r.o., jehož předmětem činnosti je smíšené hospodářství, pěstování plodin a živočišná výroba (Město Chropyně, © 2016).

5.8 Obecní správa

Správu města Chropyně zajišťuje městský úřad, je obecním úřadem II. stupně, tedy s pověřeným obecním úřadem. Správní obvod je vymezen katastrálním územím obcí Chropyně, Kyselovice, Zářící a Žalkovice. Pro obce úřad vykonává přenesenou působnost v jejímž obsahu je například stavební zákon, vykonávání matriční a přestupkové agendy.

Radnice v Chropyni se nachází na náměstí Svobody a sídlí zde tajemník městského úřadu, který je v jeho čele, a vedení města. Dále 4 odbory—finanční odbor, odbor vnitřních věcí, odbor výstavby a životního prostředí a odbor sociálních věcí (Město Chropyně, © 2016).

Budova radnice je ve špatném stavu z důvodu jejího stáří. Jsou v ní dosluhující rozvody a střecha, do radnice též zatéká a uniká obrovské množství tepla (Deník.cz, © 2017).

Nejvyšší orgán města je zastupitelstvo a má stabilně 17 členů, starostkou města je od roku 2011 Ing. Věra Sigmundová a místostarostou je Mgr. Stanislav Kalínek. Zastupitelstvo si volí radu města, jejími členy jsou starosta, místostarosta a další 3 zvolení členové. Rada obce zřídila 3 výbory, jedná se o kontrolní, finanční a investiční výbor, každý výbor má různý počet členů. Dále rada města zřídila 2 komise, Letopisecká komise Rady města Chropyně a Komise Rady města Chropyně Sbor pro občanské záležitosti. Obec je zřizovatelem již pěti příspěvkových organizací, jimiž jsou Správa majetku města Chropyně, Mateřská škola Chropyně, Základní škola Chropyně, Zařízení školního stravování Chropyně a Služby občanům Chropyně (Město Chropyně, © 2022).

6 FINANČNÍ ANALÝZA

Důležitou součástí analytické části je finanční analýza, která představuje nástroj sloužící ke zhodnocení finančního hospodaření obce. V rámci diplomové práce jsou provedeny výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy, a to platební schopnosti, ukazatelů zadluženosti a ukazatele autarkie.

6.1 Ukazatele platební schopnosti

Ukazatele platební schopnosti jsou složeny v rámci této práce z ukazatele běžné likvidity a ukazatele hotovostní likvidity. Vyjadřují, jak je obec schopna hradit své závazky z likvidních prostředků.

6.1.1 Ukazatel běžné likvidity (likvidita III. stupně)

Dle Knápkové a kol. (2017, s. 94) běžná likvidita vyjadřuje kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky obce. Doporučená hodnota je 1,5–2,5.

Ukazatel běžné likvidity je jedním z ukazatelů, které spadají do skupiny ukazatelů monitoringu hospodaření obcí dle Ministerstva financí ČR. Tento ukazatel je též nazýván jako celková likvidita. Běžná likvidita se vypočítá jako podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků obce. Hodnota celkové (běžné) likvidity by měla být vyšší než 1 (Ministerstvo financí ČR, © 2012).

Tab. 4: Výpočet běžné likvidity obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Oběžná aktiva celkem v tis. Kč	25 821	39 282	47 165	56 781	52 738
Krátkodobé závazky v tis. Kč	2 540	2 658	3 120	3 822	4 171
Běžná likvidita	10,17	14,78	15,12	14,86	12,64

Na základě výše uvedené tabulky lze konstatovat, že Chropyně splnila zmíněnou podmínku Ministerstva financí, běžná likvidita měla vyšší hodnotu než 1 ve všech sledovaných letech. V průměru je běžná likvidita obce 13,51. Obec je tedy vysoce likvidní, neexistuje riziko v podobě neschopnosti splácet své krátkodobé závazky. Hodnota běžné likvidity se nachází vysoce nad doporučenou hodnotou 1,5–2,5, což znamená velké množství oběžných aktiv a drahé financování.

6.1.2 Ukazatel hotovostní likvidity (okamžitá likvidita, likvidita I. stupně)

Hotovostní likvidita neboli okamžitá se počítá jako podíl finančního majetku a krátkodobých závazků (Knápková a kol., 2017, s. 95).

Tab. 5: Výpočet hotovostní likvidity obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Finanční majetek v tis. Kč	24 542	37 852	45 979	50 539	48 974
Krátkodobé závazky v tis. Kč	2 540	2 658	3 120	3 822	4 171
Hotovostní likvidita	9,66	14,24	14,74	13,22	11,74

Podobně jako u předchozího ukazatele jsou zaznamenány vysoké hodnoty okamžité likvidity, což vyjadřuje schopnost obce okamžitě dostát svým závazkům, a tedy minimální riziko jejich nesplacení. V roce 2021 byla výše ukazatele 11,74 a nejvyšší hodnota byla v roce 2019, a to 14,74. Dle Knápkové a kol. (2017, s. 95) by okamžitá likvidita měla nabývat hodnoty 0,2–0,5, přičemž vysoké hodnoty vypovídají o neefektivním využívání finančních prostředků, které lze lépe investovat.

6.2 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti představují podíl cizích zdrojů na celkových aktivech, koeficient samofinancování a ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele.

6.2.1 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Ukazatel podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům neboli celková zadluženost, je opět součástí Monitoringu hospodaření obcí Ministerstva financí ČR a považuje se za jeden ze stěžejních. Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv je počítán v procentech a dle Monitoringu by jeho hodnota neměla překročit 25 % (Ministerstvo financí ČR, © 2012). Vyjadřuje míru krytí cizích zdrojů celkovým majetkem.

Tab. 6: Podíl CZ k CA obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Cizí zdroje v tis. Kč	3 163	2 776	3 223	8 942	5 774
Celková aktiva v tis. Kč	187 618	213 753	220 325	239 445	230 877
Podíl CZ na CA v %	1,69	1,30	1,46	3,73	2,50

Hodnota ukazatele v obci je velmi nízká, v průměru 2,14 %, což představuje nízký podíl cizích zdrojů na celkovém majetku obce. A tedy i minimální riziko co se týká finanční stability, jak krátkodobé, tak dlouhodobé. V roce 2021 byla výše ukazatele 2,50 % a nejvyšší v roce 2020, a to 3,73 %, přičemž nárůst oproti přechozímu roku 2019 byl způsoben přijetím dlouhodobých záloh na transfery.

Výsledné hodnoty představují i míru věřitelského rizika, které je počítáno jako podíl cizích zdrojů a celkových pasiv (celková pasiva jsou shodná s celkovými aktivy). Uvedená procenta tedy vyjadřují, v jaké míře využívá obec financování od externích subjektů.

6.2.2 Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování je vyjádřen podílem vlastního kapitálu a celkových aktiv. Hodnota koeficientu je v procentech a udává nakolik je obec schopná pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů. Je to rovněž ukazatel, který znázorňuje finanční stabilitu obce (Jadviščák, © 2011).

Tab. 7: Výpočet koeficientu samofinancování v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
VK v tis. Kč	184 455	210 977	217 101	230 503	225 103
Celková aktiva v tis. Kč	187 618	213 753	220 325	239 445	230 877
Koeficient samofinancování v %	98,31	98,70	98,54	96,27	97,50

Koeficient samofinancování dosahuje vysokých hodnot, což charakterizuje finanční stabilitu obce. Hodnota koeficientu se snížila z cca 98 % v letech 2017–2019 na 96 % v roce 2020 a v roce 2021 se opět zvýšila na 97,50 %. Hodnota koeficientu samofinancování je téměř 100 %, obec tedy používá k financování především vlastní zdroje. Míra věřitelského rizika a koeficient samofinancování představují součet roven 1.

6.2.3 Ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele

Dalším ukazatelem zadluženosti je přepočten celkových cizích zdrojů obce na jednoho obyvatele.

Tab. 8: Podíl cizích zdrojů obce na 1 obyvatele v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Cizí zdroje v tis. Kč	3 163	2 776	3 223	8 942	5 774
Počet obyvatel	4 986	4 951	4 919	4 875	4 882
Dluh na 1 obyvatele v Kč	634	561	655	1 834	1 183

Dluh na jednoho obyvatele je také nízký, v letech 2017–2019 byl v průměru 617 Kč na obyvatele. Nejvyšší hodnota dluhu byla v roce 2020, přesně 1 834 Kč na obyvatele. V roce 2021 připadal dluh na 1 obyvatele ve výši 1 183 Kč.

6.3 Ukazatel autarkie

Jak již bylo zmíněno v teoretické části diplomové práce ukazatel autarkie by měl dosahovat hodnoty vyšší než 1. Pro veřejný sektor je tento ukazatel typický a odráží míru soběstačnosti municipální jednotky. K výpočtu ukazatele jsou data získána z výkazu zisku a ztráty obce Chropyně, který je zpřístupněn na informačním portálu Monitor Ministerstva financí.

Tab. 9: Výpočet ukazatele autarkie v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy v tis. Kč	90 709	98 058	98 450	94 228	104 850
Náklady v tis. Kč	71 058	71 242	87 069	78 793	103 785
Autarkie	1,28	1,38	1,13	1,20	1,01

Ukazatel autarkie na bázi nákladů a výnosů vyjadřuje, zda je obec schopná krýt náklady z hlavní činnosti výnosy z hlavní činnosti (hospodářskou činnost obec neprovozuje). Ve sledovaném období byla hodnota vždy vyšší než 1, obec tedy evidovala vyšší výnosy než náklady v letech 2017–2021. Nejvyšší hodnota ukazatele autarkie byla v roce 2018, a to 1,38. Výše ukazatele autarkie v roce 2021 byla nejnižší ve sledovaném období, přesně 1,01. Z pohledu ukazatele autarkie je obec Chropyně soběstačná, dokáže pokrýt náklady vzniklé z hlavní činnosti svými výnosy z hlavní činnosti, v celém sledovaném období.

7 ANALÝZA ROZPOČTŮ OBCE CHROPYNĚ

Tato kapitola podává přehled o vývoji rozpočtového salda města Chropyně ve sledovaných letech 2017–2022. Analýza je provedena za 6 let, v dalších kapitolách budou potřebná data pak zejména z období 2017–2021.

Uvedená data jsou získána z informačního portálu Monitor Ministerstva financí, kde je k dispozici schválený rozpočet obce, skutečný rozpočet a také saldo rozpočtu, a to od roku 2010. V období 2017–2021 je v tabulce č. 10 uvedeno skutečné plnění rozpočtu, pouze k roku 2022 jsou data získána ze schváleného rozpočtu obce, který je již zveřejněn na webových stránkách města Chropyně. Rozpočet na rok 2022 schválilo obecní zastupitelstvo 15. prosince 2021.

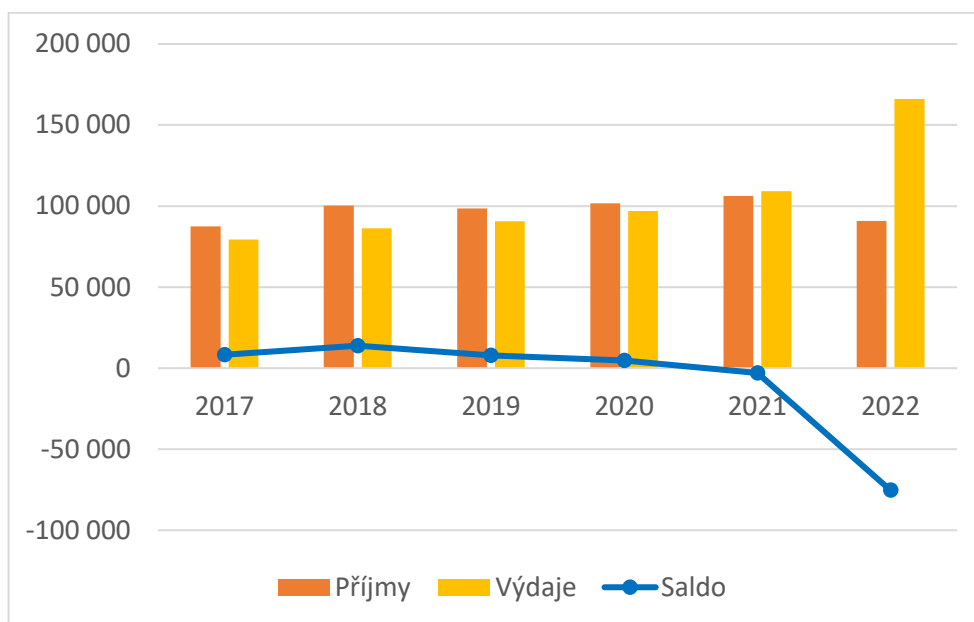
Tab. 10: Analýza rozpočtů města Chropyně v tis. Kč v letech 2017–2022 (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Příjmy	87 578	100 269	98 599	101 646	106 272	90 807
Výdaje	79 354	86 392	90 674	97 005	109 266	166 147
Saldo	8 224	13 876	7 924	4 641	-2 994	-75 340

Data za rok 2022 nepředstavují skutečné plnění, proto je nutné k údajům náležitě přistupovat. Na rok 2022 zastupitelstvo schválilo schodkový rozpočet, celkové příjmy byly schváleny ve výši 90 807 tis. Kč a celkové výdaje ve výši 166 147 tis. Kč. Můžeme si všimnout, že rozpočtové saldo představuje velký deficit v porovnání s ostatními sledovanými lety, celkem -75 340 tis. Kč, přičemž na rok 2022 je financování (převod prostředků bankovních účtů) schváleno ve výši 35 340 tis. Kč a příslušný rozdíl 40 000 tis. Kč je kryt úvěrem. Město Chropyně v roce 2021 vysoutěžilo úvěr ve výši 100 mil. Kč a měl by být čerpán v průběhu let 2022–2026, splácet ho začne obec až po jeho vyčerpání v roce 2027 ve výši 1 041 660 Kč měsíčně. Splácení úvěru se předpokládá až do roku 2050.

Financování je kladné v letech, kdy je rozpočet schodkový, v případě obce Chropyně v roce 2021 a 2022. Záporné financování je ve všech zbylých letech, kdy obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem, tedy v letech 2017, 2018, 2019 a 2020. Přebytkové částky rozpočtu od roku 2017 byly vždy vloženy do následujícího roku, tedy i přebytek rozpočtu z roku 2020 byl zapojen do rozpočtu v roce 2021. Schodek rozpočtu v roce 2021 byl financován z vlastních zdrojů.

Pro lepší orientaci ve vývoji příjmů, výdajů a salda rozpočtu je přiložen graf č. 2, který je vytvořen z výše uvedených dat. Na první pohled lze zdůraznit, že rozpočtové saldo má od roku 2018 klesající charakter a v roce 2022 rapidně kleslo. Naopak výdaje rostou v celém sledovaném období. Příjmy převyšují výdaje ve všech letech s výjimkou roku 2021 a 2022.

Graf 2: Přehled rozpočtů obce Chropyně v letech 2017–2022 v tis. Kč (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)

Podrobně budou příjmy a výdaje rozpočtu obce rozebrány v následujících kapitolách.

8 ANALÝZA PŘÍJMŮ ROZPOČTU OBCE CHROPYNĚ

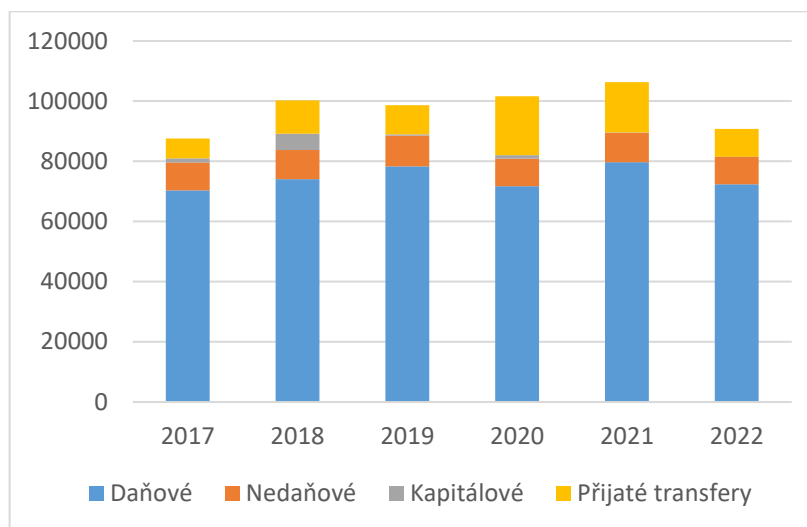
Na základě druhového třídění, které třídí příjmy na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery neboli dotace je provedena analýza příjmů města v letech 2017–2022. Data od roku 2017 do roku 2021 pochází z informačního portálu Monitor Ministerstva financí. Údaje k roku 2022 jsou získány ze schváleného rozpočtu obce Chropyně na příslušný rok.

Tab. 11: Analýza příjmů města ve sledovaných letech 2017–2022 v tis. Kč (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové	70 383	74 119	78 344	71 753	79 742	72 353
Nedaňové	9 257	9 632	10 212	9 121	9 759	9 155
Kapitálové	1 327	5 431	368	1 126	131	10
Přijaté transfery	6 611	11 086	9 674	19 645	16 641	9 289
Celkem	87 578	100 269	98 599	101 646	106 272	90 807

Nejvýznamnějším zdrojem příjmů pro obec jsou daňové příjmy. Dle tabulky č. 11 představují 70–80 % celkových příjmů obce v celém sledovaném období. Daňové příjmy postupně rostly od roku 2017 do roku 2019, poté klesly v roce 2020 a v roce 2021 se opět zvýšily na 79 742 tis. Kč a dosahovaly tak nejvyšší hodnoty z celého sledovaného období. V roce 2022 se předpokládají opět nižší daňové příjmy ve výši 72 353 tis. Kč, což je pouze o 1 970 tis. Kč více než na začátku sledovaného období v roce 2017. Dalšími skupinami, které mají srovnatelné zastoupení na celkových příjmech obce jsou nedaňové příjmy a přijaté transfery. Výjimkou je rok 2020, kdy byly přijaté transfery dvakrát větší než nedaňové příjmy a jejich procentuální zastoupení na celkových příjmech bylo 20 %, a rok 2021, kdy přijaté transfery představovaly 16 % celkových příjmů. Na rok 2022 jsou očekávány přijaté transfery ve výši 9 289 tis. Kč, tedy o 7 352 tis. Kč méně než předcházející rok. Nedaňové příjmy mají naprosto stejný vývoj jako příjmy daňové a představují v rámci sledovaného období cca 10 % celkových příjmů, současně je jejich roční průměr 9 523 tis. Kč. Nejnižším zdrojem příjmů jsou příjmy kapitálové a na rok 2022 jsou předpokládány ve výši 10 tis. Kč. Uvedená data jsou vložena do grafu níže, který viditelně potvrzuje majoritní zastoupení daňových příjmů na celkových obecních příjmech. Zřetelný je rovněž růst daňových i nedaňových příjmů do roku 2019, a poté je jejich vývoj nestabilní. Kolísavý vývoj též vykazují ostatní druhy příjmů, kapitálové příjmy a přijaté transfery, v celém sledovaném

období. Kromě roku 2018 kapitálové příjmy představují zanedbatelnou část příjmů a na grafu v posledních dvou letech je již nelze vidět.

Graf 3: Přehled příjmů obce v letech 2017–2022 v tis. Kč (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)

8.1 Daňové příjmy

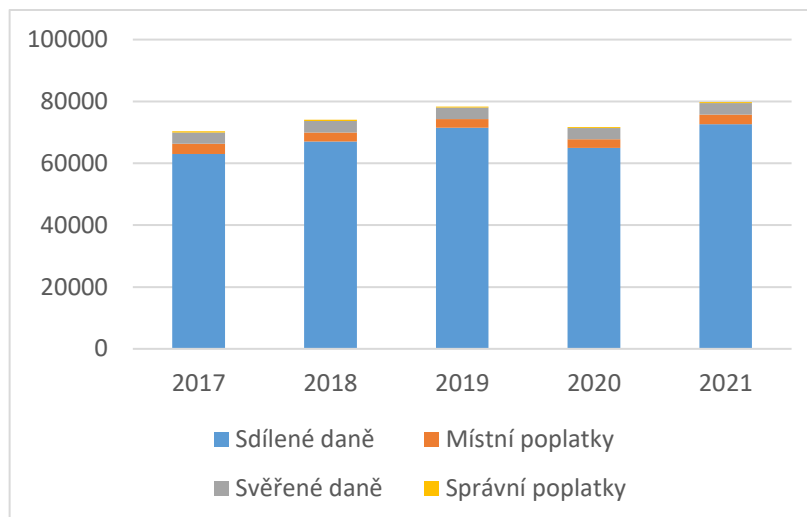
V první podkapitole budou podrobně analyzovány daňové příjmy obce, které představují v průměru 76 % celkových příjmů obce. Daňové příjmy se skládají ze sdílených daní, místních poplatků, svěřených daní a správních poplatků.

Tab. 12: Analýza daňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Sdílené daně	63 056	67 030	71 508	65 006	72 597
Místní poplatky	3 257	2 948	2 830	2 757	3 195
Svěřené daně	3 606	3 729	3 665	3 679	3 668
Správní poplatky	464	413	341	312	282
Celkem	70 383	74 119	78 344	71 753	79 742

Dle tabulky č. 12 nejvyšší podíl na celkových daňových příjmech obce zastávají sdílené daně v celém sledovaném období, konkrétně 90 %. Zbylá procenta přibližně ve stejném poměru představují místní poplatky a svěřené daně. Zanedbatelnou částí daňových příjmů obce jsou správní poplatky, současně se jejich hodnota snižuje v rámci sledovaných let.

Data jsou přenesena do grafu č. 4, na kterém je patrné podstatné zastoupení sdílených daní na daňových příjmech obce. Obdobně jako celkové daňové příjmy sdílené daně rostly do roku 2019, poté klesly v roce 2020 a zase se zvýšily v roce 2021. Rostoucí tendence sdílených daní do roku 2019 a v roce 2021 byla dána také zvyšováním koeficientů a sazeb rozpočtového určení daní.

Graf 4: Přehled daňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

Sdílené daně jsou podrobně analyzovány v tabulce č. 13. Následně jsou tyto data přenesena do grafu č. 5. Z teoretické části této diplomové práce víme, že sdílené daně se sestávají z daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob. Do sdílených daní od roku 2017 spadá i daň z hazardních her.

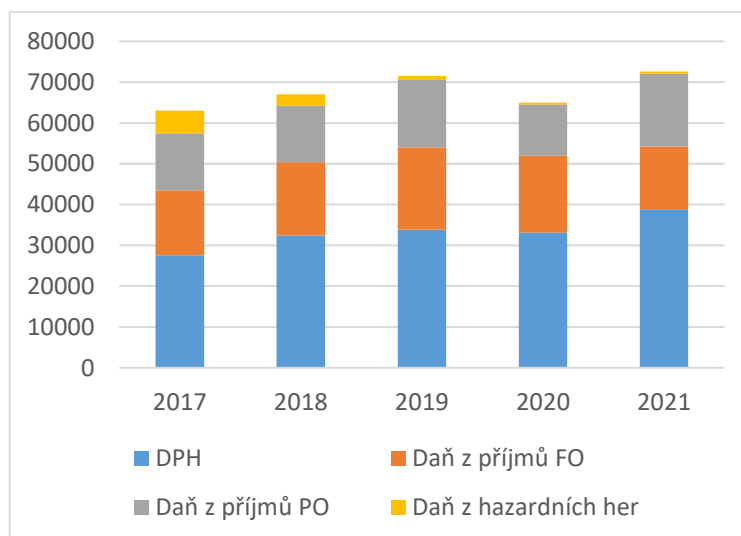
Tab. 13: Analýza sdílených daní obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
DPH	27 597	32 458	33 851	33 171	38 860
Daň z příjmů FO	15 929	17 949	20 157	18 753	15 403
Daň z příjmů PO	13 948	13 825	16 560	12 617	17 761
Daň z hazardních her	5 582	2 798	940	464	573
Celkem	63 056	67 030	71 508	65 006	72 597

Nejpodstatnější část sdílených daní zaujímá daň z přidané hodnoty. Má rostoucí charakter od roku 2017, poté mírně klesla v roce 2020, ale zase se zvýšila v roce 2021 na 38 860 tis. Kč. Během sledovaných let hodnota DPH narostla o 11 263 tis. Kč. Zásahu na zvyšování

výnosů z DPH nese i navyšování podílu obce na dani z přidané hodnoty (v roce 2021 dle RÚD 25,84 %). Další významné položky jsou daň z příjmů fyzických a právnických osob. Daň z příjmů FO rostla do roku 2019 a činila částku 20 157 tis. Kč, následné snížení výnosů daně z příjmů FO od roku 2020 je způsobeno i pandemickou krizí, a s tím souvisejícími vládními opatřeními. Také zrušení konceptu superhrubé mzdy, ke kterému došlo k 1.1.2021 má za následek snížení výnosů daně z příjmů fyzických osob. V roce 2021 se v porovnání s rokem 2017 výnosy daně z příjmů FO snížily o 526 tis. Kč. Daň z příjmů PO má nestabilní vývoj během sledovaných let. V roce 2021 dosáhla daň z příjmů PO výše 17 761 tis. Kč, což je o 2 358 tis. Kč více než celková částka daně z příjmů FO za stejné období. Nejnižší položkou sdílených daní je daň z hazardních her. Její hodnota v průběhu sledovaných let klesá, v roce 2017 činila daň z hazardních her 5 582 tis. Kč a v roce 2021 pouze 573 tis. Kč. Pro usnadnění představy o tom, jaký byl vývoj sdílených daní ve sledovaném období byl opět vytvořen graf níže.

Graf 5: Přehled sdílených daní obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

Další skupinou daňových příjmů a zároveň poslední, která bude podrobněji analyzována je skupina místních poplatků. Místní poplatky zahrnují v obci Chropyně poplatek za svoz komunálního odpadu, poplatek ze psů, z užívání veřejného prostranství, ze vstupného a této

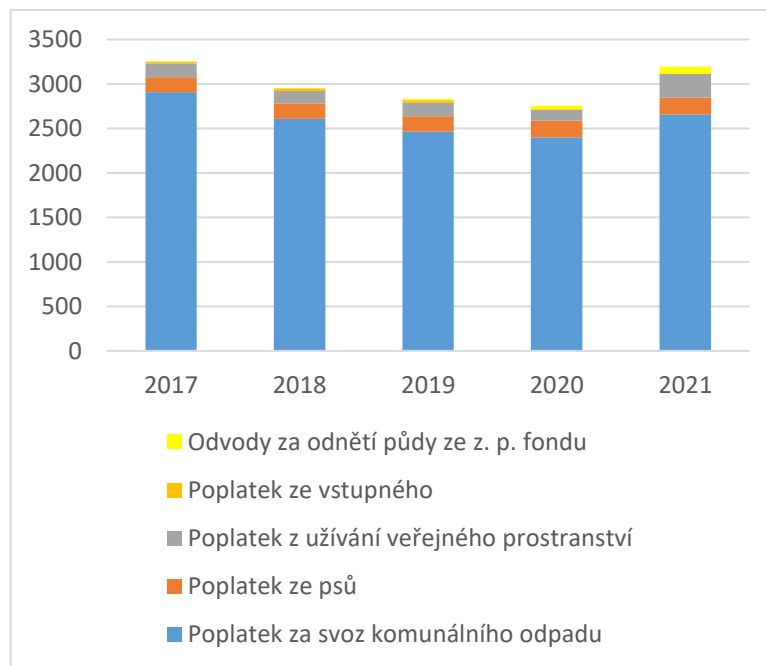
dipломové práci jsou zahrnuty do místních poplatků i odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

Tab. 14: Analýza místních poplatků obce v letech 2017–2021 v tis. Kč ((Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč) Poplatek za:	2017	2018	2019	2020	2021
Za svoz komunál. odpadu	2 908	2 608	2 464	2 399	2 658
Ze psů	170	172	172	187	187
Z užívání veř. prostranství	153	141	153	123	267
Ze vstupného	19	28	29	8	-
Odnětí půdy ze z. p. fondu	7	0,78	13	40,5	83
Celkem	3 257	2 948	2 830	2 757	3 195

Celková výše místních poplatků v obci je ve sledovaných letech stabilní, pohybuje se v rozmezí cca 2 700–3 300 tis. Kč. Majoritní část místních poplatků zaujímá poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu, představuje 80–90 % místních poplatků. Od roku 2017 do roku 2020 příjmy z poplatků za svoz komunálního odpadu postupně klesaly, ale v roce 2021 opět vzrostly. Poplatek za odvoz odpadu je od roku 2017 ve výši 600 Kč za osobu na rok (tato výše zůstává i v roce 2022). Příjmy z poplatku ze psů mají stabilní úroveň, v roce 2021 byly ve výši 187 tis. Kč, ve stejném roce bylo v obci evidováno 480 psů.

Příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství v roce 2021 činily 267 tis. Kč. Nejmenší podíl místních poplatků představuje poplatek ze vstupného a odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Příslušné částky přijaté v rámci místních poplatků jsou uvedeny v tabulce č. 14 a přeneseny do grafu č. 6, který viditelně zdůrazňuje podstatné zastoupení poplatků za svoz komunálního odpadu na celkových místních poplatcích.

Graf 6: Přehled místních poplatků obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

Skupinou, která je srovnatelná, co se týká výše s místními poplatky jsou svěřené daně. Svěřené daně představují v Chropyni daň z nemovitých věcí. Tato skupina daňových příjmů je dobře předvídatelná a vykazuje stabilní hodnotu 3 660 tis. Kč až 3 700 tis. Kč v průběhu sledovaných let.

Poslední skupinou daňových příjmů jsou správní poplatky, jejichž hodnota, jak již bylo zmíněno v rámci sledovaných let klesá. Správní poplatky v roce 2021 činily 282 tis. Kč.

8.2 Nedaňové příjmy

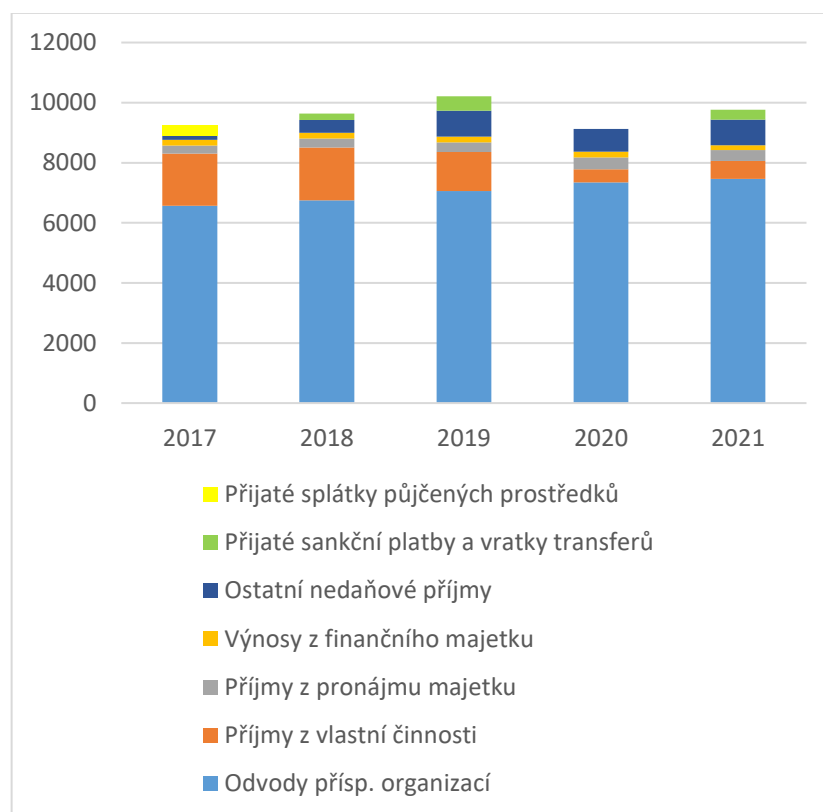
Další podkapitola se zabývá nedaňovými příjmy obce. Nedaňové příjmy města Chropyně představují v průměru 10 % celkových příjmů v letech 2017–2021. Na rozdíl od příjmů daňových může obec nedaňové příjmy prostřednictvím svých rozhodnutí ovlivňovat.

Tab. 15: Analýza nedaňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Odvody příspěvkových organizací	6 571	6 744	7 054	7 341	7 466
Příjmy z vlastní činnosti	1 728	1 757	1 299	445	594
Příjmy z pronájmu majetku	270	300	327	390	361
Výnosy z finančního majetku	193	193	193	194	158

Ostatní nedaňové příjmy	123	431	855	752	851
Přijaté sankční platby a vratky transf.	22	207	485	-	329
Přijaté splátky půjčených prostředků	350	-	-	-	-
Celkem	9 257	9 632	10 212	9 121	9 759

Na základě výše uvedené tabulky a grafu č. 7 lze konstatovat, že největší zastoupení na nedaňových příjmech mají odvody příspěvkových organizací. Konkrétně tak tvoří v průměru 73 % celkových nedaňových příjmů. Během sledovaného období dosáhly objemu 35 176 tis. Kč. Nutno zdůraznit rostoucí tendenci odvodů příspěvkových organizací zřízených obcí Chropyně, a to v celém sledovaném období. Položky, které vykazují podstatně nižší výnosy v porovnání s odvody p. o. jsou příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku a ostatní nedaňové příjmy. Do příjmů z vlastní činnosti se řadí příjmy z poskytování služeb a výrobků, příjmy z prodeje zboží a ostatní příjmy z vlastní činnosti. Příjmy z vlastní činnosti v rámci sledovaných let postupně klesaly do roku 2020 a v roce 2021 došlo k jejich zvýšení.

Graf 7: Přehled nedaňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

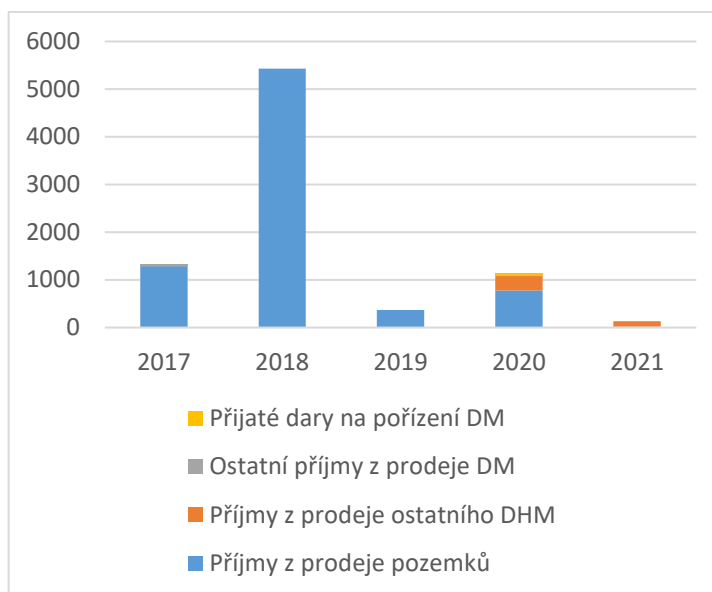
8.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují v průměru pouze 1,5 % celkových příjmů plynoucích do rozpočtu obce. Příjmy kapitálové plynou z prodeje pozemků, z prodeje ostatního dlouhodobého hmotného majetku a dlouhodobého majetku, řadí se sem i ostatní příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku. Největší část kapitálových příjmů zaujímají příjmy z prodeje pozemků, výjimkou je pouze rok 2021, kdy byly vyšší příjmy z prodeje ostatního DHM. Z tabulky je zřejmé, že obec v roce 2017 prodala pozemky za 1 289 tis. Kč, jednalo se o prodej prvního pozemku na ulici Podlesí, prodej pozemků VAKu a Eonu. V roce 2018 prodala rovněž několik pozemků, zejména se jednalo o prodej stavebních pozemků určených k výstavbě rodinných domů v lokalitě Podlesí, a získala 5 431 tis. Kč, což je největší položka v rámci sledovaného období. V roce 2020 byly prodány pozemky za 776 tis. Kč a příjmy z prodeje ostatního DHM 300 tis. Kč obec získala z prodeje hasičského auta. V roce 2021 příjmy z pozemků činily pouze 16 tis. Kč a příjmy z prodeje ostatního DHM 115 tis. Kč. Přijaté dary na pořízení majetku město Chropyně obdrželo pouze v roce 2020, přesně 50 tis. Kč.

Tab. 16: Analýza kapitálových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy z prodeje pozemků	1 289	5 431	368	776	16
Příjmy z prodeje ostat. DHM	8	-	-	300	115
Ostatní příjmy z prodeje DM	30	-	-	-	-
Přijaté dary na pořízení DM	-	-	-	50	-
Celkem	1 327	5 431	368	1 126	131

Opět je přiložen graf č. 8, který zobrazuje nestabilní vývoj kapitálových příjmů obce. Rovněž zdůrazňuje velikost těchto příjmů v roce 2018 plynoucích z prodeje stavebních pozemků. Lze si také všimnout nízkých kapitálových příjmů v roce 2019 a v roce 2021, kdy tyto příjmy činily 131 tis. Kč.

Graf 8: Přehled kapitálových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

8.4 Přijaté transfery

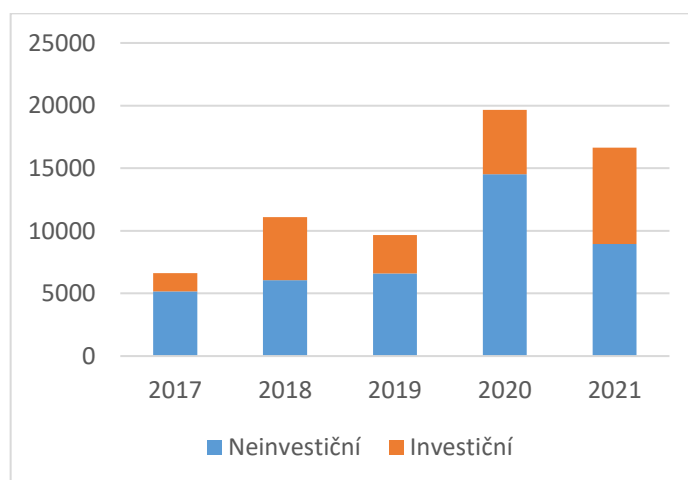
V průměru 12,5 % příjmů rozpočtu obce zastupují přijaté transfery. V porovnání s nedaňovými příjmy je to o 2,5 % více.

Tab. 17: Analýza přijatých transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Neinvestiční	5 177	6 069	6 584	14 520	8 953
Investiční	1 434	5 017	3 091	5 126	7 687
Celkem	6 611	11 086	9 674	19 645	16 641

Tabulka č. 17 znázorňuje hodnotu celkových přijatých transferů, které se dále člení na investiční a neinvestiční. Díky grafu níže lze konstatovat kolísavý vývoj investičních transferů ve sledovaném období. Investiční dotace ve výši 1 434 tis. Kč v roce 2017 byla přijata na osvětlovací soustavu. V dalším roce 2018 činily investiční transfery 5 017 tis. Kč, byly přijaty zejména na nákup hasičského auta CAS ve výši 2 500 tis. Kč a dále na zkvalitnění služeb domu s pečovatelskou službou a na veřejné osvětlení. V následujícím roce 2019 obdržela Chropyně investiční dotaci na nákup kompostérů v hodnotě 3 091 tis. Kč. Investiční dotace v roce 2020 byla obdržena na varovný informační systém ve výši 2 845 tis. Kč a na regeneraci veřejného prostranství ve výši 2 190 tis. Kč. Z grafu č. 9 je viditelné, že obec Chropyně přijímá v celém sledovaném období více transferů neinvestičních.

Neinvestiční transfery mají rostoucí tendenci až do roku 2020, v tomto roce hodnota strmě vzrostla a byla podstatně vyšší v porovnání s ostatními sledovanými lety, konkrétně 14 520 tis. Kč. Zároveň v roce 2020 byly neinvestiční transfery téměř 3krát vyšší než investiční transfery ve stejném roce. Výše neinvestičních transferů v roce 2020 byla způsobena tím, že obec Chropyně byla příjemcem kompenzačního bonusu v hodnotě 6 066 tis. Kč. A to díky novele zákona o kompenzačním bonusu, obcím bylo jednorázově poskytnuto 1 250 Kč na obyvatele (Ministerstvo financí, © 2020). V roce 2021 činily celkové přijaté transfery 16 641 tis. Kč, z toho 8 953 tis. Kč představovaly neinvestiční transfery. Neinvestiční transfery tedy v minulém roce poklesly o 5 567 tis. Kč, naopak investiční transfery se zvýšily o 2 561 tis. Kč. Nejvyšší částku investiční dotace v roce 2021 obdrželo město Chropyně ve výši 3.673,5 tis. Kč na nákup nových odpadních nádob. Investiční transfery v roce 2021 byly přijaty na zřízení stomatologické péče ve výši 2 mil. Kč, na regeneraci veřejného prostranství ve výši 1,5 mil. Kč, dotace na moderní úřad také ve výši 1,5 mil. Kč. Město přijalo dotaci ve výši 750 tis. Kč na nákup hasičského auta, 446 tis. Kč na veřejné osvětlení, dále obdrželo jednorázový kompenzační bonus v souvislosti s výskytem Covid-19 ve výši cca 1 milion korun.

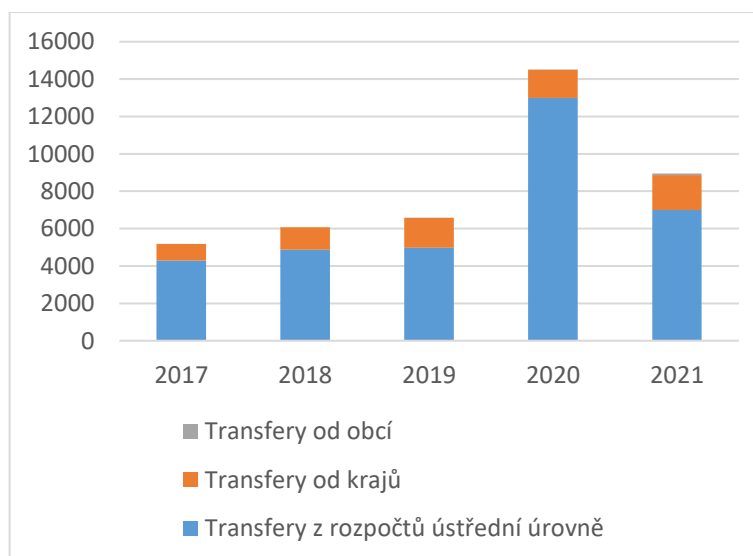
Graf 9: Přehled přijatých transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

Neinvestiční transfery jsou podrobněji analyzovány v následující tabulce. Obec přijímá neinvestiční transfery z rozpočtů ústřední úrovně, tedy ze státního rozpočtu, dále od krajů a v posledních třech letech sledovaného období také od obcí.

Tab. 18: Analýza přijatých neinvestičních transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč
(Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Transfery z rozpočtů ústřední úrovně	4 288	4 869	4 973	12 989	6 991
Transfery od krajů	889	1 200	1 589	1 509	1 864
Transfery od obcí	-	-	22	22	98
Celkem	5 177	6 069	6 584	14 520	8 953

Opět je v rámci analýzy přiložen graf č. 10, který znázorňuje převahu transferů z rozpočtů ústřední úrovně, jež v průměru představují 81 % celkových neinvestičních transferů. Transfery ze státního rozpočtu mají rostoucí tendenci do roku 2020, přičemž představovaly 12 989 tis. Kč (částka obsahuje zmíněný kompenzační bonus ve výši 6 066 tis. Kč), poté se snížily o 5 998 tis. Kč v roce 2021. Transfery ze státního rozpočtu plynou obci i na výkon státní správy. V průměru obec získá každoročně dotaci na výkon státní správy ve výši 3 700 tis. Kč. Druhou nejpočetnější skupinou jsou transfery přijaté od krajů, v případě města Chropyně od Zlínského kraje. Transfery od krajů v průběhu sledovaných let rostou, s mírným snížením v roce 2020, v roce 2021 činily 1 864 tis. Kč. Dotace od krajů se skládají v celém sledovaném období zejména z dotací na pečovatelskou službu. Nejnižší částku vykazují v celém sledovaném období transfery od obcí, které přijímá obec od roku 2019. Do rozpočtu města Chropyně přispěly obce celkovou částkou 142 tis. Kč za poslední tři sledované roky.

Graf 10: Přehled přijatých neinvestičních transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč
(Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

9 ANALÝZA VÝDAJŮ ROZPOČTU OBCE CHROPYNĚ

Devátá kapitola je zaměřena na analýzu výdajů rozpočtu obce Chropyně. Výdaje rozpočtu jsou analyzovány na základě druhového třídění ve sledovaném období 2017–2021 a následně dle odvětvového třídění. V případě odvětvového třídění je analýza provedena v letech 2017–2022. Stejně jako v předešlé analýze příjmů rozpočtu obce jsou data z let 2017–2021 získána z informačního portálu Monitor Ministerstva financí. Data k roku 2022 jsou získána ze schváleného rozpočtu obce na příslušný rok.

9.1 Druhové třídění výdajů

Nejdříve je sestavena tabulka č. 19, která znázorňuje vývoj celkových výdajů obce Chropyně ve sledovaném období 2017–2021, jedná se o srovnání výdajů schváleného rozpočtu, rozpočtu po změnách a skutečnosti. Ve všech letech jsou výdaje schváleného rozpočtu vyšší než výdaje skutečného plnění. Rozpočet po změnách je rovněž vždy vyšší, než schválený rozpočet, a tím pádem i vyšší než skutečnost. V roce 2021 obec schválila výdaje ve výši 118 390 tis. Kč, ve skutečnosti byly tyto výdaje 109 266 tis. Kč.

Tab. 19: Vývoj výdajů obce Chropyně v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost
2017	83 555	103 819	79 354
2018	98 813	123 234	86 392
2019	110 449	131 942	90 674
2020	132 291	142 338	97 005
2021	118 390	149 823	109 266

Dle druhového třídění jsou výdaje rozděleny na běžné a kapitálové. Následující tabulka č. 20 obsahuje položky, které se řadí do běžných výdajů a položky, které se řadí do kapitálových výdajů. Běžné výdaje obce Chropyně se skládají zejména z neinvestičních nákupů a transferů a z platů a podobných výdajů. Při detailnějším pohledu v aplikaci MONITOR lze uvést obsah neinvestičních nákupů, do kterých spadá nákup materiálu, služeb, vody, paliv a energie, náklady na opravy, udržování, cestovné, pohoštění, věcné dary, výdaje na náhrady, účastnické poplatky na konference atd. Neinvestiční transfery jsou zejména neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím, neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům, soukromoprávním subjektům a obyvatelstvu. Kapitálové výdaje jsou

výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku, výdaje na pozemky a investiční transfery plynoucí zřízeným příspěvkovým organizacím.

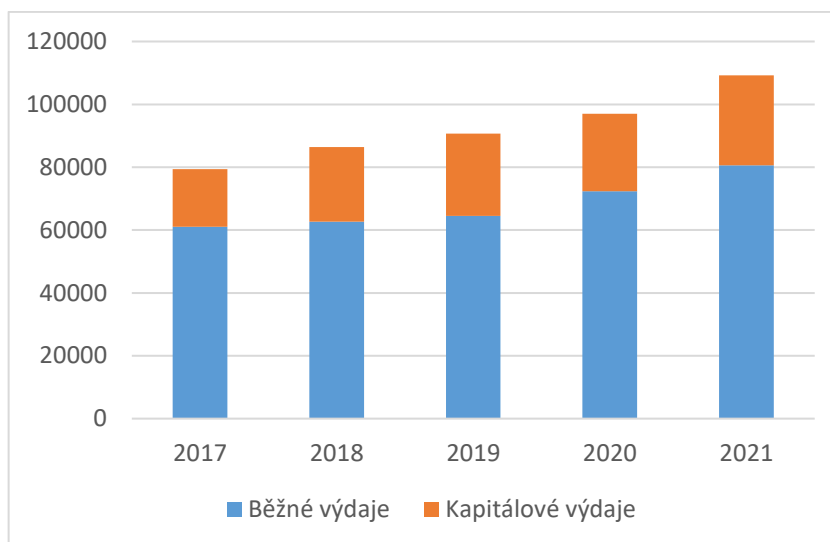
Tab. 20: Přehled běžných a kapitálových výdajů obce Chropyně v letech 2017–2021 v tis.

Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné výdaje	61 072	62 684	64 551	72 335	80 581
-platy a podobné výdaje	15 500	17 365	18 287	15 887	17 176
-neinvest. nákupy a transfery	45 572	45 320	42 263	56 449	63 405
Kapitálové výdaje	18 282	23 708	26 124	24 670	28 685
-pořízení DHM	13 457	20 804	19 760	18 536	23 160
-pozemky	1 795	315	1 364	880	-
-invest. transfery přísp. org.	3 030	2 589	5 000	5 254	5 525
Celkem	79 354	86 392	90 674	97 005	109 266

Celkové výdaje obce Chropyně se postupně zvyšují od roku 2017, to ovlivnilo i vývoj běžných neboli provozních výdajů, které také rostou. V průměru běžné výdaje činí 74 % celkových výdajů obce. Z běžných výdajů připadlo nejvíce finančních prostředků na neinvestiční nákupy a transfery, v průměru představují 74 % běžných výdajů. Hodnoty kapitálových výdajů v poměru s celkovými výdaji se pohybují mezi 23-28 %. V roce 2017 rozvoj obce stagnoval, protože podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích byl 23 %. V ostatních letech sledovaného období se obec rozvíjela, protože kapitálové výdaje v poměru s celkovými výdaji byly vždy 25 % a více. Kapitálové výdaje obce rostou do roku 2019, poté je zaznamenán pokles v roce 2020, avšak v roce 2021 se tyto výdaje opět zvýšily. Nejvíce prostředků v rámci kapitálových výdajů město vydalo na pořízení DHM, a to ve všech sledovaných letech. V roce 2017 kapitálové výdaje činily 18 282 tis. Kč a město nejvíce investovalo do vybudování inženýrské sítě na ulici Podlesí, dále proběhla rekonstrukce osvětlovací soustavy, komunikací, autobusové zastávky, také rekonstrukce kotelny na ZŠ. V roce 2018 se kapitálové výdaje zvýšily na hodnotu 23 708 tis. Kč, nejvíce prostředků v tomto roce bylo vydáno na nákup hasičského vozu celkem 6 168 tis. Kč, poté opět na rekonstrukci veřejného osvětlení, dokončení autobusové zastávky a realizaci sociálního zázemí na Kompostárně. Pro pečovatelky Domu s pečovatelskou službou město koupilo nový automobil a rovněž bylo vybudováno zázemí, i nadále v tomto roce pokračovala rekonstrukce kotelny na ZŠ a Správě majetku města byl opět poskytnut

investiční příspěvek. V roce 2019 investiční výdaje činily 26 124 tis. Kč, největší částku vydala obec ke koupi budovy a pozemků na ulici Ječmínkova v hodnotě 7 900 tis. Kč (nové sídlo Správy majetku města Chropyně), obec také investovala do rekonstrukce chodníků, nakoupila kompostéry, kamerový systém a pozemky. Začala rekonstrukce spojovacího krčku na ZŠ (zateplení). Investiční příspěvek v tomto roce Správa majetku města Chropyně použila na opravu střechy a technické zhodnocení bytů Domu s pečovatelskou službou a k nákupu elektrické tříkolky sloužící k údržbě města. Rovněž SMM příspěvek použila na opravu střechy a tribuny na fotbalovém hřišti. Kapitálové výdaje v roce 2020 byly 24 670 tis. Kč, kromě vybudování nového hřiště pro děti, výkupu pozemků, rekonstrukce spojovacího krčku na ZŠ město investovalo 4 308 tis. Kč do varovného informačního systému a 8 695 tis. Kč na regeneraci sídliště. Výdaje směřovaly také na rekonstrukci budovy na ulici Ječmínkova ve výši 3 915 tis. Kč a opět příspěvkové organizace SMM a SLOCH obdržely investiční příspěvek. V roce 2021 kapitálové výdaje obce činily 28 685 tis. Kč. Poprvé v rámci sledovaných let obec neinvestovala do pozemků. Kapitálové výdaje v roce 2021 směřovaly na výstavbu komunikace na ulici Podlesí, 4,3 mil. Kč, další 2 miliony korun na výstavbu parkoviště u Optiky Janoušek, také odstavné parkoviště Mrlínek, rekonstrukce cesty okolo Zámeckého rybníka dohromady za 4,4 miliony korun. Proběhla rekonstrukce chodníku od místního kostela. V roce 2021 bylo zakoupeno hasičům auto za 1 milion korun, další výdaje byly na rekonstrukci zubní ambulance ve výši 2 miliony korun a opravu železného mostu v zahrádkářské osadě, na které se město podílelo třemi miliony. V roce 2021 byly plánované výdaje na Kompostárnu ve výši 5 milionů korun, to se neuskutečnilo, a uvedená částka představuje převod do roku 2022, navíc se částka musela navýšit na 6,5 milionu korun. V roce 2022 město dále plánuje provést rekonstrukci Městského kulturního střediska za 40 milionů korun, proto jsou v rozpočtu na rok 2022 plánované tak velké výdaje, jak již bylo zmíněno v kapitole č. 7. Druhou největší investicí, která je na daný rok naplánována je rekonstrukce komunikace na náměstí Svobody a na ulici Ječmínkova, obě za 25 mil. Kč, v současnosti na ně obec žádá dotace. Výdaje ve výši 2,5 milionu korun mají být na opravu házenkářského hřiště, opět je zažádáno o dotaci. Výdaje ve výši 8 milionů korun budou použity ke koupi folie na velký i malý bazén na koupališti v Chropyni. Další výdaje budou použity na dokončení rekonstrukce cesty v oblasti Mrlínek, která nebyla v roce 2021 dokončena. Jeden milion korun je naplánován k zakoupení nového serveru na radnici v Chropyni.

*Graf 11: Přehled běžných a kapitálových výdajů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč
(Monitor, © 2022; vlastní zpracování)*

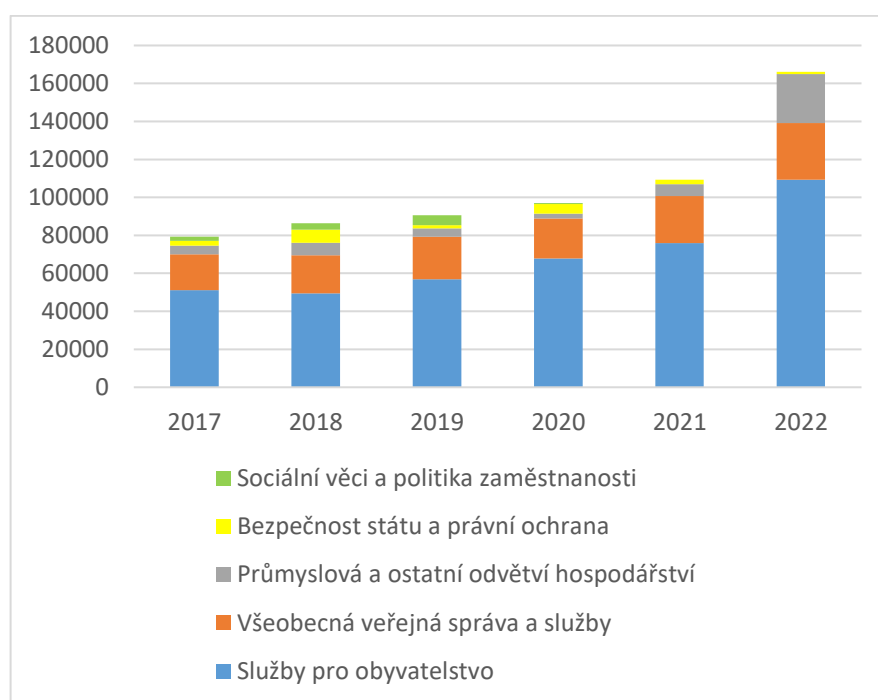
9.2 Odvětvové třídění výdajů

Výdaje obce lze analyzovat i z hlediska odvětvového třídění. Toto třídění, jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, rozděluje výdaje do 6 skupin. Navíc je do analýzy výdajů dle odvětvového třídění přidán rok 2022. Obec Chropyně eviduje výdaje pouze v pěti uvedených skupinách, odvětví Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství zcela chybí. Nejvíce výdajů je vynaloženo na skupinu Služby pro obyvatelstvo, poté na Všeobecnou veřejnou správu a služby. Do dalších odvětví, jimiž jsou Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, Bezpečnost státu a právní ochrana a Sociální věci a politika zaměstnanosti odchází finančních prostředků podstatně méně.

*Tab. 21: Analýza výdajů obce dle odvětvového třídění v letech 2017–2022 v tis. Kč
(Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)*

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Služby pro obyvatelstvo	51 111	49 530	56 835	67 912	76 011	109 238
Všeobecná veř. správa a služby	18 953	20 064	22 492	21 079	24 752	29 827
Průmyslová a ostat. odvětví	4 497	6 546	4 319	2 426	6 121	25 845
Bezpečnost státu a právní	2 478	6 876	1 696	5 009	2 381	1 238
Soc. věci a politika	2 315	3 376	5 333	578	-	-
Celkem	79 354	86 392	90 674	97 005	109 266	166 147

Příložený graf č. 12 demonstruje skutečnost majoritního zastoupení odvětví Služby pro obyvatelstvo ve všech sledovaných letech. Zároveň má zmíněné odvětví rostoucí tendenci. V roce 2021 byly výdaje na Služby pro obyvatelstvo 76 011 tis. Kč. V roce 2022 se předpokládá zvýšení těchto výdajů na 109 238 tis. Kč, v této částce jsou obsaženy i výdaje ve výši 40 milionu korun na rekonstrukci Městského kulturního střediska. Druhou nejpočetnější skupinou je Všeobecná veřejná správa a služby, která má také rostoucí tendenci jen s mírným snížením v roce 2020. Vývojové tendence u ostatních odvětví jsou kolísavé, přičemž výdaje na odvětví Sociální věci a politika zaměstnanosti jsou v roce 2021 nulové, stejně tak se předpokládají nulové výdaje na toto odvětví i v roce 2022.

Graf 12: Přehled výdajů města podle odvětvového třídění v letech 2017–2022 v tis. Kč

(Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování)

Podrobnějšímu rozboru výdajů v jednotlivých odvětvích jsou věnovány následující tabulky. Analýzy výdajů obce na daná odvětví bude provedena opět pouze ve sledovaném období 2017–2021.

Nejdříve je analyzována skupina **Služby pro obyvatelstvo**, která se skládá z výdajů na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, dále na vzdělávání a školské služby, ochranu životního prostředí, sport a zájmovou činnost, kulturu, církve a sdělovací prostředky, zdravotnictví a činnosti související se službami pro obyvatelstvo.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že obec Chropyně nejvíce prostředků vkládá do bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. Na zmíněnou oblast město vynaložilo 39 702 tis. Kč v roce 2021, přičemž většinu tvořily výdaje na komunální služby a územní rozvoj. Činnosti související se službami pro obyvatele byly v roce 2021 druhou největší položkou, konkrétně 12 001 tis. Kč, byly to zejména transfery příspěvkové organizaci SLOCH, ale také náklady na zpracování dokumentace pro realizaci stavby rekonstrukce Městského kulturního střediska. Ze skupiny Vzdělávání a školské služby je většina prostředků využívána k provozu a opravám základní školy a mateřské školy, v roce 2021 činily tyto výdaje 8 857 tis. Kč a oproti roku 2020 se snížily o 3 499 tis. Kč. Ochrana životního prostředí zahrnuje zejména výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu a v roce 2021 dosáhly výše 9 424 tis. Kč, což je nejvíce za celé sledované období a zároveň je to o 5 386 tis. Kč více než v předcházejícím roce. Město Chropyně totiž v roce 2021 přešlo na nový systém třídění odpadu, ke každému domu byly přiřazeny popelnice na tříděný odpad, na které obec obdržela dotaci ve výši 3 674 tis. Kč. Prostředky na nakládání s odpady představují 97 % podíl z výdajů celé oblasti Ochrana životního prostředí. Do skupiny sportu a zájmových činností bylo v roce 2021 vydáno 2 785 tis. Kč. Na zdravotnictví bylo v roce 2021 vynaloženo nejvíce prostředků ze sledovaného období, hodnota se zvýšila z 304 tis. Kč v roce 2020 na 2 314 tis. Kč v roce 2021, protože město vložilo 2 miliony Kč na stomatologickou péči v obci. Nejnižší položkou, 928 tis. Kč, v roce 2021 byly výdaje na kulturu, církev a sdělovací prostředky, z toho 619 tis. Kč plynulo právě na sdělovací prostředky. Do této skupiny se řadí příspěvky Muzeu Kroměřížska na činnost zámku v Chropyni a výdaje na vydávání Zpravodaje.

Tab. 22: Analýza výdajů obce na odvětví Služby pro obyvatelstvo v letech 2017–2021 v tis.

Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Bydlení, komun. služby a úze. rozvoj	32 336	30 487	33 628	38 082	39 702
Vzdělávání a školské služby	8 840	9 341	10 141	12 356	8 857
Ochrana životního prostředí	4 349	4 891	7 649	4 038	9 424
Sport a zájmová činnost	2 744	2 362	2 816	2 366	2 785
Kultura, církev a sdělovací prostřed.	2 537	2 140	2 247	902	928
Zdravotnictví	305	309	354	304	2 314
Činnosti souvis. se služ. pro obyv.	-	-	-	9 864	12 001
Celkem	51 111	49 530	56 835	67 912	76 011

Výdaje na **Všeobecnou veřejnou správu a služby** jsou analyzovány v tabulce č. 23 a mají druhé největší zastoupení v rámci odvětvového třídění výdajů. Výdaje na zmíněnou oblast se skládají z výdajů na státní moc, státní samosprávu, územní samosprávu a politické strany. Spadají sem rovněž finanční operace a ostatní činnosti. V roce 2021 obec vynaložila na tuto skupinu 24 752 tis. Kč, z toho 87 % výdajů připadlo na státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany, přičemž jejich hodnota stoupá od roku 2017, mírně se snížila pouze v roce 2020. Podobné procentuální zastoupení je ve všech sledovaných letech. Z celkových výdajů 21 448 tis. Kč na státní moc, SS, ÚS a politické strany bylo v roce 2021 vydáno nejvíce prostředků na místní správu 18 068 tis. Kč a 3 380 tis. Kč na zastupitelské orgány a volby. Podstatně méně finančních prostředků bylo vynaloženo na finanční operace, přesně 3 177 tis. Kč v roce 2021. Výdaje na finanční operace se každým rokem navyšují, kromě roku 2020, kdy je zaznamenán pokles. Položka ostatní činnosti, která zahrnuje především finanční vypořádání má vývoj nestabilní a představuje nejnižší podíl výdajů tohoto odvětví, v roce 2021 činily 127 tis. Kč.

Tab. 23: Analýza výdajů obce na odvětví Všeobecná veřejná správa a služby v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Státní moc, SS, ÚS a pol. Strany	17 460	18 908	20 455	19 811	21 448
Finanční operace	794	1 156	2 036	1 228	3 177
Ostatní činnosti	699	0,015	-	40	127
Celkem	18 953	20 064	22 492	21 079	24 752

V rámci odvětví **Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** je dle tabulky č. 24 nejvíce prostředků vynaloženo na dopravu, v průměru 93 % ve sledovaných letech a zároveň je jejich vývojová tendence kolísavá. V roce 2021 připadlo 5 856 tis. Kč na dopravu, z toho 5 371 tis. Kč na rekonstrukci pozemních komunikací. Celkem je to o 3 742 tis. Kč více než v roce 2020. Na průmysl, stavebnictví obchod a služby připadlo 264 tis. Kč v roce 2021, tato položka obsahuje kromě výdajů na záležitosti průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb ve výši 127 tis. Kč i výdaje na cestovní ruch, které činily 138 tis. Kč ve zmíněném roce. Výdaje na vodní hospodářství představují zanedbatelnou část v průběhu celého sledovaného období.

Tab. 24: Analýza výdajů obce na odvětví Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Doprava	4 181	6 292	4 013	2 114	5 856
Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	315	248	300	311	264
Vodní hospodářství	0,226	7	6	0,452	0,452
Celkem	4 497	6 546	4 319	2 426	6 121

Bezpečnost státu a právní ochrana je další analyzovanou skupinou, je tvořena výdaji na požární ochranu a ochranu obyvatelstva. Obě položky mají nestabilní vývoj. V tabulce č. 25 je patrná vyšší částka, 6 876 tis. Kč, v roce 2018 na Požární ochranu, související s nákupem hasičského auta, jak již bylo zmíněno v druhovém členění výdajů. Další vyšší částka 4 392 obsahuje investici do varovného informačního systému. V roce 2021 byly výdaje na Požární ochranu 1 939 tis. Kč, kromě nákupu nového hasičského vozu za 1 075 tis. Kč a výdaji na činnost SDH ve výši 704 tis. Kč, byla pořízena i projektová dokumentace na stavbu volnočasových aktivit a požární zbrojnice v Plešovci za 200 tis. Kč. Výdaje v roce 2021 na Ochranu obyvatelstva činily 442 tis. Kč, z toho 410 tis. Kč posloužilo na doplnění kamerového systému.

Tab. 25: Analýza výdajů obce na odvětví Bezpečnost státu a právní ochrana v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Požární ochrana	755	6 876	1 142	618	1 939
Ochrana obyvatelstva	1 723	-	554	4 392	442
Celkem	2 478	6 876	1 696	5 009	2 381

Posledním odvětvím jsou **Sociální věci a politika zaměstnanosti**. Odvětví je složeno pouze ze Služeb v oblasti sociální péče, jsou to zejména výdaje na osobní asistenci, pečovatelskou službu a podporu samostatného bydlení. Zpočátku výdaje v tomto odvětví rostou, v roce 2017 činily 2 315 tis. Kč a v roce 2019 byly nejvyšší, přesně 5 333 tis. Kč. V roce 2020 výdaje klesly na 578 tis. Kč. V roce 2021 obec neevidovala již žádné výdaje v odvětví Sociální věci a politika zaměstnanosti, protože tyto výdaje přešly na SLOCH p. o., zajišťující služby v oblasti sociální péče (viz tabulka č. 21).

10 POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Další metodou, která byla využita v diplomové práci je polostrukturovaný rozhovor (interview). Jedná se o rozhovor řízený, s předem připravenými otázkami a možností klást otázky doplňující, upřesňující. Při rozhovoru byl využit notebook k zaznamenávání odpovědí. Krátký osobní dialog byl proveden se současnou starostkou města Chropyně paní Ing. Věrou Sigmundovou, která je ve své pozici již několik let. V rámci rozhovoru bylo položeno celkem 9 otázek, které jsou vyhodnoceny níže.

1. Jak hodnotíte hospodaření obce Chropyně?

Hospodaření obce paní starostka zhodnotila jako dobré. Uvedla také, že hospodaření je díky zvýšenému podílu sdílených daní ze státního rozpočtu v pořádku. V rozpočtu obce zůstává ročně 10–20 milionů korun na investice, tedy zůstávalo, nikdo neví, jak to bude v budoucnu díky stávající situaci, dodala.

2. Jaké jsou silné a slabé stránky hospodaření obce?

Jako silnou stránku paní starostka uvedla snahu obce sestavovat rozpočet střizlivě a opatrně. Tedy prvním rozpočtovým opatřením je zvyšování převodu prostředků z minulých let, tzn. obec počítá s nižšími převody prostředků při sestavování rozpočtu. Navíc na konci roku většinou dojde ze státního rozpočtu větší množství peněz. Na konci roku 2022 dojde ze státního rozpočtu 42 milionů korun, uvedla paní starostka jako fakt, který již teď ví. Za slabou stránku lze považovat dle ní vyšší počet příspěvkových organizací, a s tím spojené vysoké mandatorní výdaje.

3. Měla pandemie Covid 19 vliv na hospodaření města? Pomohl obecnímu rozpočtu kompenzační bonus 6 066 tis. Kč v roce 2020?

Paní starostka uvedla, že jim kompenzační bonus samozřejmě přišel vhod, ale co se týká hospodaření obce nemůže říct, že by to mělo nějaký významný vliv. Na hospodaření jako takovém nepocítily ani výpadek v daňových příjmech. U příspěvkových organizací došlo u některých k úspoře, např. SLOCH, protože nepořádali akce, u jiných k navýšení výdajů, např. základní škola měla větší výdaje na dezinfekce ochranné pomůcky atd.

4. Jaký má město postoj k investičním transferům a v jaké míře je využívá?

Ing. Sigmundová uvedla, že obecně není město příznivcem dotací. A to proto, že dotace s sebou nesou podmínky, které jsou v mnoha ohledech nesmyslné. Jako příklad uvedla dotaci na rekonstrukci hasičské zbrojnice v místní části Plešovec, kde je malá jednotka, ve

kteřé musí být ze zákona hasičů minimálně 9, podmínku splňují, ale v rámci dotace po nich poskytovatel požadoval, aby měli 2 oddělené šatny pro minimálně 12 hasičů, čímž se samozřejmě celá stavba prodražila. Paní starostka považovala v tomto případě podmínku za nesmyslnou, a z toho důvodu dotaci nevyužili.

5. Jaké jsou investiční záměry města Chropyně?

V plánu je dle paní starostky vybudování střediska volnočasových aktivit a hasičské zbrojnice, což bude jedna budova v místní části Plešovec, zde je připravována projektová dokumentace. Zatím ale nejsou k dispozici ani odhadované náklady. Druhou připravovanou investicí je vybudování zázemí pro házenou a tenis na koupališti místo bývalého občerstvení (mělo by jít o šatny apod.). Samozřejmě další investiční akci zmínila zasíťování dvou lokalit Františkov a u vlakového nádraží.

6. Na co je plánováno využít úvěr, v letech 2022–2026, který byl vysoutěžen v roce 2021 ve výši 100 mil. Kč?

Paní starostka odpověděla následovně—úvěr ve výši 100 milionů korun je plánováno využít 1. rekonstrukce Městského kulturního střediska—40 mil. Kč, 2. vybudování střediska volnočasových aktivit a požární zbrojnice v Plešovci—cca 20 mil. Kč, 3. šatny a zázemí pro národní házenou a tenis—20 mil. Kč, zbylé peníze (20 mil. Kč) plánujeme využít na výstavbu cyklostezky do Kroměříže.

7. Jak by občané reagovali na zvýšení vybíraných poplatků za účelem navýšení příjmů města?

V této odpovědi Ing. Sigmundová zmínila problém týkající se vyhýbání správného placení poplatků za psy ze strany občanů. Na základě toho, že v Chropyni se platí rozdílný poplatek za psa (rozdíl pes v bytě nebo v rodinném domě), mnoho obyvatel přihlašuje psa na svou babičku, příbuzné apod., kteří bydlí v rodinném domě. Navíc je poplatek nižší u osob starších 65 let. Je tedy velmi časté, že většinou senioři, žijící v rodinném domě vlastní i několik psů, kteří ve skutečnosti žijí fyzicky v bytě. I z toho důvodu by dle paní starostky občané s velkou pravděpodobností na zvyšování poplatků nereagovali přívětivě, stejně tak jako na jakékoliv zdražení, dodala.

8. Máte nějaký konkrétní návrh na zlepšení hospodaření obce Chropyně?

Výrazně by pomohlo podle paní Ing. Sigmundové, kdyby všichni občané měli trvalé bydliště v obci Chropyně, protože od počtu obyvatel se odvíjí výše sdílených daní (v přepočtu velký

rozdíl, jestli má obec pod 5 tisíc obyvatel nebo nad 5 tis. obyvatel). Vedení obce se domnívá, že občané zde bydlí, ví to podle zápisů do školky a do základní školy, ale trvalé bydliště zde bohužel nemají. Osoby lze rozdělit do 3 skupin, první skupinou jsou sociálně slabí, kterým se nevyplatí trvalé bydliště přepisovat, druhá skupina osob je ve sledování orgánů státní správy, OSPODu a třetí skupinou jsou pohodlné osoby. Na konci roku 2021 se město snažilo namotivovat občany k přepisu trvalého bydliště za jednorázovou odměnu ve výši 3 100 Kč na obyvatele. Tento krok však nebyl úspěšný, k nárůstu oproti běžnému přihlášení nedošlo. V období od 15. 11 do 31. 12. 2021 vyplatilo město částku ve výši 71 300 Kč za 23 nově přihlášených občanů.

9. Co považujete za největší problém rozvoje města Chropyně?

Největší problém spatřuje paní starostka v nedostatku bytů a pozemků k výstavbě.

11 SWOT ANALÝZA OBCE

SWOT analýza obce je vypracována na základě provedených analýz hospodaření, finanční analýzy, socioekonomické analýzy a získaných poznatků o obci. Pomocí SWOT analýzy bude definováno nejdříve interní prostředí obce, tedy silné a slabé stránky. Následně je zkoumáno externí prostředí, které odhaluje příležitosti a hrozby pro obec.

11.1 Interní prostředí obce

11.1.1 Silné stránky obce

- Přebytkový rozpočet v letech 2017–2020,
- nízká zadluženost obce, ve sledovaném období 2017–2021 dokonce neměla žádný úvěr,
- finanční stabilita a soběstačnost obce,
- vysoká běžná i hotovostní likvidita, neexistuje riziko v podobě neschopnosti splácet své krátkodobé závazky,
- s výjimkou roku 2020, rostoucí příjmy ze sdílených daní,
- připravené investiční záměry do budoucna,
- rozvoj obce od roku 2018 (25 % podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích),
- příležitosti pro cestovní ruch, zejména Zámek Chropyně s přilehlým rybníkem,
- v obci se nachází městské koupaliště,
- blízkost historického města památek, Kroměříže (7 km),
- významná strategická poloha obce vůči dálniční a železniční síti,
- v obci se nachází mateřská a základní škola, dvě pobočky uměleckých škol,
- dobré sportovní zázemí, množství dětských hřišť,
- dostupnost služeb, obchod s potravinami Albert, Coop, nově vybudovaná prodejna s tuzemskými kvalitními potravinami Rynek,
- občané mají k dispozici zdravotní středisko, dvě lékárny a dům s pečovatelskou službou,

- kulturní zázemí, ve městě je městské kulturní středisko a knihovna, SLOCH pořádá kulturní akce,
- aktivní činnost Sboru dobrovolných hasičů,
- nový systém odpadového hospodářství (podpora občanů v třídění odpadu) a sběrný dvůr, bezplatné poskytnutí kompostérů občanům,
- snaha obce rekonstruovat chodníky a komunikace, udržování zeleně,
- dostatek pohostinských zařízení,
- přítomnost podnikatelských subjektů ve Výrobním a logistickém areálu Chropyně a s tím související velké množství pracovních míst,
- velký počet živnostníků v obci,
- blízkost pracovních center Přerov a Kroměříž,
- informování občanů o dění prostřednictvím místního rozhlasu a zpravodaje,
- kompletní technická infrastruktura, ČOV a od roku 2020 i vodojem.

11.1.2 Slabé stránky obce

- Závislost obce na příjmech ze sdílených daní,
- vysoká hodnota hotovostní likvidity vypovídá o neefektivním nakládání s finančními prostředky,
- část občanů má tendence k „obcházení“ městských poplatků,
- vysoké mandatorní výdaje (velký počet příspěvkových organizací),
- v obci žije několik osob, kteří zde nemají trvalé bydliště,
- nedostatek bytů a stavebních parcel,
- záporný celkový přírůstek v obci od roku 2013,
- stárnutí obyvatelstva,
- chybějící cyklostezky v Chropyni a jejím okolí,
- neexistence informačního centra,
- dosluhující stav obecních budov,

- nedostatek atraktivních ubytovacích kapacit.

11.2 Externí prostředí obce

11.2.1 Příležitosti pro obec

- Vyšší zapojení investičních transferů k financování projektových záměrů,
- odkoupení pozemků od soukromých vlastníků a zprostředkovat občanům nové stavební parcely,
- zajistit, aby co nejvíce osob žijících v obci zde mělo i trvalé bydliště,
- vybudování informačního centra k rozvoji cestovního ruchu,
- vybudování asfaltových cyklostezek, které přispějí k rozvoji cykloturistiky v obci,
- využití blízkosti památkového města Kroměříž a poskytnout v rámci města více atraktivních ubytovacích prostor,
- obnova chropyňských lázní,
- zlepšení ochrany zastavěného území před povodněmi (zřízení suché vodní nádrže, výstavba protipovodňových hrází),
- využití obnovitelných zdrojů energie.

11.2.2 Hrozby pro obec

- Snížení koeficientů a sazeb RÚD a snížení příjmů ze sdílených daní,
- neúspěch při čerpání investičních transferů, pokles poskytovaných dotací od EU,
- finanční zatížení obce od roku 2027 při splácení 100 milionového úvěru, měsíčně bude obec splácet 1 041 660 Kč do roku 2050,
- inflace, zvyšující se náklady na energie včetně pohonných hmot,
- geopolitická situace, válka na Ukrajině a její dopady, invaze obyvatel, špatné mezilidské vztahy,
- omezení hospodářského rozvoje území vzhledem k existenci evropsky významné lokality NATURA 2000,
- přírodní katastrofy, zejména povodně.

12 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE CHROPYNĚ

Poslední kapitolou a zároveň nejdůležitější částí diplomové práce jsou návrhy opatření na zlepšení hospodaření obce Chropyně. Na základě provedených analýz v analytické části práce, jsou v první podkapitole prezentovány konkrétní návrhy a doporučení pro obec vedoucí ke zlepšení jejího hospodaření. Druhá podkapitola představuje návrh projektového záměru „Fotovoltaická elektrárna na střechu budovy Správy majetku města Chropyně“.

12.1 Návrhy na zlepšení hospodaření obce

12.1.1 Daňové příjmy

Daň z nemovitých věcí spadá do skupiny svěřených daní, tudíž veškerý výdělek z této daně plyne do obecního rozpočtu. Svěřené daně zaujímaly ve sledovaném období v průměru 5 % celkových daňových příjmů. Podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí je základní sazba daně násobena koeficientem, který je pro obce odlišný. Výše koeficientu závisí na počtu obyvatel obce. Celkem je šest kategorií koeficientu od 1 do 3,5 a v Praze je poté stanoven koeficient 4,5. Chropyně spadá do kategorie obcí od 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel. Doporučený koeficient pro město je 1,4. V zákoně je dále uvedena možnost o jeden stupeň koeficient navýšit, v případě obce Chropyně by to znamenalo zvýšení koeficientu na 1,6, nebo snížit koeficient až o 3 stupně. V současnosti obec Chropyně nevyužila možnosti navýšení koeficientu na 1,6, proto se nabízí doporučení obci tento koeficient navýšit, došlo by tak ke zvýšení příjmů ze svěřených daní.

Například u rodinného domu se zastavěnou plochou 150 m² a jedním podlažím je výsledná daň z nemovitosti při koeficientu 1,4 ročně 578 Kč, při koeficientu 1,6 by výsledná daň byla 660 Kč. U bytu o výměře 70 m² je daň z nemovitosti 236 Kč při koeficientu 1,4, a při koeficientu 1,6 by byla výsledná daň 269. Pro výpočet daně bylo využito online kalkulačky.

Při množství pozemků, staveb a dalších zdanitelných jednotek nacházejících se v obci, by zvýšení koeficientu na 1,6 ze stávajícího koeficientu 1,4 mohlo značně navýšit příjmy z této daně.

U daně z nemovitých věcí je potenciálně možné zavést tzv. místní koeficient, kterým je násobena daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb nebo zdanitelných jednotek. V současné době obec Chropyně nevyužila možnosti zavedení místního koeficientu. Do 31.12.2020 bylo možné místní koeficient stanovit ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Od 1. ledna 2021 na základě zákona č. 609/2020 Sb. může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou pro

všechny nemovité věci na celém území obce nebo pro všechny nemovité věci na území určité části obce místní koeficient, a to nově ve výši 1,1–5 s přesností na jedno desetinné místo.

V tabulce níže jsou vypočítány možné příjmy obce při zachování stávajícího koeficientu 1,4 u daně z nemovitých věcí a navýšení místního koeficientu na celém území obce na 1,3, 1,5, 2 nebo 3, vyšší místní koeficienty nejsou uvažovány, a to z důvodu malé pravděpodobnosti jejich zavedení. K výpočtu byla použita výsledná hodnota výnosů daně z nemovitých věcí za rok 2021 ve výši 3 668 tis. Kč. Dle tabulky č. 26 je jasné, že nejvyšších příjmů, konkrétně 11 004 tis Kč, by obec dosáhla při zavedení koeficientu 3, je však nutno uvažovat nad možnými dopady jeho zavedení. Koeficient 1,3 a 1,5 je z hlediska možných dopadů a pravděpodobnosti zavedení ze strany obce reálnější variantou. Při koeficientu 1,3 by dosahovaly příjmy výše 4 768 tis. Kč a při koeficientu 1,5 by činily 5 502 tis. Kč.

Tab. 26: Výpočet možných příjmů z daně z nemovitých věcí zvýšení místního koeficientu v tis. Kč (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)					
Místní koeficient	1	1,3	1,5	2	3
Koeficient 1,4	3 668	4 768	5 502	7 336	11 004

V Chropyni největší část **místních poplatků** zaujímá poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Jeho výše se od roku 2016, kdy bylo za poplatníka ročně vybíráno 636 Kč, snížila na 600 Kč v roce 2017, od té doby je výše poplatku pořád stejná. Poplatek 600 Kč ročně za poplatníka tak zůstává i v roce 2022. Z odvětvového třídění výdajů víme, že výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu a v roce 2021 dosáhly výše 9 424 tis. Kč, bylo to nejvíce za celé sledované období a zároveň o 5 386 tis. Kč více než v roce 2020, nárůst byl způsoben přechodem na nový systém odpadového hospodářství. Vzhledem k uvedeným výdajům v roce 2021 a neměnné výši poplatku od roku 2017, je navrženo zvýšit poplatek za svoz komunálního odpadu na 700 Kč/rok za poplatníka. Stávající poplatek ve výši 600 Kč vynásobíme počtem obyvatel, který je v současnosti 4 832 a dostáváme částku 2 899 tis. Kč. Po vynásobení počtu obyvatel s navýšenou částkou poplatku dostáváme výslednou hodnotu 3 382 tis. Kč, což je o cca 483 tis. Kč více. Při výpočtu nejsou uvažovány žádné výjimky, úlevy ani jiné okolnosti související s platbou poplatku za svoz komunálního odpadu. Poplatek může činit maximálně 1 200 Kč ročně, při navrhovaném zvýšení je tedy ještě daleko od jeho maximální hranice.

Na základě informací od vedení města, které chce i nadále udržet co nejnižší poplatek za svoz komunálního odpadu lze předpokládat nepřistoupení zastupitelstva obce na zvýšení poplatku, nicméně je to další způsob, jak zajistit zvýšení příjmů rozpočtu.

Dalším místním poplatkem je **poplatek za psy**, v roce 2021 byly celkové příjmy z poplatku ve výši 187 tis. Kč. Ve stejném roce bylo v obci evidováno 480 psů. Průměrně je tedy za psa zaplacen poplatek ve výši 390 Kč. Potvrzuje to fakt, který zmínila v rozhovoru paní starostka, že někteří občané mající psa v bytě (poplatek 1 000 Kč za prvního psa a 1 500 za druhého a dalšího psa) ho přihlašují k někomu, kdo bydlí v rodinném domě (poplatek 300 Kč za prvního psa a 450 Kč za dalšího). Nejčastěji občané přepisují psa na osoby starší 65 let (poplatek za prvního psa v bytě 200 Kč a dalšího 300 Kč, v rodinném domě 100 Kč a 200 Kč).

Návrhem je sjednocení výše poplatku za psa pro obyvatele starší 65 let, ať už žijí v bytě nebo v rodinném domě. To znamená za prvního psa, je-li držen v rodinném domě by se sazba zvýšila z původních 100 Kč na 200 Kč a za druhého a každého dalšího psa z 200 Kč na 300 Kč. Zákon stanovuje maximální výši poplatku pro osoby nad 65 let v maximální výši za prvního psa 200 Kč, u druhého a každého dalšího psa lze sazbu zvýšit o 50 %, tedy na 300 Kč. Maximální výše poplatku by tak byla dodržena. Alespoň z malé části by byly pokryté ztráty vzniklé z nesprávného placení poplatku za psa ze strany občanů.

12.1.2 Nedaňové příjmy

Do nedaňových příjmů náleží mimo jiné i příjmy z pronájmu, které v minulém roce činily 361 tis. Kč. V oblasti pronájmu obecních prostor by se město mělo snažit udržet přijatelnou výši nájemného pro podnikající osoby.

12.1.3 Kapitálové příjmy

Jak již bylo zmíněno v analytické části práce, městská knihovna byla v roce 2021 přestěhována na novou budovu Správy majetku města Chropyně. Stará budova knihovny nacházející se na ulici Masarykova s č. p. 341 je v současné době nevyužívaná. Při dlouhodobém nevyužití budovy stojí objekt obec jen další náklady. Objekt k bydlení, tedy zastavěná plocha a nádvoří jsou dohromady o výměře 296 m². Budova je dvoupodlažní, podsklepená, se sedlovou střechou, pocházející z roku 1930. Původně budova sloužila k bydlení, poslední využití bylo jako již zmíněná městská knihovna. Díky svému stáří je objekt ve špatném stavu, jsou zde dřevěná okna, dřevěné dveře, staré parkety, dosluhující

sociální zařízení, které je složeno pouze z WC na obou patrech. V 2. NP se nachází kuchyňka (viz příloha č. 1).

V úvahu přichází, buďto budovu opravit nebo zbourat a postavit novou, následně ji pronajímat nebo rovnou uskutečnit prodej budovy v původním stavu. Aby byla budova vhodná k pronájmu je zapotřebí provést několik stavebních úprav. V obci je nedostatek bytů a stavebních parcel, z tohoto pohledu by bylo výhodné budovu zrekonstruovat na bytové jednotky a poskytnout tak občanům místo k bydlení. Rovněž při současné situaci válečného konfliktu na Ukrajině by při poskytnutí nabídky bydlení obec odstranila nápor na ubytování ukrajinských uprchlíků. Nicméně město nemá zpracovaný žádný záměr a na stavbu nebo přestavbu takových rozměrů nejsou vyčleněny/naplánovány ani finanční prostředky. V současné době ještě vedení města není jednoznačně rozhodnuto, jak s budovou bývalé knihovny naloží.

Výhodnější variantou je dle mého názoru prodej, který nezatíží rozpočet tak, jako předchozí varianta, ale právě naopak. V roce 2021 si obec nechala vypracovat znalecký posudek na budovu, jehož výsledkem je tržní cena budovy podle odborného znalce 3 300 000 Kč.

Celková částka přijatá za prodej budovy by znamenala jednorázové navýšení kapitálových příjmů obecního rozpočtu. Plánované kapitálové příjmy ve výši 10 000 Kč na rok 2022 by se prodejem budovy, pokud by se uskutečnil v roce 2022, zvýšily o 3 300 000 Kč. Celkové příjmy obce by se zvýšily v roce 2022 na 94 107 tis. Kč z plánovaných 90 807 tis. Kč.

Pokud by byla budova prodána kupujícímu se záměrem přestavět budovu na byty, město by tímto získalo navýšení kapitálových příjmů i nabídku dalšího bydlení pro občany.

12.1.4 Přijaté transfery

Jak jsme se dozvěděli z rozhovoru s paní starostkou, město Chropyně obecně není příznivcem dotací. Příčinnou jsou dle paní starostky nesmyslné podmínky a kritéria, které musí obec splnit, aby požadovanou dotaci dostala.

Z provedené analýzy příjmů rozpočtu obce lze konstatovat, že obec získala v každém ze sledovaných let alespoň jednu investiční dotaci. Ostatní investiční výdaje byly financovány z jiných zdrojů. Přijaté investiční transfery představují ročně v průměru 4 mil. Kč, tedy 4,41 % celkových příjmů obce. Přičemž roční kapitálové výdaje jsou průměrně ve výši 24 mil. Kč. Proto by se měla obec Chropyně více soustředit na vypisované dotační výzvy k získání investičních transferů.

Nabízí se doporučení vytvořit novou pracovní pozici projektového manažera. Důvodem je administrativně náročná příprava dokumentů a podkladů k podání projektové žádosti. Také sledování aktuálních dotačních výzev, plánování, organizace, realizace a kontrola plnění stanovených cílů vyžaduje systematickou práci. I přesto, že by vznikly nové mzdové náklady, které by obec musela hradit, tak by byla pozice projektového manažera pro obec velkým ekonomickým přínosem v podobě hospodárného využití investovaných prostředků a dalších nad rámec získaných prostředků ze zdrojů ve formě investičních transferů. Žádosti o dotace by tak byly zpracované rychleji a s potenciálně větší úspěšností. A protože předpokladem pracovníka je znalost administrace a řízení projektů, dokázal by tak koordinovat i několik projektů najednou. Projektový manažer by mohl rovněž zajistit lepší využívání stávajících prostředků, protože z provedené finanční analýzy, díky výpočtům běžné a hotovostní likvidity bylo zjištěno, neefektivní využívání finančních prostředků. Plat projektového manažera, který zajišťuje koordinaci realizace víceletých projektů, programů a má odborné znalosti se nachází ve 12. platové třídě. Výše konečné částky je rovněž ovlivněna délkou praxe projektového manažera, v tabulce níže je uveden plat pracovníka s praxí do 2 let a do 6 let. Ve všech případech uvedených v tabulce se jedná o hrubou mzdu. Roční náklady (je uvažována hrubá mzda) na projektového manažera s praxí do 2 let jsou ve výši 307 560 Kč a s praxí do 6 let 329 760 Kč.

Tab. 27: Roční náklady na pozici Projektového manažera (Kurzy.cz, © 2000–2022; vlastní zpracování)

(v Kč)	12. platová třída	Roční náklady
Projektový manažer s praxí do 2 let	25 630	307 560
Projektový manažer s praxí do 6 let	27 480	329 760

Možné bariéry a rizika, která jsou spjata se zavedením nové pozice jsou, mzdové náklady, náklady na vzdělávání, nutnost přesvědčit volené zástupce, aby pozici obec zřídila, nerentabilnost, nová pozice by se obci nevyplatila, negativní postoj obce vůči dotacím a pozici projektového manažera.

Z rozhovoru s paní starostkou víme, že obec plánuje v budoucnu několik investičních záměrů, a to vybudovat středisko volnočasových aktivit a hasičské zbrojnice v místní části Plešovec, dále vybudovat zázemí pro házenou a tenis na koupališti (šatny, sprchy apod.) a rovněž je v plánu další investiční akce zasíťování dvou lokalit Františkov a u vlakového nádraží, dále výstavba cyklostezky do Kroměříže. Bohužel přesná kalkulace toho, nakolik

by bylo zavedení pracovní pozice výhodné není možná. Je proto na zvážení obce, jak k doporučení přistoupí, může jí k tomu napomoci porovnání množství investičních záměrů v budoucnu a zda je schopna naplno využívat investiční transfery.

Obec je součástí mikroregionu Střední Haná, což také přispívá ke zvýšení možnosti získávání dotací.

12.1.5 Další doporučení

Následující doporučení jsou spíše obecnějšího charakteru a nejsou začleněny do jednotlivých příjmových skupin. Doporučení jsou zaměřena na skutečnosti zjištěné ze SWOT analýzy.

Jednou ze slabých stránek obce jsou vysoké mandatorní náklady, které plynou z množství zřízených příspěvkových organizací. Tvrzení vychází z analytické části práce. Jediné možné doporučení pro obec v tomto směru je **sloučení příspěvkových organizací**, tak aby například ze dvou příspěvkových organizací, zřízených městem, vznikla jedna. Vzešly by úspory v podobě snížení mzdových nákladů jako důsledek sloučení některých pracovních pozic. Průměrná mzda vedoucího pracovníka v příspěvkové organizaci je 40 000 Kč, pokud by se sloučily dvě příslušné pracovní pozice v jednu, došlo by ke snížení mzdových nákladů o cca 480 000 Kč ročně.

Hrozbou pro obec jsou i rostoucí ceny energií. Úsporu by v tomto směru znamenala rekonstrukce veřejného osvětlení, konkrétně v obci zbývá 15 lamp VO, které nedisponují led svítidlem (led svítidlo má daleko nižší spotřebu elektrické energie). V současnosti je připravována dotace od Ministerstva průmyslu a obchodu, která pokryje výdaje na rekonstrukci veřejného osvětlení až do výše 100 %

V oblasti cestovního ruchu je pro obec velkou příležitostí využití blízkosti památkového města Kroměříž. Měla by se proto soustředit na propagaci města, zřízení informačního centra, kromě plánované cyklostezky do Kroměříže vybudovat i cyklostezku do Záříčí.

Hrozbou pro obec je současná rostoucí inflace, která bude mít bezpochyby dopad na rozpočet obce. Proto by mělo město zvážit některé investiční záměry. Zejména plánované stavby, jejichž konečná cena se může mnohonásobně navýšit.

12.2 Návrh projektového záměru „Fotovoltaická elektrárna na střechu budovy Správy majetku města Chropyně“

Zvyšující se ceny energií, snaha o zvýšení využitelnosti obnovitelných zdrojů a snížení nákladů na elektrickou energii, jsou hlavní důvody představení návrhu projektového záměru „Fotovoltaická elektrárna na střechu budovy Správy majetku města Chropyně“.

Obec může svým rozhodováním ovlivnit výši výdajů, a to i za energie, proto byl v rámci úsporných opatření navržen zmíněný projektový záměr. Správa majetku města Chropyně zaplatila v roce 2021 za 1kWh 4,79 Kč. Celkové spotřeba elektrické energie v roce 2021 činila 16,465MWh a náklady byly ve výši 78 860,65 Kč.

Předmět a účel projektového záměru:

Předmětem projektového záměru je nová fotovoltaická elektrárna umístěna na střechu budovy Správy majetku města Chropyně. Hlavním cílem projektového záměru je snížení nákladů na elektrickou energii v této budově. Dílčím cílem je zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie. Účelem stavby je výroba elektrické energie ze sluneční energie.

Místo a objekt realizace:

Projektový záměr bude realizován na území obce Chropyně na budově Správy majetku města, příspěvkové organizaci. Budova se nachází na ulici Ječmínkova s číslem popisným 258. Budova SMM je situována na jihozápad, což je ideální orientace střechy pro instalaci fotovoltaických panelů a následnou výrobu elektrické energie.

Výstup projektu:

Výsledkem projektu bude fotovoltaická elektrárna na střeše budovy Správy majetku města v Chropyni, která vede ke snížení nákladů vynaložených na elektrickou energii v této budově.

Fotovoltaická elektrárna:

Na střechu budovy budou instalovány fotovoltaické panely. Jeden fotovoltaický panel má výkon 460Wh, je 1 m široký a 2 m dlouhý. Střecha budovy Správy majetku města má cca 336 m² (délka 21 m, šířka 16 m). Panelů by bylo s ohledem na požadovanou roční produkci FVE (fotovoltaické elektrárny) a velikost střechy umístěno 48. Z těchto panelů by bylo 33 umístěno v prostřední části střechy, kde není žádný sklon střechy a povrch je rovný, v této části je nutné FV panely nainstalovat na příslušnou konstrukci. Konstrukce zajistí ideální

sklon FV panelu, který je 33°. Po obvodu budovy je střecha se sklonem a zde by bylo umístěno zbylých 15 panelů na střešní krytinu.

Instalovaný příkon DC, tedy celkový instalovaný příkon fotovoltaické elektrárny se spočítá vynásobením počtu panelů s jejich výkonem.

$$\text{Instalovaný příkon DC} = 22,08\text{kWp} \text{ (} 460\text{Wh} \times 48 \text{ panelů)}$$

Instalovaný výkon AC–25kW zajišťuje jeden střídač. Panely vyrábí stejnosměrný proud DC, který střídač změní na střídavý proud AC a ten pak proudí do sítě.

Ve spolupráci s firmou ELMONT HRABAL s.r.o., která se mimo jiné orientuje i na instalaci fotovoltaických elektráren byl zpracován výpočet předpokládané roční produkce fotovoltaické elektrárny. Při výpočtu je nutné uvažovat sklon střechy, sklon konstrukce, ideální orientaci budovy na jihozápad apod. Předpokládaná roční produkce FVE je dle provedeného výpočtu 20,63MWh.

Využití vyrobené energie je stanoveno ve výši 70 %, což je standartní využitelnost, která bere v úvahu víkendy, svátky, ranní hodiny, kdy není dostatečný sluneční svit a také fakt, že průměrně svítí v ČR slunce 1 500 hodin, z toho 1 100 hodin je využitelných. Roční úspora je potom 70 % z předpokládané roční produkce, v našem případě 14,44MWh.

Fotovoltaická elektrárna by fungovala bez akumulace elektrické energie, vyrobená elektrická energie by se zpracovala v daném odběrném místě a případný přebytek energie by byl dodáván do distribuční soustavy.

Tabulka níže prezentuje porovnání spotřebované elektrické energie od dodavatele za rok v MWh a výši nákladů uhrazených dodavateli za elektrickou energii v Kč před a po realizaci FVE. Výpočet vychází ze spotřebované elektrické energie v budově Správy majetku města, která činila 16,465MWh v roce 2021 a uhrazených nákladů za elektřinu ve výši 78 860,65 Kč. Za 1kWh bylo zapláceno 4,79 Kč.

Tab. 28: Porovnání výše nákladů za elektrickou energii před a po realizaci FVE v Kč (vlastní zpracování)

	Před FVE	Po FVE
Spotřebovaná el. energie od dod. za rok v MWh	16,465	2,025
Náklady uhrazené dodavateli za el. energii v Kč	78 860,65	(2,025× 4,79) 9 699,75
Roční úspora nákladů na elektrickou energii		69 161 Kč

Po instalaci FVE dojde k předpokládanému 70 % využití elektrické energie z vlastního zdroje (z FVE), tedy dle výpočtu bude využito 14,44MWh elektrické energie. Zbytek, konkrétně 2,025 MWh bude odebíráno i nadále od dodavatele elektrické energie. Při vynásobení sazbou 4,79 Kč/1kWh dostáváme částku 9 699,75 Kč. Náklady uhrazené dodavateli za elektrickou energii klesnou po instalaci FVE na 9 699,75 Kč.

Přebytek vyrobené elektrické energie, která je nevyužita (70 % využití) odchází do distribuční soustavy, tento přebytek by mohla odkoupit společnost vykupující elektrickou energii, v současné době za výkupní cenu 2,50 Kč/1kW (předpoklad vyšší výroby el. energie z FVE přes den než spotřebovaná el. energie v objektu). Vznikl by tak další výnos.

Za předpokladu 70 % pokrytí spotřeby elektrické energie z FVE dojde ke **snížení nákladů na elektrickou energii ve výši 69 161 Kč za rok.**

Časový harmonogram projektového záměru:

Časový harmonogram se sestává z definice činnosti, obsahu činnosti a doby trvání. Od standartní doby trvání jednotlivých činností byla odvozena doba výběrového řízení a uzavření smlouvy s dodavatelem. Doba zpracování projektové dokumentace a realizace stavby FVE byla stanovena po konzultaci se zmíněnou firmou.

Celková doba trvání projektu je i s mírnou rezervou vymezena na 4 měsíce a 20 dnů. Tato doba se však může změnit v souvislosti s dodávkou potřebného materiálu nebo v závislosti na časovém vytížení firmy, která by projektový záměr realizovala.

Tab. 29: Časový harmonogram projektového záměru (vlastní zpracování)

Definice činnosti	Obsah činnosti	Doba trvání
Zpracování projektové dokumentace.	zpracování realizačního projektu	2 měsíce
Výběrové řízení.	výběr dodavatele	35 dnů
Smlouva o dílo s dodavatelem.	uzavření smlouvy s dodavatelem	15 dnů
Realizace stavby FVE.	instalace FV panelů, střídače, napojení na elektroinstalaci	1 měsíc
Celkem		4 měsíce a 20 dnů

Finanční analýza projektového záměru:

K určení ceny projektu je nutné provést finanční analýzu, neboť výsledná cena je jeden z určujících faktorů, zda obec bude realizovat projektový záměr či nikoli a z jakých zdrojů by ho případně financovala.

Ve spolupráci s firmou ELMONT HRABAL s.r.o., byl sestaven rozpočet projektu, a to z toho důvodu, aby byl zpracován v reálném čase a kvalitně. Firma by se účastnila výběrového řízení a za uvedenou výslednou cenu by reálně zakázku v současné době realizovala.

Tab. 30: Souhrnný rozpočet projektového záměru (vlastní zpracování)

Číslo	Položka	Počet ks	Cena bez DPH v Kč
1.	FV panel LTW	48	213 600
2.	Rozvaděč	1	15 800
3.	FV střídač	1	39 850
4.	Konstrukční systém	1	134 523
5.	Nastavení systému zkušební provoz	1	15 067
6.	Elektromontáže napojení	1	80 714
Cena celkem bez DPH za materiál			499 554 Kč
Podružný materiál 1 %			4 996 Kč
Celkem bez DPH			504 550 Kč
Celkem s DPH (sazba 21 %)			610 506 Kč
Projektová dokumentace včetně DPH			20 000 Kč
Celková cena s DPH			630 506 Kč

Cena jednotlivých položek rozpočtu je uvedena vždy bez DPH, následně je připočtena daň ve výši 21 %. Rozpočet je složen z jednotlivých položek materiálu, ke kterým je potom připočten podružný materiál ve výši 1 % (v oboru elektroinstalace to jsou např. spojky, hmoždinky, vruty, elektrikářské pásky apod). K ceně za materiál včetně DPH byla v závěru připočtena cena projektové dokumentace včetně DPH ve výši 20 000 Kč. Celková cena projektu byla stanovena na 630 506 Kč včetně DPH.

Možnosti financování:

Nabízí se dvě možnosti financování projektového záměru.

Řešení A:

Jako první alternativa financování je uvedena možnost využití podpory z Národního programu Životního prostředí. V tabulce níže jsou uvedeny základní informace o výzvě, kterou vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR.

Tab. 31: Základní informace o výzvě č. 12/2021 (vlastní zpracování)

Číslo výzvy	12/2021
Prioritní oblast	8. Energetické úspory
Podoblast	8.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov
Podání žádosti	od 1. 12. 2021 od 10:00 do 30. 9. 2022 do 14:00
Období realizace	do 31. 12. 2025
Výše podpory	40–55 % celkových způsobilých výdajů
Celková alokace	3, 285 mld. Kč
Oprávnění příjemci podpory	Obce, Kraje, Příspěvkové organizace Územních samosprávných celků, Vysoké školy a další

Pokud by se město rozhodlo využít dotační výzvy z Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy mohlo by dosáhnout výše podpory až 55 % celkových způsobilých výdajů, tedy 346 778,3 Kč. Zbylá částka ve výši 283 727,7 Kč by byla hrazena z vlastních zdrojů.

Řešení B:

Pokud by obec z různých důvodů dotaci nezískala, projektový záměr by mohl být financován v plné výši prostřednictvím vlastních zdrojů, popřípadě pomocí cizích zdrojů v podobě úvěru.

Co se týká financování projektového záměru vlastními zdroji, tak je v případě obce Chropyně možné. Toto tvrzení vychází z provedených analýz a také z diskuse s vedoucí Finančního odboru v Chropyni s paní Ing. Lenkou Macháčkovou. Obec by se tedy nepotýkala s problémy ani při předfinancování projektu v případě financování pomocí dotace.

Financování v podobě úvěru – obec má dle zjištění z analytické části velmi nízký podíl cizích zdrojů, přičemž dlouhodobé závazky jsou tvořeny především ze záloh na transfery, od roku 2017 do roku 2021 dokonce obec neměla žádný úvěr. Nicméně to se změní, protože v roce

2021 byl vysoutěžen úvěr ve výši 100 mil. Kč, který by měl být čerpán v průběhu 2022–2026, obec by tedy mohla využít k financování prostředky z již schváleného úvěru.

Návratnost investice:

Prostou dobu návratnosti investice vypočítáme jako podíl pořizovacích nákladů investice a roční úspory nákladů na elektrickou energii.

Prostá doba návratnosti zobrazena v tabulce níže je nejvíce ovlivněna pořizovacími náklady jednotlivých variant financování.

Tab. 32: Prostá doba návratnosti investice (vlastní zpracování)

Řešení financování	Požizovací náklady v Kč	Úspora nákladů na el. energii v Kč	Prostá doba návratnosti (počet let)
Řešení A (dotace)	283 727,7	69 161	4,10
Řešení B (vlastní zdroje)	630 506	69 161	9,12

Návratnost investice v případě financování s pomocí dotace (Řešení A) je 4,10 let. V případě řešení financování prostřednictvím vlastních zdrojů (Řešení B) je 9,12 let.

Po uplynutí doby návratnosti cca 4 roky nebo 9 let, kdy je FVE splácena, začíná fotovoltaická elektrárna „vydělávat“, přičemž poskytovaná záruka na fotovoltaické panely je průměrně 20–25 let.

Riziková analýza:

Pomocí analýzy rizik lze zjistit, která rizika v projektovém záměru mohou nastat, jaká je jejich pravděpodobnost výskytu, a která rizika mohou mít největší potenciální dopad na projekt. Součástí analýzy rizik je i řešení eliminace rizika, které stanoví, zda riziko akceptovat, přesunout, redukovat nebo se mu vyvarovat.

Pravděpodobnosti výskytu rizika je hodnocena na škále od 1 do 5, přičemž 1 je velmi nízká pravděpodobnost výskytu rizika a 5 je velmi vysoká pravděpodobnost výskytu rizika. Stupeň dopadu je škálován stejně, 1 je velmi malý dopad na projekt a 5 velmi velký dopad na projekt. Hodnota rizika je následně získána vynásobením stupně pravděpodobnosti a stupně dopadu rizika.

Tab. 33: Riziková analýza projektového záměru (vlastní zpracování)

Riziko	Stupeň pravděpodob.	Stupeň dopadu	Hodnota rizika	Řešení eliminace rizika
Chyby v technickém řešení projektu.	2	3	6	Přesun rizika: Sjednání podmínek s dodavatelem ve smlouvě.
Změny cen materiálu, vliv inflace.	4	2	8	Akceptace rizika: Přizpůsobení rozpočtu.
Požadavky na vícepráce.	2	2	4	Redukce rizika: Zvážit při podpisu smlouvy dodatky víceprací.
Nekvalitní práce dodavatele.	1	3	3	Redukce rizika: Objektivní výběr realizační firmy.
Nedodržení termínu realizace.	2	3	6	Vyvarovat se riziku: Rezerva v časovém harmonogramu. Apelovat na dodavatele k zajištění materiálu s předstihem.
Nedostatek finančních prostředků k předfinancování.	1	5	5	Redukce rizika: Vyhradit množství peněz v rozpočtu.
Neobdržení financí z investičního transferu.	3	3	9	Vyvarovat se riziku: Dodržet termín podání žádosti o dotaci. Kvalitně zpracovaná projektová žádost s dokumentací a studií proveditelnosti.

Projekt je vyhodnocen jako středně rizikový. Všechna uvedená rizika byla ohodnocena stupněm pravděpodobnosti výskytu od 1 do 3, výjimkou je riziko změny cen materiálu jako důsledek inflace, které je ohodnoceno stupněm 4, tedy vysokou pravděpodobností. Dopad rizika je potom ohodnocen stupněm 2 nebo 3 ve všech případech, kromě rizika nedostatku finančních prostředků k předfinancování, kdy je dopad ohodnocen stupněm 5 jako velmi velký, pravděpodobnost výskytu je však ohodnocena stupněm 1 jako velmi nízká. Nejvyšší hodnota rizika-9, byla shledána u rizika neobdržení financí z investičního transferu.

Zhodnocení projektového záměru

K realizaci fotovoltaické elektrárny byla vybrána záměrně budova Správy majetku města Chropyně, p. o., poněvadž zde dochází k velkému odběru elektrické energie, a budova je situována ideálně, k instalaci FVE, na jihozápad. Potenciál stavby je velmi dobrý i vzhledem ke zvyšujícím se cenám za elektrickou energii. Rovněž využití obnovitelného zdroje energie je do budoucna výhodné.

V úvodu projektového záměru byl charakterizován předmět a hlavní cíl projektu, bylo popsáno místo a objekt realizace. Vymezen byl i výstup projektu. Nezbytnou součástí projektu jsou doprovázející výpočty zpracované ve spolupráci s firmou ELMONT HRABAL, s.r.o. zabývající se i montáží fotovoltaických elektráren. Na základě provedených výpočtů byla určena celková roční produkce fotovoltaické elektrárny 20,63MWh s využitelností 70 %, tedy 14,44MWh. Při předpokládaném 70 % pokrytí spotřeby elektrické energie z FVE dojde ke snížení nákladů na elektrickou energii ve výši 69 161 Kč za rok. Přičemž dalším možným výnosem je potenciální odkup přebytečně vyrobené elektrické energie od firmy zabývající výkupem elektřiny, v současné době za průměrnou výkupní cenu 2,50 Kč/kWh.

Obsahem finanční analýzy je rozpočet, sestaven ve spolupráci se zmíněnou firmou. Celková cena projektového záměru byla vytyčena na 630 506 Kč včetně DPH. Díky časovému harmonogramu byla určena doba realizace stavby na 4 měsíce a 20 dnů. Projektový záměr byl podroben rizikové analýze, která poukázala na jeho možná rizika, u kterých byla kvantifikována pravděpodobnost výskytu rizika a dopad rizika. Součástí analýzy rizik je i řešení eliminace rizika. Projektový záměr byl zhodnocen jako středně rizikový. Návratnost investice s ohledem na řešení financování je 4,10 let při obdržení dotace a v případě financování projektu z vlastních zdrojů je návratnost investice 9,12 let. U obou případů financování je návratnost investice velice výhodná, městu se tedy realizace investice vyplatí, protože po uplynutí této doby, fotovoltaická elektrárna tzv. „vydělává“.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy hospodaření obce Chropyně uvést návrhy opatření vedoucí ke zlepšení jejího hospodaření. Pro splnění cíle byla provedena v praktické části práce socioekonomická analýza, analýza rozpočtů, příjmů a výdajů rozpočtu. Se starostkou obce byl proveden polostrukturovaný rozhovor a v závěru analytické části byla zpracována SWOT analýza města Chropyně.

V teoretické části práce jsou pomocí literární rešerše definovány základní teoretické poznatky týkající se charakteristiky obce, majetku obce, hospodaření obce a finanční analýzy.

Z provedených analýz lze považovat hospodaření obce za zdravé a spíše opatrné. K sestavování rozpočtu obec přistupuje střízlivě, počítá s vyššími výdaji, které jsou potom ve skutečnosti nižší. Zpravidla prvním rozpočtovým opatřením je zvyšování převodu prostředků z minulých let, tzn. obec počítá s nižšími převody prostředků při sestavování rozpočtu. Město mělo přebytkový rozpočet do roku 2020, první schodek rozpočtu byl zaznamenán v roce 2021, který obec pokryla z vlastních zdrojů.

Na rok 2022 je plánovaný rozpočet rovněž deficitní, může za to z velké části rekonstrukce Městského kulturního střediska za 40 mil. Kč, tato částka je kryta úvěrem. Město Chropyně v roce 2021 totiž vysoutěžilo úvěr ve výši 100 mil. Kč, který by měl být čerpán v průběhu let 2022–2026. Splátky začne obec hradit až po vyčerpání úvěru v roce 2027 ve výši 1 041 660 Kč měsíčně. Splácení se předpokládá až do roku 2050. Z úvěru je odhadováno zbylých 60 milionů korun využít na vybudování střediska volnočasových aktivit a požární zbrojnice v Plešovci za cca 20 mil. Kč, šatny a zázemí pro národní házenou a tenis–20 mil. Kč, zbylé peníze–20 mil. Kč, plánuje obec využít na výstavbu cyklostezky do Kroměříže.

V rámci finanční analýzy obce ve sledovaném období byly zjištěny nízké hodnoty celkové zadluženosti čili i nízký dluh na jednoho obyvatele. Obec ve sledovaném období neměla žádný úvěr. Všechny ostatní ukazatele zadluženosti, platební schopnosti a ukazatel autarkie poukázaly na finanční stabilitu a soběstačnost obce Chropyně. Ukazatele platební schopnosti dosahovaly daleko vyšších hodnot, než jsou jejich doporučené hodnoty, z čehož vyplynulo neefektivní využívání finančních prostředků, ale zároveň minimální riziko obce spjaté s neschopností splácet své krátkodobé závazky. Obec je tedy schopna i okamžitě dostát svým závazkům.

Nejvýznamnějším příjmem jsou pro obec daňové příjmy, z nichž jsou to sdílené daně, které přispívají největším dílem obecnímu rozpočtu. Nedaňové příjmy a přijaté transfery zaujímají srovnatelnou část příjmů rozpočtu. Kapitálové příjmy jsou nejnižším zdrojem příjmů rozpočtu a na rok 2022 jsou plánovány ve výši 10 000 Kč.

V analýze výdajů rozpočtu obce bylo zjištěno majoritní zastoupení běžných výdajů na celkových výdajích obce. Kapitálové výdaje zaujímají od roku 2018 více jak 25 % celkových výdajů, což dokazuje rozvoj obce Chropyně. Pouze v roce 2017 byla tato hodnota 23 %, obec tedy v rozvoji stagnovala. V roce 2022 jsou plánované kapitálové výdaje na již zmíněnou rekonstrukci Městského kulturního střediska ve výši 40 mil. Kč, dále na rekonstrukci dvou komunikací, každá za 25 mil. Kč, na opravu házenkářského hřiště s plánovanými výdaji ve výši 2,5 mil. Kč. V plánu je také 8 milionová investice do nové folie na koupališti v Chropyni.

Nejvíce prostředků je ve sledovaných letech vynaloženo na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, dále na vzdělávání a školské služby, ochranu životního prostředí, sport a zájmovou činnost, kulturu, a sdělovací prostředky, zdravotnictví a činnosti související se službami pro obyvatelstvo. Do dalších odvětví odchází podstatně méně obecních výdajů. I v roce 2022 jsou největší výdaje plánované do odvětví Služby pro obyvatelstvo.

SWOT analýza obce demonstruje velkou převahu silných stránek, které souvisí mimo jiné i s výdaji města do odvětví Služby pro obyvatelstvo. Slabých stránek je podstatně méně. Analýza poukázala i na možné příležitosti a hrozby pro obec. Analyzované hrozby pro obec např. zvyšování nákladů na energie, dodaly podnět pro následující návrhovou část.

V návrhové části jsou nejprve představeny návrhy a doporučení vedoucí k navýšení příjmů obecního rozpočtu. Ke zvýšení daňových příjmů je navrženo navýšení koeficientu u daně z nemovitých věcí, který je nyní 1,4, na maximální výši pro obec Chropyně–1,6. Také je dle konkrétních výpočtů představeno navýšení příjmů rozpočtu při zavedení místního koeficientu u daně z nemovitých věcí. Dále zvýšení poplatku za svoz komunálního odpadu, jež je v současnosti nižší než v roce 2016 a jeho výše se od roku 2017 nezměnila. Je navrženo sjednocení poplatku za psy pro osoby starší 65 let, stejná sazba by tedy byla za psy žijící v bytě i v rodinném domě, mělo by tak dojít k částečnému pokrytí ztrát plynoucích z nesprávného placení poplatku ze strany občanů. K jednorázovému navýšení kapitálových příjmů je navrženo prodat bývalou budovu městské knihovny, jejíž tržní cena byla dle znaleckého posudku stanovena ve výši 3 300 tis. Kč. Byl představen návrh na zavedení pracovní pozice projektového manažera, důvodem je ekonomický přínos v podobě

hospodárného využití prostředků a dalších nad rámec získaných financí z investičních transferů. Dále bylo doporučeno sjednocení příspěvkových organizací vedoucí ke snížení mzdových nákladů a rovněž ke snížení vysokých mandatorních nákladů obce. Doporučeno je využít plánovanou výzvu od Ministerstva průmyslu a obchodu na rekonstrukci zbývajících lamp veřejného osvětlení, které nedisponují led svítidlem.

Pro snížení rozpočtových výdajů je v návrhové části prezentován projektový záměr, vedoucí ke snížení nákladů na elektrickou energii, a to prostřednictvím instalace fotovoltaické elektrárny na střechu budovy Správy majetku města Chropyně. Po realizaci FVE, za předpokladu 70 % pokrytí spotřeby elektrické energie z FV panelů (vlastního zdroje) dojde ke snížení nákladů na elektrickou energii ve výši 69 161 Kč za rok. Projekt byl podroben finanční, časové i rizikové analýze. Fotovoltaická elektrárna je pro město vzhledem k rostoucím cenám za energie do budoucna velice výhodná, což dokazují i provedené výpočty návratnosti investice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČESKO, 2000a. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000b. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000c. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3513-3515. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2004. Zákon č. 420/2004 ze dne 10. června 2004 o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 138, 8078 – 8092 s. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2016. Zákon č. 187/2016 Sb. ze dne 26. května 2016 o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 71, s. 3000-3003. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2021. Vyhláška č. 412/2021 Sb. ze dne 15. listopadu 2021 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 186. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-412>

ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 165 s. Politologie. ISBN 978-80-87197-00-4.

FARVACQUE-VITKOVIĆ, Catherine, 2014. a Mihaly KOPANYI. *Municipal finances: a handbook for local governments*. 1st ed. Washington, District of Columbia: The World Bank 521 s., ISBN 978-0-8213-9914-9.

GRUBER, Jonathan, 2019. *Public finance and public policy*. Sixth edition. New York: Worth publishers, 806 s. ISBN 978-1-3191-0525-9.

- HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK, 2013. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. Praha: Linde Praha, 343 s. ISBN 978-80-7201-899-4.
- HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 252 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-298-4.
- HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 228 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE, 2013. *Public budgeting systems*. Ninth edition. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.
- LOCHMANNOVÁ, Alena, 2017. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media, 116 s. ISBN 978-80-7402-295-1.
- MÁČE, Miroslav, 2012. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada, 632 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-3637-2. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/kniha/ucetnictvi-pro-uzemni-samospravne-celky-prispevkove-organizace-a-organizacni-slozky-statu-1961/>
- MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 208 s. Expert. ISBN 978-80-247-5561-8.
- MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 199 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 9788024518367.
- MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 551 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-4574-9. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/kniha/ucetnictvi-a-financni-rizeni-2224/>.

MÁČE, Miroslav, 2018. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada, 608 s. ISBN 978-80-271-2002-4. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/financni-ucetnictvi-verejneho-sektoru-611574/#>.

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C.H. Beck, 178 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 642 s. ISBN 978807357-698-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

ROSEN, Harvey S., Ted GAYER a Abdülkadir CIVAN, 2014. *Public finance*. Tenth edition. Maidenhead: McGraw-Hill Education, 588 s. ISBN 978-0-07-715469-1.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

ŠPIČKA, Jindřich, 2017. *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. V Praze: C.H. Beck, 173 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-664-7.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2016. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 284 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

TOTH, Petr, 2014. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 127 s. ISBN 978-80-7380-491-6.

Elektronické zdroje:

ČSÚ, © 2022. Databáze demografických údajů za obce ČR. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udajuza-obce-cr>.

ČSÚ, © 2022. Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje, jeho okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností – 2020. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-a-pohyb-obyvatelstva-zlinskeho-kraje-jeho-okresu-a-spravnich-obvodu-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-2020>.

Deník veřejné správy, © 2017. *Příspěvkové organizace obce* [online] 2.8.2017. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z:

<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6738044&ht=p%F8%EDsp%ECvkv%E9+organizace>.

DENÍK.CZ: *Nová radnice v Chropyni? Město připraví další návrhy* [online]. © 2017 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/nova-radnice-v-chropyni-mesto-pripravi-dalsi-navrhy-20170703.html.

JADVIŠČÁK, Daniel, © 2011. Ukazatelé zadluženosti. In: *Finanční analýza* [online]. [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-zadluzenosti/>.

KURZY, ©2022. *Obec Chropyně* [online]. [cit. 2022-01-23]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/obec/chropyne/>.

KURZY, ©2022. *Platové tabulky 2022* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/platy/platove-tabulky/>

MATEJ, Miroslav, 2017. Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací. In: *Deník veřejné správy* [online]. Praha, 18. 10. 2017 [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>.

Město Chropyně ©2022. *Město Chropyně* [online]. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.muchropyne.cz/>.

Město Chropyně, © 2016. *Program rozvoje města* [online]. [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <http://www.muchropyne.eu/obcan/dulezite-dokumenty/program-rozvoje-mesta/>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2021. Přezkoumávání hospodaření. In: *Ministerstvo financí ČR*. Praha [online]. [cit. 2022-01-22]. Dostupné také z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/prezkoumavani-hospodareni>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR, © 2022. Počty obyvatel v obcích. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha [cit. 2022-26-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich>.

MPSV, © 2022. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. In: *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/z-uzemniho-hlediska>.

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR, © 2020. MF vyplatí příspěvky obcím, celkem obdrží 13,4 miliardy. In: *Ministerstvo financí ČR*. Praha [online]. 10.8.2020 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/mf-vyplati-prispevky-obcim-celkem-obdrzi-39184#:~:text=Jednor%C3%A1zov%C3%BD%20p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvek%20ve%20v%C3%BD%C5%A1i%201250,dohodu%20%C5%BE%C3%A1dat%20o%20st%C3%A1tn%C3%AD%20pomoc>.

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR, © 2012. Monitoring hospodaření obcí. In: *Ministerstvo financí ČR*. Praha [online]. [cit. 2022-03-09]. Dostupné také z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>.

MONITOR, *Obec Chropyně* © 2022. Praha. [online], [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00287245/prehled?rad=t&obdobi=2111tps://monitor.statnipokladna.cz/2017/>.

VEŘEJNÁ DATABÁZE, © 2021. Sestavení vlastní tabulky. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>.

ZUNTYCH, Ondřej, © 2021. Trať Přerov-Brno bude rovnější a dvoukolejná, vlak pojede jen půlhodinu. *Idnes.cz* [online]. 24.8.2021 [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: https://www.impuls.cz/regiony/olomoucky-kraj/modernizace-zeleznice-koridor-rychlost-prerov-brno-nadrazi.A210824_053804_imp-olomoucky_kov/tisk.

Ostatní zdroje:

Ing. Věra Sigmundová, starostka obce Chropyně.

Ing. Lenka Macháčková, vedoucí Finančního odboru obce Chropyně.

Ing. Marta Navrátilová, vedoucí ekonom Správy majetku města Chropyně.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CA	Celková aktiva
CZ	Cizí zdroje
ČOV	Čistička odpadních vod
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
FVE	Fotovoltaická elektrárna
FV panely	Fotovoltaické panely
HV	Hospodářský výsledek
Kč	Koruna česká
KFM	Krátkodobý finanční majetek
kWp	Kilowatt-peak
kWh	Kilowatthodina
m ²	Metr čtvereční
MWh	Megawatthodina
SLOCH	Služby občanům Chropyně
SMM	Správa majetku města
SS	Státní správa
ÚS	Územní samospráva
VK	Vlastní kapitál
Wh	Watthodina

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Struktura běžného rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 61) .....</i>	23
<i>Obr. 2: Struktura kapitálového rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 62).....</i>	24
<i>Obr. 3: Etapy rozpočtového procesu (Provazníková, 2015, s. 64).....</i>	26
<i>Obr. 4: Schéma rozpočtového určení daní (Finanční správa, © 2013–2018).....</i>	31
<i>Obr. 5: Lokalizace obce Chropyně v rámci ČR (Kurzy.cz, © 2000–2022) .....</i>	44

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Údaje o nezaměstnanosti v letech 2017–2021 v obci Chropyně (MPSV, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 2: Počet podnikatelských subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v Chropyni k 31.12.2021 (Veřejná databáze, © 2021; vlastní zpracování) .....</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 3: Přehled podnikatelských subjektů nacházejících se ve Výrobním a logistickém areálu Chropyně i s předmětem jejich činnosti (Město Chropyně, © 2016; vlastní zpracování)...</i>	<i>53</i>
<i>Tab. 4: Výpočet běžné likvidity obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 5: Výpočet hotovostní likvidity obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 6: Podíl CZ k CA obce v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 7: Výpočet koeficientu samofinancování v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 8: Podíl cizích zdrojů obce na 1 obyvatele v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 9: Výpočet ukazatele autarkie v letech 2017–2021 (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 10: Analýza rozpočtů města Chropyně v tis. Kč v letech 2017–2022 (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 11: Analýza příjmů města ve sledovaných letech 2017–2022 v tis. Kč (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 12: Analýza daňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 13: Analýza sdílených daní obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>64</i>
<i>Tab. 14: Analýza místních poplatků obce v letech 2017–2021 v tis. Kč ((Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 15: Analýza nedaňových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 16: Analýza kapitálových příjmů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>69</i>
<i>Tab. 17: Analýza přijatých transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>70</i>
<i>Tab. 18: Analýza přijatých neinvestičních transferů obce v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>72</i>
<i>Tab. 19: Vývoj výdajů obce Chropyně v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování).....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 20: Přehled běžných a kapitálových výdajů obce Chropyně v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>74</i>

<i>Tab. 21: Analýza výdajů obce dle odvětvového třídění v letech 2017–2022 v tis. Kč (Monitor, © 2022, Město Chropyně, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>76</i>
<i>Tab. 22: Analýza výdajů obce na odvětví Služby pro obyvatelstvo v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>78</i>
<i>Tab. 23: Analýza výdajů obce na odvětví Všeobecná veřejná správa a služby v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>79</i>
<i>Tab. 24: Analýza výdajů obce na odvětví Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>80</i>
<i>Tab. 25: Analýza výdajů obce na odvětví Bezpečnost státu a právní ochrana v letech 2017–2021 v tis. Kč (Monitor, © 2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>80</i>
<i>Tab. 26: Výpočet možných příjmů z daně z nemovitých věcí zvýšení místního koeficientu v tis. Kč (vlastní zpracování) .....</i>	<i>88</i>
<i>Tab. 27: Roční náklady na pozici Projektového manažera (Kurzy.cz, © 2000–2022; vlastní zpracování) .....</i>	<i>91</i>
<i>Tab. 28: Porovnání výše nákladů za elektrickou energii před a po realizaci FVE v Kč (vlastní zpracování) .....</i>	<i>94</i>
<i>Tab. 29: Časový harmonogram projektového záměru (vlastní zpracování) .....</i>	<i>95</i>
<i>Tab. 30: Souhrnný rozpočet projektového záměru (vlastní zpracování) .....</i>	<i>96</i>
<i>Tab. 31: Základní informace o výzvě č. 12/2021 (vlastní zpracování) .....</i>	<i>97</i>
<i>Tab. 32: Prostá doba návratnosti investice (vlastní zpracování) .....</i>	<i>98</i>
<i>Tab. 33: Riziková analýza projektového záměru (vlastní zpracování) .....</i>	<i>99</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Znalecký posudek

PŘÍLOHA P I: ZNALECKÝ POSUDEK

Znalecký posudek č. 4317/35/2021

O ceně nemovitostí zapsaných na LV č. 10001 pro obec a k.ú. Chropyně, okres Kroměříž a to pozemku p.č. 246 - 296 m² - zastavěná plocha a nádvoří, součástí je stavba č.p. 341 - objekt k bydlení, se všemi součástmi a příslušenstvím.

Objednatel posudku:

Město Chropyně
náměstí Svobody 29
768 11 Chropyně
stanovení obecné ceny

Účel posudku:

Dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku v aktuálním znění a vyhlášky Ministerstva financí České republiky č. 441/2013 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, v účinném znění, ve znění vyhlášky č. 199/2014 Sb., vyhlášky č. 345/2015 Sb., vyhlášky č. 53/2016 Sb., vyhlášky č. 443/2016 Sb., vyhlášky č. 457/2017 Sb., vyhlášky č. 188/2019 Sb. a vyhlášky č. 488/2020 Sb., podle stavu ke dni 21.4. 2021 posudek vypracoval:

Ing. Slavomír Černý
Cvrčovská 112
768 02 Zdounky

Posudek obsahuje 18 stran a 5 stran příloh. Objednateli se předává ve 2 vyhotoveních.

Ve Zdounkách, 23.5. 2021

A. Nález

1. Znalecký úkol

Stanovit cenu obecnou.

2. Prohlídka a zaměření nemovitosti

Byla provedena identifikace objektů ocenění dne 21.4. 2021.

3. Podklady pro vypracování posudku

Informace z KN pro LV 10001 k.ú. Chropyně k datu 23.5. 2021.

Částečná PD z roku 1979.

Informace sdělené objednavatelem.

4. Vlastnické a evidenční údaje

LV č. 10001

Oprávněné subjekty : Město Chropyně, náměstí Svobody 29, 76811 Chropyně

Nemovitosti : pozemek p.č. 246 - 296 m² - zastavěná plocha a nádvoří, součástí je stavba č.p. 341 - objekt k bydlení

5. Dokumentace a skutečnost

Projektová dokumentace byla k dispozici částečná. Použity výměry z ní.

6. Celkový popis nemovitosti

V městě Chropyně je úplná základní vybavenost (MěÚ - stavební úřad, matrika, knihovna, kino, sportovní hřiště, kulturní dům, MŠ, ZŠ, policie atd.). V místě je kompletní technická infrastruktura. Komunikační napojení dobré (autobus a železnice). Nemovitosti se nachází v okrajové části města.

Předmětem ocenění je rohový dům, podsklepený, patrový, se sedlovou střechou, postavený kolem roku 1930 na ulici Masarykova. Budova původně sloužila k bydlení, poslední využití bylo jako městsaká knihovna.

Z dokumentace vyplývá, že konstrukce obvodových nosných stěn a příček je z cihelného zdiva, stropy v suterénu železobetonové trémové, v přízemí a patře dřevěné trémové, krov střechy je trémový. Fasáda je opatřena vápennou omítkou, s keramickým obkladem soklu. Vnitřní omítky jsou taktéž vápenné, podlahové krytiny dle užití místností standardní, střešní krytina Al. plech. Okna jsou dřevěná dvojí, dveře jsou dřevěné. Schodiště je ŽB, vytápění el. akumulacími kamny, elektroinstalace a rozvody ZTI jsou standardní.

V 1. NP prostory sloužily jako sklady (prostory jsou však s větší vlhkostí). V 1. NP byla půjčovna, volně přístupný fond a čtenářská místa knihovny, sklad knihovního fondu a MTZ a WC čtenářů. V 2. NP byla půjčovna, volně přístupný fond a čtenářská místa knihovny, pracovní knihovnice, čajová kuchyňka a WC zaměstnanců.

Výsledná porovnávací hodnota:

3 339 390,- Kč

C. Rekapitulace

Obvyklá cena byla stanovena s ohledem na všechny vlivy na ni působící a to zejména :

obchodovatelnost obdobných nemovitostí - dobrá

Kladné vlivy na obecnou cenu :

Napojení na všechny inženýrské sítě, objekt je v dobrém stavebně technickém stavu, variabilní možnosti využití (komerční, bydlení)

Záporné vlivy na obecnou cenu :

Potřeba menších stavebních úprav dle využití, omezené využití sklepů, doporučení řešení parkování a úprav ploch před objektem

Protože cena dle cenového předpisu z hlediska významu pro tržní hodnotu (resp. cenu obvyklou) má pouze informativní charakter, byla cena obvyklá stanovena s přihlédnutím na větší váhu srovnávací hodnoty i přesto, že srovnání obdobných nemovitostí má svoje rizika (velikostní, vybavenost, poloha) apod. a nemusí být ve skutečnosti dosaženo požadovaných hodnot v nabídkách, v potaz byla brána i současná situace na trhu, kdy cena nemovitostí stále mírně roste i přes současnou proklamovanou krizi společnosti, a rovněž všechny kladné i záporné vlivy na cenu obvyklou.

Cena obvyklá byla stanovena ve výši 3 300 000,- Kč.

Ceny podle cenového předpisu	
Cena objektů	1 982 340,- Kč
Cena pozemků	111 040,- Kč
Celková cena podle cenového předpisu	2 093 380,- Kč
Cena zjištěná porovnávacím způsobem	3 339 390,- Kč

Obvyklá (obecná, tržní) cena podle odborného odhadu znalce

3 300 000,- Kč

Cena slovy: třímiliónytřístatisíc Kč

Ve Zdounkách 23.5. 2021

Ing. Slavomír Černý
Cvrčovská 112
768 02 Zdounky

